

Sosyalizm, sınıf partisi ve din - V. İ. Lenin

Proletarya kapitalizmin karanlık güçlerine karşı kendi mücadelesiyle aydınlatılmazsa, hiçbir broşürle, hiçbir propagandayla aydınlatılmaz. Bizim için, ezilen sınıfın yeryüzünde bir cennet yaratmak için

bu gerçekten devrimci mücadelesinin birliği, proleterlerin gökyüzündeki cennet hakkında düşüncelerinin birliğinden daha önemlidir.

S.12

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2021 Özel / 31
5 Eylül 2021

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak55.net

Kapitalizm savaş demektir!

Çözüm devrimde, barış sosyalizmde!

3

Hudutlar, "namus" ve riyakarlık...

CHP'nin başlattığı, diğer düzen partilerinin de katıldığı "Sınır namustur" kampanyası, kaba riyakarlığın çapıcı örneklerinden biri olarak devam ediyor.

8

Kamu toplu sözleşmesinde orta oyunu

Bu yıl da aynı aktörlerle bir yenisi sergilenen bu çirkin oyunu ancak emekçilerin birliği, her cephe ve alandaki mücadelesi bozabilir.

19

Afganistan yıkımının baş sorumlusu!

Geçmişte cihatçı terör çeteleriyle Sovyetler Birliği'ne Vietnam'ı yaşatmak isteyenler bugün de bölgede yeni tuzaklar kurmanın hesabındalar.

Av. Roland Meister: Alman emperyalizmi ile Erdoğan...

S.18

Yaşasın özerk-demokratik üniversite!

S.23

Kapitalizm savaş demektir!

Çözüm devrimde, barış sosyalizmde!

Emperyalistlerin barış konusunda ortaya koydukları iki yüzlü istismarcı tutumları bir yana, toplumun ilerici-sol dinamikleri dahi savaş ve barış sorununa ilişkin tutarlı bir anti-kapitalist, anti-emperyalist tutum ortaya koyamamaktadır. Son 1 Eylül süreci bu olguyu bir kez daha gözler önüne sermiştir.

İşçi sınıfı, emekçiler ve ezilen halklar 1 Eylül Dünya Barış Günü'nü emperyalist barbarlığın giderek tırmandığı bir dönemde karşıladılar. 1 Eylül vesilesiyle yapılan eylem, etkinlik ve açıklamalarda bir kez daha barış özlemi, savaşı bir dünya temennileri dile getirildi.

KAPİTALİZM SAVAŞ DEMEKİR!

Bugünün dünyasına en genel hatlarıyla bakıldığında bile, insanlığın emperyalist savaşlarla, etnik-mezhepsel çatışmalarla, günbegün tırmandırılan militarizmle büyük bir uçurumun kenarına sürüklendiği açıkça görülebiliyor.

Avrasya'dan Ortadoğu'ya, Kafkasya'dan Asya-Atlantik'e uzanan geniş bir coğrafya, emperyalistler arası egemenlik mücadelelerinin öne çıkan sahnelerine dönmüş durumda. Şiddeti ve görünimleri farklı da olsa, aynı durum Afrika ve Latin Amerika için de geçerli. Emperyalistler arası hegemonya mücadeleleri henüz genel bir savaşa dönüşmüş değil. Fakat olayların seyri bu yönde ilerleyeceğine dair bir dizi gelişme yaşanıyor. Afganistan, Irak, Libya, Yemen ve Suriye örneklerinde olduğu gibi yerel ölçekte yaşanan savaşlar bu olgunun en açık göstergeleri olarak önümüzde duruyor.

İnsanlığı ve dünyamızı giderek daha çok tehdit eden emperyalist savaş ve saldırganlığın gerisinde ise, emperyalist-kapitalist sistemi pençesine alan çok yönlü bunalımlar yer almaktadır. Bunlardan en önemlisi, '70'lerden bugüne devam eden ve aşılamayan, zaman zaman ağırlaşarak genel bir çöküşün zeminini hazırlayan ekonomik-mali bunalımdır ve emperyalist savaş politikalarının tırmanmasının temel belirleyeni durumundadır. Zira emperyalist tekeller savaş ve saldırganlığı, küresel ölçekte kapitalist ekonomiyi pençesine alan krizlerini yönetmenin temel bir aracı olarak görmektedir:

"Bu krizden çıkış için burjuva dünyasının önünde iki yol durmaktadır. Bunlardan ilki, krizi işçi sınıfına ve emekçilere fatu-

ra etmektir. Bu, son 30 yıldır yapılmakta olan yeni bir düzeyde şiddetlendirmek anlamına gelmektedir. İkincisi, sermaye birikimindeki aşırılığı ve aşırı üretim fazlasını geniş çaplı bir 'değersizleşme' süreci içinde ortadan kaldırmaktır. Bu ise geniş çaplı iflaslar zincirinden ekonominin yeni bir düzeyde askerileştirilmesine ve büyük çaplı yıkıcı savaşlara kadar, sosyal-siyasal ve kültürel faturası olağüstü ağır bir dizi yol ve yöntem kapıyı ardına kadar açmak anlamına gelir. Zira kapitalizm, genel bir ekonomik çöküşe evrilmeye potansiyeli taşıyan geniş çaplı bir krizden, her zaman üretici güçlerin ve birikmiş zenginlerin geniş çaplı bir tahribi olmaksızın, kendini kurtaramaz." (Bütünlüğü içerisinde kapitalizmin krizi - tkip.org)

Emperyalistler arası hegemonya mücadelesi küresel ekonomik bunalımın derinleşmesiyle hız kazanmakta, insanlığı ve dünyamızı tehdit eden emperyalist saldırganlığın ve savaş politikalarının önünü sonuna kadar açmaktadır. Sovyetler Birliği'nin yıkılmasının ardından, 1991 yılında Körfez Savaşı ile startı verilen ve giderek farklı coğrafyalara yayılan savaşlar dizisi bu olgunun dolaysız sonuçları olarak önümüzde durmaktadır. Geride kalan 30 yılın olayları, kapitalist-emperyalist sistemin yeni bir bunalımlar ve savaşlar dönemine girdiğini tüm çıplaklığı ile ortaya koymaktadır:

"Bir emperyalist ve gerici savaşlar dönemine girmiş bulunuyoruz. 1970'lerin ortasında ABD emperyalizminin Vietnam'dan kovulmasından sonra emperyalist müdahale ve savaşlar bir parça geri plana düşmüştü. 1991'de Irak, sonra 1998'de Yugoslavya savaşıyla birlikte yeniden gündemin ön planına çıktılar. O zamandan beri emperyalist dünya, şu veya bu sorunda tıkanma doğduğunda, bunu savaş makinasını harekete geçirerek çözmek yoluna gidiyor. Bu türden müdahaleler ve bizzat savaşlar artık sıradan olaylar haline geliyor. Bunalımların yanı-

sıra savaşlarla belirlenen yeni bir tarihî döneme girdiğimizin en dolaysız göstergeleridir bunlar."

"Ekonomik bunalım, artı sosyal ve siyasal bunalım, bir arada sistemde yapısal tıkanıklıklar demektir. Kapitalist düzende ve emperyalist sistemde bu türden tıkanmalar, emperyalist savaşlarla aşılar. Bunalımlara her zaman militarizm ve silahlanma yarışı eşlik eder. Çelişkilerin yoğunlaşması ve keskinleşmesinin emperyalistler arası ilişkilere bir yansımadır bu. Pazarlar daralıyor, hammadde kaynaklarının önemi artırıyor ve bunlar üzerine sert bir rekabet başlıyor. Bu da savaş gücünü artırmayı, savaş aygıtlarını güçlendirmeyi gerektiriyor." (H. Fırat, Tarihsel çağ ve yeni tarihsel dönem, tkip.org)

ÇÖZÜM DEVRİMDE, BARIŞ SOSYALİZMDE!

Bunalımlar ve savaşlarla belirlenen tarihsel dönemin bir diğer temel gerçeği ise, alttan alta mayalanan sınıf-kitle hareketleri ve halk isyanlarıdır. Sistemin derinleşen çok yönlü bunalımları, bu bunalımların ortaya çıkardığı iktisadi, siyasi ve sosyal sonuçlar, başta emek-sermaye çelişkisi olmak üzere, kapitalizmin temel çelişkilerini alabildiğine derinleştirmektedir. Ekonomik-mali krizin döne döne emekçilere fatura edilmesi, savaş ve saldırganlık politikalarının mazlum halkların yaşamını yıkıma uğratması, emperyalist tekellerin yeni ham madde, pazar ve rant alanları arayışının doğa ve çevreyi tahrip etmesi dünya çapında emekçiler içerisinde öfkenin büyümesine, alttan alta sosyal mücadelelerin mayalanmasına yol açmaktadır.

Özellikle savaş makineleriyle yakılıp yıkılan bölgelerde ezilen halklar ile emperyalistler arasındaki çelişkiler giderek derinleşmekte, ezilen halkların barış özlemi yakıcı bir talep olarak öne çıkmaktadır. Emperyalist haydutlara karşı artan haklı-meşru öfke ve yıkıcı savaşlar

karşısında öne çıkan barış özlemi, henüz kendini kapitalist sistemi hedef alan devrimci bir mücadele üzerinden ortaya koyabilmiş değil. Bu durum, emperyalist haydutlar tarafından önemli bir avantaj olarak değerlendirilmekte, savaş gerçeğinin emperyalist karakterini gizlemenin, ezilen halkların barış özlemini istismar etmenin vesilesi yapılmaktadır.

Emperyalistlerin barış konusunda ortaya koydukları iki yüzlü istismarcı tutumları bir yana, toplumun ilerici-sol dinamikleri dahi savaş ve barış sorununa ilişkin tutarlı bir anti-kapitalist, anti-emperyalist tutum ortaya koyamamaktadır. Son 1 Eylül süreci bu olguyu bir kez daha gözler önüne sermiştir. Bu açıdan sözü Lenin'e ve komünistlerin savaş ve barış karşısında alınması gereken tutuma dair yakın dönem değerlendirmelerine bırakıyoruz:

"Savaş kapitalizmden ayrı tutulamaz. Bu nedenle savaşın yok edilmesi ancak kapitalizmin ortadan kaldırılmasıyla, yani sömürücü burjuva sınıfın devrilmesiyle... Sosyalizmin inşası ve sınıfların ortadan kaldırılmasıyla mümkündür. 'Gerçekçi' olduğu ne kadar iddia edilirse edilsin, bütün diğer teori ve öneriler, sömürü ve savaşı devam ettirmek için ortaya atılmış bir aldatmacadan başka bir şey değildir." (Lenin, Komünist Enternasyonal 6. Dünya Kongresi'nin Emperyalist savaşa karşı mücadele ve görevlerimiz başlıklı karar metninden...)

"Evrensel barış, şiddetin, savaşların ve militarizmin kesin olarak son bulması, bunlar sosyalizmin en temel amaçları ve idealleri arasındadır. Ama marksistler, bunlara ulaşmanın ancak bunları üreten tarihsel-toplumsal zeminin kurutulmasıyla, yani kapitalizmin yeryüzünden kesin olarak silinmesiyle olanaklı olacağını da çok iyi bilirler. 'Kapitalizm savaş demektir, barış sosyalizmle gelecek!' şiarı bunu anlatır." (Savaş, anti-emperyalist mücadele ve partimizin programı, tkip.org)

Hudutlar, “namus” ve riyakarlık...

Sermaye sınıfı için siyaset yapan partilerin karakteristik özelliklerinden biri, pek çok konuda çifte standarda dayalı tutumlar almaktır. İç politikada emekçi sınıflara yaklaşımları ile kapitalist sınıflara yaklaşımları birbirine zıt olurken, dış politikada kendileri için “kutsal” kabul ettikleri şeyleri başka ülkeler söz konusu olduğunda hiçe sayarlar.

Bu ölçsüz çifte standart tesadüf olmayıp, sınıfsal bir tutumun yansıması olarak tezahür eder. Diğer bir ifadeyle, sermaye adına siyaset yapanlar, eşyanın tabiatı gereği riyakardır. CHP'nin başlattığı, gelinen noktada diğer düzen partilerinin de farklı düzlemlerde katıldığı “Sınır namustur” başlıklı kampanya, kaba riyakarlığın çapıcı örneklerinden biri olarak devam ediyor.

Suriyeli göçmenler konusu dinci-faşist rejim tarafından pervasızca istismar edilirken, düzen muhalefeti de sorunu politik gündem yaratmanın vesilesi sayıyor. Suriyeli göçmenler tartışması devam ederken Afganistan'dan gelen göç dalgası, göç olayını ülke gündeminin merkezine oturttu.

Afganistan'dan gelen göç dalgasının sistematik olduğuna dair veriler, konunun Tayyip Erdoğan-Joe Biden görüşmesinde yapılan pazarlıklar sırasında karara bağlandığı yönündeki iddiaları güçlendirdi. Bu arada AKP-MHP iktidarının emperyalist efendilerine yaranmak için sınırları açması, saray rejiminin çürümenin dip çukurunda olduğunu birkez daha gösterdi. Kendi sefil bekasından başka bir şey düşünmeyen bu rejim, ülke ve emekçiler için yeni krizler yaratmaya devam ediyor.

Düzen muhalefetinin lideri konumunda olan CHP ise, rejimin “göçmen politikasını” eleştirmek adına bir takım ipe-sapa gelmez açıklamalar yaptı. Ardından “Sınır namustur” diye bir kampanya başlattı. Kimi CHP'lilerin ırkçı tonlar içeren açıklamaları bir yana bırakılsa bile, başlatılan kampanyanın ne ifade ettiği doğal olarak sorgulanıyor. Son günlerde saray rejimine “muhalefet” eden parti ve çevrelerin de bu kampanyaya destek verdikleri gözleniyor. Rejim ise, paçalarından ırkçılık akan bir karşı kampanya başlattı. Görüldüğü kadarıyla konu en azından bir dönem gündemdeki yerini koruyacak.

Yüzeysel bir bakışla ele alındığında,

kampanyanın bir mantığı olduğu sanılabılır. Zira her ülkenin kimi durumlarda sınırlarını korumasının bir meşruiyeti var. Ancak CHP dahil, düzen partilerinin dış politikada aldıkları tutuma bakıldığında durumun öyle olmadığı kolayca görülebilir. Zira göç neden değil sonuçtur. İnsan soyunun daha iyi bir yaşam arayışı devam etse bile, göçün dramatik boyutlar aldığı çoğu olayın arka planında ya işgal ya çatışma ya savaş vardır. O halde bir siyasal parti veya gücün emperyalistlerle suç ortakları tarafından işlenen bu suçlara karşı aldığı tutum kritik bir önem taşıyor.

Suriye ve Afganistan olayları üzerinden bakıldığında, sadece AKP-MHP rejiminin değil, düzen muhalefetinin de suça ortak olduğu görülür. 2011 yılına kadar Türkiye'de Suriyeli göçmen yoktu. Bir dönem vizeler karşılıklı olarak kaldırılmıştı. Buna rağmen kimse Türkiye'ye göç etmedi. Emperyalist-siyonist güçlerin organize ettiği, Körfez şeyhleri tarafından finanse, Türk devleti tarafından organize edilen Suriye'ye karşı savaşın ilan edilmesiyle göç dalgasının başlaması bir oldu.

Yıllara dayanan bir hazırlık vardı ve AKP rejimi savaşa balıklama dalmasaydı da muhtemelen bazı çatışmalar olacaktı. Ancak olayın savaş boyutuna ulaşması, Suriye'nin yarısının yakılıp yıkılması ve milyonlarca insanın yerini yurdunu terk edip göç yollarına düşmesi söz konusu

olmayacaktı. Dolayısıyla Suriye'yi hedef alan yıkıcı savaşın ağır vebali Türk devleti ve onu yöneten AKP'nin sırtındadır. Ancak tartışma bağlamında esas soru şudur: CHP, bu komşu ülkenin yakılıp yıkılması suçunun neresinde yer aldı?

Vurgulamak gerekiyor ki, şimdi “sınır namustur” diye kampanya başlatanların sicili hiç de temiz değil. Ülke cihatçı terörün transit geçtiği bir otoban haline getirildiğinde, “ana muhalefet partisi”nin kayda değer bir muhalefetine rastlanmadı. Hatta cihatçı transferi konusunu deşen bazı Hatay milletvekillerinin bir daha aday olmaları bile mümkün olmadı. Belli ki konunun üzerine gitmeleri CHP şeflerini rahatsız etmişti.

Suç ortaklığı bu ‘pasif’ tutumdan ibaret de değil. Zira TSK'nın sınır ötesi operasyonları için AKP, ardından AKP-MHP rejimi tarafından meclis gündemine getirilen tüm tezkerelere onay verilmiştir. Yani CHP göçün esas nedeni olan Suriye'ye karşı savaşa tutum almadığı gibi, Türk ordusunun Suriye topraklarına işgalci güç olarak girmesine zemin hazırlayan tezkerelere onay da verdi.

Afganistan'ın ABD ordusu tarafından işgal edilmesi ve NATO'nun bu suça ortak edilmesi sırasında da benzer bir tutum alındı. TSK baştan beri NATO işgaline fiilen katılmıştır. Bu suç ortaklığı için belli aralıklarla Meclis'te tezkereler onaylandı. Diğer düzen partileri gibi CHP de bu tezkereleri onayladı. Görüldüğü üzere si-

nirinin namus olduğunu iddia edenler, başka ülkelerin işgalini desteklemiş, TSK'nın emperyalistler tarafından kullanılması için onay vermişlerdir. O halde göç dalgalarına neden olan savaşlara karşı çıkmak bir yana destek verenlerin “Sınır namustur” sloganı, neresinden bakılırsa bakılsın, kaba bir riyakarlıktır.

CHP'nin riyakarlığı, destek verdiği savaşların yarattığı göçe karşı çıkıyormuş gibi yapmasından ibaret de değil. Dedikleri gibi sınır “namus” ise, bu tüm ülkeler için geçerli olmalı. Buna göre başka ülkelerin sınırlarına/namusuna saygı göstermek gerekir. Kendi sınırını korurken, başkalarının sınırlarını ihlal etmemek esas olmalıydı. Oysa durum tersidir. Çünkü CHP'nin de destek verdiği tezkerelere dayanarak TSK Suriye'den Irak'a, Libya'dan Afganistan'a, Azerbaycan'dan Somali'ye ve daha başka yere “işgalci güç” olarak girmiştir.

Görüldüğü üzere birçok ülkenin sınırlarının delik-deşik edilmesine destek veren bir CHP gerçekliği var. Hal böyleyken herhangi bir özeleştirme yapmadan ya da özür dilemeden, başka ülkelerin sınırlarının ihlalindeki rolüne değinilmeden yapılan bu kampanyanın bir kıymeti harbiyesi yoktur. Sanki kendisi o suçlara ortak olmamış gibi kampanyalar yürütmek, çifte standart olduğu gibi, riyakarlıkta sınır tanımamanın da dış vurumudur.

Saray rejimi ırkçılıkla riyakarlık batağında:

Taliban'a destek Kürt halkına düşmanlık!

E. Bahri

Sermaye için çalışan düzen partileri genelde halka yalan söyler, boş vaatlerde bulunur, işledikleri suçları başkalarının sırtına atar ve buna benzer birçok sahtekarlık daha yaparlar. Bu, onların üstelendikleri uğursuz misyondan kaynaklanır. Zira onlar gerçekte sermaye sınıfı için çalışırken, halka hizmet ettiklerini söylerler. Yani kaba riyakarlık onların olmazsa olmazlarından biridir. Burjuvazinin din istismarcısı siyasal temsilcileri ise yalan, riyakarlık ve sahtekarlıkta emsallerini açık arayla geride bırakırlar. Böyleleri burjuva anlamda bile en ufak bir insani ya da ahlaki değer taşımazlar. Bu tür "manevi yükler"den arınarak siyaset meydanına inerler. IŞİD'iden "ılımlı" İslamcısına kadar tümü böyledir.

Düzen partileri kat kat maske takarak halkın karşısına çıksalar da bazı kritik anlarda o çirkinlik abidesi yüzlerini göstermeden edemezler. Örneğin AKP'nin cihatçı çetelerle kurduğu ilişkiler bu türdendir. Vaazlarda başkalarına "ahlak dersi" vermeye kalkışan bu yozlaşmış gerici tabaka, vahşi katliamlar yapan cihatçıları yıllardan beri besliyor. Bir kısmını ise "paralı asker" olarak kullanıyor. El Nusra, IŞİD, El Kaide'den türeyen birçok grupla yıllardan beri işbirliği yapıyorlar. Bu işbirliği, Suriye'nin yıkılıp yıkılması suçunda büyük bir rol oynadı.

Dinsel gerici parti, baştan beri MHP ile kurduğu zımnî koalisyonu 2015'te fiili hale getirdi. O tarihten beri cihatçı çeteleri AKP-MHP rejimi birlikte desteklemeye ve kullanmaya başladı. Diğer her şey bir yana, salt bu katilleri desteklemek, rejimin gerçek niteliğini gözler önüne seriyor. Artık maskeler paramparça, vaazlar ise anlam taşıyor. Zira icraatlar, rejim hakkında net bir fikir veriyor.

Afganistan'daki son gelişmelerle birlikte cihatçı çeteler ile AKP-MHP rejiminin ittifakı ve zihniyet ortaklığı doruğa çıktı. Bu bağlamda dinci-faşistlere dalkavukluk yapan Doğu Perinçek'in Taliban hareketine "biat etmesi", dinci-ırkçı zihniyetin güya "sol" kılıklı temsilcilerinin de çirkin yüzlerini gözler önüne sermişti.

Dinci-faşist rejimin "Taliban aşkı"nın Kıbrıs ziyaretinde Tayyip Erdoğan ilan etmişti: "Türkiye'nin Taliban'ın inancıyla alakalı ters bir yanı yok. Daha iyi anlaş-

bileceğimize ihtimal veriyorum."

Bu açıklama malumun ilanı olsa da bu şekilde dünyaya duyurulması, rejimin zihin dünyasına tepeden tutulmuş bir ayna oldu. Tayyip Erdoğan AKP'si ile onu destekleyen meczuplar, tarikat şeyhleri, faşist partinin şefi, Perinçekçi dalkavuklar vb... Talibanla 'ortak inanç' vurgusu bu yelpazede yer alanların ucubeliğini, insani değerlere düşmanlığını gösterdiği gibi, zifiri karanlık vadeden bir rejime destek verecek derecede gericileştiğinin ispatıdır.

Tayyip Erdoğan'ın 'Talibanla inançlarımız ortaktır' açıklaması siyasi bir mesajdı aynı zamanda. AKP şefi hem Afganistan'da ABD emperyalizmine hizmet etmek için, hem yayılmacı heveslere dayalı dış politikası gereği Taliban'a şirin görünmek zorunda. Bu arada onlarla anlaşabileceğine inancı da tam görünüyor. Taliban yabancı askeri güç istemediğini ilan ederken, Ankara'daki "yerli-millî" Amerikancılar "Asker Afganistan'dan çekilmeyecek, çekilmemeli" diye vaazlar vermeye devam ettiler.

Koşullar değişti ve sonunda NATO işgali kapsamında Afganistan'a gönderilen askerleri mecburen geri çekmeye başladılar. Millî Savunma Bakanlığı çekilme kararıyla ilgili şu açıklamayı yaptı: "Çeşitli temaslar, mevcut durum ve şartlar değerlendirilerek TSK (Türk Silahlı Kuvvetleri) unsurlarının tahliyesine başlanmıştır."

Bu gelişme, Ankara'daki işbirlikçilerin Afganistan'da ABD'ye hizmet ederek, Joe

Biden yönetiminin desteğini alma heveslerini gölgeledi. Yine de bu heveslerinden vazgeçmiş değiller. Nitekim sahneye çıkan AKP şefi konuyla ilgili şu açıklamayı yaptı:

"Taliban liderlerinden gelen mesajlara şimdilik ihtiyatlı bir iyimserlikle yaklaşıyoruz. Afganistan'da önümüzdeki sürecin nasıl şekilleneceğini Taliban'ın sözleri değil icraatları, eylemleri ve atacağı adımlar belirleyecektir... Türkiye Afganistan'daki tüm taraflar ile yakın diyalogda olmaya da devam edecektir."

Rejimin başı, askerlerini çekmek zorunda kalsa da Taliban şeflerinin mesajlarına "ihtiyatlı bir iyimserlikle" bakmaya devam ediyor. AKP şefinin derdi Taliban'ın gericiliği, halkı vahşi şeriat kurallarına mahkum etmesi filan değil elbet. O, Taliban rejimiyle işbirliğine nasıl devam edeceğini netleştirme derdindedir.

Bu arada Taliban'ın Katar'daki Siyasi Büro Sözcüsü Muhammed Naim Vardak Türkiye ile kurulacak ilişkilerin çerçevesini şöyle çiziyor:

"Birincisi İslam dininin prensipleri, ikincisi ise ülkenin ve halkın yüksek menfaati. Bu iki husus nedeniyle özellikle Türkiye ile iyi, yapıcı ve olumlu ilişkiler kurmak istiyoruz."

AKP şefinin peşlerinden koştuğunu gören adamlar, "dünya lideri"ne Talibanla kuracağı ilişkilerin kıstaslarını dayatıyor.

Birleşmiş Milletler'in 'terör örgütü' diye sınıflandırdığı Taliban hareketi ve onun kuracağı rejime bu kadar önem ve

destek veren saray rejimi ile dalkavukları, demokratik hakları için mücadele eden Kürt halkı ve Kürt hareketine nasıl yaklaşıyor?

Rejimin başı, dalkavukları, destekçileri, medyadaki tetikçileri, farklı alanlardan devşirdiği birtakım düşkünler, tam bir utanmazlıkla HDP'yi ve ona oy veren milyonlarca kişiyi 'terörist' olmakla itham ediyorlar. Sarayın meclisteki görevlileri, polisi ve yargısı bu sahte ithama dayanarak Kürt hareketine ve ona destek veren kitlelere saldırıyorlar. Bunun yetmediği yerde kontra tetikçilerini, linç gruplarını sokaklara salıyorlar.

Bu zihniyete göre ezilen bir halkın en doğal, en insani demokratik haklarını, özgürlüklerini talep etmesi, bu uğurda mücadele etmesi, dilini ve kültürünü geliştirmeye çalışması "teröristliktir". Yine bu dinci-ırkçı riyakarlara göre kafa kesen, kız çocuklarını zorla ailelerinden alıp "seks kölesi" olarak kullanan, kadınları pazarda satan, onları kara çarşafa ya da burkaya mahkum eden, işten-egitimden-sosyal yaşam alanlarından zorla uzaklaştırıp evlere kapatılan terörist filan değil.

IŞİD'i, El Nusra'yı, Taliban'ı "ortak inançlara sahip din kardeşi" ilan edip onlarla işbirliği yapanlar, Kürt hareketini "terörist" ilan ediyor ve her gün Kürt halkına karşı nefret suçu işliyorlar. Bu da saray rejimi ve destekçilerinin riyakarlığın sınırlarını altüst ettiğini göstermekle kalmıyor, ırkçılık histerisine kapılmış bir grup gibi hareket ettiklerini de gözler önüne seriyor.

DDK'nın yetkileri genişledi...

Yolun sonuna doğru sindirme politikalarında tam gaz

Dinci-faşist iktidar yolun sonuna yaklaştıkça saldırılarını tırmandırıyor. Her türlü muhalif sesi bastırmak için kullandığı yöntemleri çeşitlendiren, var olanları ise yoğunlaştıran AKP-Erdoğan iktidarı bir kez daha düğmeye bastı ve Devlet Denetleme Kurulu'nun (DDK) kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütlerini denetleme yetkisini genişletti.

DDK ELİYLE YÜRÜTÜLEN SİYASİ MANİPÜLASYON

Son dört yıl içinde değişikliklere uğrayan ve adı sıkça gündeme gelen DDK, 1980 askeri faşist darbesinin ürünüdür ve ilgili yasada Cumhurbaşkanlığına bağlı 'üst denetleme kurulu' olarak yer almaktadır. Millî Güvenlik Konseyi'nce 1981 yılında çıkarılan 2443 sayılı yasayla Anayasa'ya giren bu kurulun görev tanımı, o yıllarda kamu kurum ve kuruluşlarında inceleme, araştırma ve denetleme yapmak idi.

Darbe günlerinden bugünlere pek çok değişikliğe uğrayan DDK, Erdoğan AKP'sinin elinde bir 'lütfâ' dönüştü. Abdullah Gül'ün cumhurbaşkanlığı döneminde siyasal olayların araştırılması gibi görevler de yüklenen DDK, kamu kuruluşlarını denetleme işlevinin çok ötesine geçerek, kamuoyunu denetleme görevini yürütmeye başladı. Öyle ki, darbe girişiminin ardından KHK'lar ile ülkeyi yöneten ve "kandırıldığını" açıklayan Erdoğan, yargının görevini de DDK'ya devretti. AKP'ye muhalif olan herkesin kamu kuruluşlarından uzaklaştırılması için DDK'yı devreye soktu. 2016 yılında yaptığı bir konuşmasında DDK'nın "paralel yapıyla mücadelede" görevlendirdiğini söyleyerek, "Şu anda bana bağlı olarak çalışan Devlet Denetleme Kurulu'nun en öncelikli görevi budur. Her kurumumuzu denetleyecek-

sin, her kurumda bu tür kim varsa tespit edip hemen yargıda bunlar için süreci başlatacağınız diye talimatımı verdim" diyecekti.

Düzenli olarak yayınlanan raporların AKP döneminde durdurulması, hatta eski yayınlanan raporların da kaldırılması ile "kamu kurumlarında şeffaflık" vadeden DDK, karanlığa büründü.

Kamuoyunu manipüle etmenin, kendi suçlarını yine kendi denetimindeki bir kurum aracılığıyla "denetleyerek" örtmenin ve aynı zamanda muhalif avını yürüten bir aracı olarak kullanılan DDK hiç şüphesiz faşist darbecilerin bile hayal edemeyeceği "görevler" üstlendi. Bağımsız yargının rafa kaldırıldığı, Erdoğan'ın bir sözü ile davaların açılıp hükümlerin verildiği bir ortamda DDK da kamuoyunda adının gereği olarak "devletin denetlendiği" yanılsamasını yaratmak için bulunmaz bir nimet oldu.

DDK, FİŞLEME VE SİNDİRME MEKANİZMASI

AKP'nin DDK'nın görev tanımlarına

yaptığı müdahale siyasi manipülasyon yaratmanın da ötesine geçti. 2018 yılına gelindiğinde yeni Anayasa ile uyum çerçevesinde yine bir KHK ile kaldırılan ancak yeni düzenlemelerle Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile tekrar kurulan DDK'nın yetkileri genişletildi. Artık inceleme, araştırma ve denetleme yetkilerinin yanı sıra soruşturma yürütme ve görevden alma yetkileri de DDK'nın bünyesinde toplandı.

Geçtiğimiz hafta yine Erdoğan'ın imzasıyla DDK'nın yetkileri tekrar artırıldı. DDK yetkileri sivil toplum örgütleri ve sendikaları kapsayacak şekilde genişletildi.

Yandaş medyada "Vatandaşın mağduriyeti giderilecek" başlıkları ile duyurulan bu gelişme, açıktır ki, faşist darbenin ürünü olan bir kurumun AKP'nin elindeki dönüşümünde gelinen son noktadır. Faşist darbenin çocuğu olan AKP'nin baskı, zor ve anti-demokratik icraatları kolaylıkla benimsemesi ve dahası faşist üstatlarına parmak ısıttırarak derecede bu yöntemleri pervasızlıkla geliştirmesi şaşırıcı

değildir. Darbelerden beslenen AKP'nin mayasında zorbalık ve gericilik vardır.

Yeni düzenleme hiç şüphesiz AKP'nin yolun sonuna geldiğini de göstermektedir. Gazetecilerin, düzen muhalefeti liderlerinin sokak ortasında çeteler eliyle sindirilmeye çalışıldığı, internet haberciliğinin hedef tahtasına çakıldığı ve tutuklama-gözaltı terörünün dolu dizgin sürdürüldüğü bugünler AKP'nin çıkışı yolu olarak baskı ve zoru yoğunlaştırdığını gösteriyor. DDK eliyle yapılmak istenen, sendikalar ve meslek örgütlerinin üzerinde de baskının artmasıdır. Dikensiz gül bahçesi yaratmanın peşine düşen Erdoğan, tek bir muhalif sese, örgütlü güce tahammül edememektedir. Yeni düzenleme, iktidarın 2010'lu yıllardan bu yana DDK eliyle yürüttüğü siyasal propaganda ve nüfuz savaşının bir ayağıdır.

BASKILARA KARŞI ÖRGÜTLÜLÜĞÜ BÜYÜTMEK

Şüphesiz sendikalara ve meslek örgütlerine yönelik bu saldırı ilk değildir. Örgütlü güçten her daim korkan AKP iktidarının tutuklama, soruşturma saldırılarının yanı sıra hedef gösterme, kararlama politikaları da son yıllarda yoğunlaşarak, iktidarın can simidi ve kadim yöntemi oldu. İşçi sınıfı tarih sahnesine çıktığı günden beri bu kadim saldırılara elindeki biricik silahla cevap verdi: Örgütlenmek! AKP iktidarının korkularını kabusa çevirmek ve yaklaşan sonunu hızlandırmak için yine bu silaha sıkı sıkıya sarılmaktan başka çare yoktur. Örgütlü gücü büyütmek ve sınıfa karşı sınıf bilinciyle safları sıklaştırmak günün can alıcı görevidir.

"Düzenleme geri çekilsin"

AKP-MHP iktidarının şefi Erdoğan'ın imzasıyla Devlet Denetleme Kurulu'nun yetkilerini genişleten düzenlemeye ilişkin meslek örgütleri açıklama yayınladı.

DİSK, KESK, TMMOB ve TTB ortak açıklama yayınladı. Yazılı yapılan açıklamada şu vurgular yer aldı:

"...Devlet Denetleme Kurulu hem kuruluşu hem de yetkileri bakımında anayasal hukuk devleti anlayışıyla hiçbir biçimde bağdaşmamaktadır. Hukukun üstünlüğü ilkesini yok saymaktadır. Başta emek ve meslek örgütleri

olmak üzere tüm demokratik kitle örgütleri yasadışı yer almayan keyfi bir ceza hukukuna tabi kılınmaktadır. Bu durum anayasaya, yasalara ve uluslararası sözleşmelere açık biçimde aykırıdır.

Meslek birliklerini, sendikal örgütleri ve demokratik kamuoyunu baskı altına alarak susturmayı hedefleyen bu hukuk dışı uygulamadan derhal vazgeçilmelidir.

Anayasal hak ve özgürlüklerimizi sınırlandırmaya yönelik adımlar ve tek adam rejiminin baskıcı yapısını güçlendiren tüm düzenlemeler geri çekilmelidir."

Sosyal medyaya saldırı hazırlığı

Pandemiyi yönetemeyen, doğal afetlerin felaketlere dönüşmesinin sorumlusu olan, milyonlarca işçi ve emekçiyi açlığa mahkum eden AKP-Erdoğan iktidarı zorbalığını artırarak ayakta kalmaya çalışıyor. Yaşadığı çok yönlü sıkışmışlığının sonucu olarak saldırılarını türlü biçimlerde sürdüren faşist iktidar, sosyal medyaya yönelik saldırılarını “dezenformasyonla mücadele” adı altında hızlandırıyor.

Reuters Dijital 21 raporuna göre, Türkiye’de 60 milyon kişi sosyal medyayı kullanıyor. Sosyal medya genellikle bilgi edinmek, haber almak ve haber vermek, görüş dile getirmek, tepki göstermek için yaygın şekilde tercih ediliyor.

Tepeden tırnağa kendisi dezenformasyon olan AKP-MHP iktidarı da toplumsal tepkileri bastırmak, gerçeği manipüle etmek, toplumsal hafızayı yok etmek için sosyal medya mecrasını aktif olarak kullanıyor. Beslediği ak-trol ordusu ile kendisine muhalif her kesimi hedef gösterdiği gibi, algı yaratarak da gerçekleri saptırmaya çalışıyor.

SALDIRI YENİ DEĞİL

İfade Özgürlüğü Derneği’nin (İFÖD) “Fahrenheit 5651 - Sansürün Yıkıcı Etkisi” başlığını taşıyan 2020 EngelliWeb raporu 2020 sonu itibarıyla, Türkiye’de engellenen web sitesi sayısının 467 binin üzerinde olduğunu ortaya koydu. İFÖD, engellenen web siteleri dışında, 150 bin URL adresine, 7 bin 500 Twitter hesabına, 50 bin tweete, 12 bin YouTube videosuna, 8 bin Facebook içeriğine ve 6 bin 800 Instagram içeriğine de erişimin engellendiğini tespit etmiş. Bu rapor bile henüz yasa çıkmadan sosyal medyaya dönük müdahalenin boyutlarını ortaya koyu-

yor. Çıkarılmak istenen yasanın, sosyal medyaya ya da sosyal medya üzerinden muhaliflere yapılan saldırılara meşru bir zemin yaratma kaygısı güttüğü açık.

Meşruluğunu günden güne yitiren saray rejiminin bu hamlesi yeni değil. İlk olarak 2007 yılında 5651 sayılı “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Kanunu” yürürlüğe girdi. O tarihten itibaren yüzlerce web sitesi ve içerik bu yasa baz alınarak engellendi. Çocukları internetten korumak görüntüsü ile yürürlüğe giren yasa ilk andan itibaren AKP’ye muhalif sesleri susturmanın bir aracı olarak kullanıldı. 5651 sayılı yasa ilk çıkarıldığı yıllarda sadece mahkeme ve res’en de BTK tarafından engelleme kararı verilmesi söz konusuysen, günümüzde mahkemeler

ve BTK’nın yanı sıra Cumhurbaşkanlığı ve bakanlıklar, valilikler, Diyanet İşleri Başkanlığı ve çeşitli kurumlar tarafından da engelleme yapılabildiği anlaşılıyor. Bu kurumlara, çeşitli kanun, yönetmelik ve düzenlemeler yapılarak, “erişim engelleme yetkisi” tanınmış.

Şimdilerde tartışılan “Dezenformasyonla Mücadele Yasası”nın ise 2021 Ekim’inde yürürlüğe girmesi hedefleniyor. Bu yasa kapsamında sosyal medya üzerinden “yalan haber” yapanlara yönelik 1 yıldan 5 yıla kadar hapis ve sosyal medyayı bir süre kullanamama gibi cezalar öngörülüyor. Cezai yaptırımlar için de Türk Ceza Yasası’nda bazı düzenlemelerin yapılabileceği belirtiliyor.

RTÜK aracılığı ile televizyonlar üzerinde, Basın İlan Kurumu aracılığı ile gazeteler üzerinde, 5651 sayılı yasa ile web

siteleri üzerinde kontrol mekanizması zaten kurulmuştu. AKP-MHP iktidarına muhalif her türlü ses bastırılmaya çalışılıyordu. Yeni yasa, sosyal medya üzerinde de fiilen kurulan baskıyı meşrulaştırma kılıfı olarak gündeme getiriliyor.

SOSYAL MEDYADA BİRİKEN ÖFKE

Ülkede yaşanan her gelişme, gerici-faşist iktidarın çıksızlık içinde debelendiğini, eskisi kadar kolay yönetemediğini gözler önüne seriyor. Pandemide, orman yangınlarında, sellerde, depremde şeffaf bilgi paylaşımından kaçan iktidara karşı giderek büyüyen bir kitlenin haber almak için yüzünü sosyal medyaya dönmesi, tepkilerini orada ifade etmesi, sorular sorması iktidar için sosyal medyayı her geçen gün daha büyük bir tehlike haline getiriyor.

Bugün sosyal medya, ekonomiden politikaya, iş cinayetlerinden işçi mücadelerine, kadına yönelik şiddetle mücadelenen toplumsal tepkilere, hayvan haklarından doğanın korunmasına kadar uzanan geniş bir yelpazede görünmez kılınan pek çok konuyu görünür hale getiriyor. İktidarın politikaları, baskı ve zorbalığı işçilerde, Kürt halkında, kadınlarda, gençlerde, doğa savunucularında sürekli bir öfke mayalıyor. Yürürlüğe girmesi planlanan yeni yasa tasarısı, çürümüş ve çökmekte olan düzenini bir gün daha ayakta tutmaya çalışan AKP-MHP iktidarının, gelişebilecek toplumsal hareketlilikleri bastırma hazırlığıdır aynı zamanda.

Pek çok kesimin öfkesini yansıttığı sosyal medya da baskı ve zorbalıktan payına düşeni aldığı ölçüde kitlelere sokaklardan başka yol kalmıyor.

Biz çalışanlara “Haftada en fazla bir gün izin kullanacaksın. Dinlenme, ailemizle vakit geçirme gibi her şeyi bu bir güne sıkıştıracağını” diyorlar. Bu da bizi adeta robotlaştırıyor. Sosyal bir varlık olan biz insanları asosyalleştiriyorlar.

Yorgun argın işten eve geldiğimizde ya da tatil günümüzde televizyonu açtığımızda, bir tarafta izdivaç programı, bir tarafta cinayet programı, vb... bir dizi saçmalıklarla bizi uyutmak için çalışıyorlar. Bu programlarda mesleği bırakmış ama “gazeteci” olarak televizyonlara çıkanlar sözde “adalet” dağıtıyorlar. Ama “her

Emekçileri uyutmaya çalışıyorlar

şeyin adil olduğunu göstermek” yalanıyla, gerçekleri örtbas etmek için çalışıyorlar. Adaletin olmadığı yerde gerçek gazetecilerin görevini yapamadığı bu ülkede gazeteci diye karşımıza çıkanlar magazincilik yapmaktan, hükümete yaranarak kariyer elde etmekten başka bir iş yapmıyorlar. Bunların yaptıkları programlar en fazla mizah programı olur!

Bunlar yanan ormanlardan, ihmal-

lerden asla bahsetmiyorlar. Yanan ormanların yerine yapılan otelleri öve öve bitiremiyorlar. HES’lerle yok edilen ormanları, tarım arazilerini, güzelim akarsuları düşünmeyen; tek derdi kendi ve yandaşlarının çıkarını gözetmek olan hükümeti adeta “çevre dostu” ilan ediyorlar. “Gazeteci”, “programcı” sıfatıyla ekranların karşısına çıkıyor ama bu gerçekleri görmüyorlar. 100 gram çayı saat-

lerce övebilme becerisini her seferinde gösterebiliyorlar.

“Kişiliğini yitirmişler” ordusu için ağaçların yok olması, derelerin kuruması, balıkların ve diğer canlıların ölmesi önemli değil. Onların taptığı tek şey var: Doğanın ve canlıların yıkımı uğruna daha fazla para için her şeyin betonlaştırılmasıdır. Bu yıkımı yapanları görmezden gelenler, “ekonomimize katkı sunuyorlar” diye aklayanlar, üç kuruş için onurunu, kişiliğini satanlar da bu suçun ortağıdır.

KÜÇÜKÇEKMECE’DEN BİR KIZIL BAYRAK OKURU

Hacı Bektaş-ı Veli'yi Anma Etkinlikleri ve gösterdikleri

Hacı Bektaş-ı Veli'yi Anma Törenleri sona erdi. 2004-2019 yılları arasında anma etkinliklerinin içeriği devlet Aleviciliği anlayışıyla yoğrulmuştu. Bu nedenle hem nitelik hem de nicelik açısından etkinlikler son derece zayıflamıştı. 2019-2020 yılında ulusalcı sosa bandırılmış devlet Aleviciliği ile içi doldurulmuş anma etkinliklerine son verildi. Gerici, Sünni İslami anlayışın taşıyıcısı devlet Aleviciliğinin kökleşmesi için mesai yapan Hızır paşaların etkisi kırıldı.

Hacıbektaş Belediyesi ve ilerici Alevi-Bektaşî kurumlarının da parçası olduğu, 58. Ulusal, 32. Uluslararası Hacı Bektaş Veli Anma Törenleri ve Kültür Sanat Etkinlikleri 16-22 Ağustos tarihleri arasında gerçekleştirildi. 2021 yılı UNESCO tarafından tüm dünyada Hacı Bektaş Veli yılı ilan edildi. Bu kapsamda bu yılki etkinliğin ana düşüncesi "İrkçılığa hayır – No racism!" olarak belirlendi.

16-20 Ağustos tarihleri arasında sergi, panel, tiyatro, açılış, doğa yürüyüşü vb. etkinlikler gerçekleştirildi. 21 Ağustos Cumartesi günü resmi protokol programı, yine 21 Ağustos Cumartesi ve 22 Ağustos Pazar günü ise konser, cem ve aşure vb. etkinlikleri yapıldı.

RESMİ AÇILIŞ TÖRENİ...

21 Ağustos'ta gerçekleşen resmi açılış töreninde CHP Genel Başkanı konuştu. Kemal Kılıçdaroğlu, Hacı Bektaş Veli'nin, bu yüzyılda iyi bir insan olarak kalınabilmesinin yolunu gösterdiğini belirtti. İyi bir insan olarak kalabilmenin ve iyi bir insan olarak yaşamaya devam edebilmenin temelini ahlak olduğunu dile getiren Kılıçdaroğlu, Faik Ahmet, Hacı Bektaş, Mevlana, Yunus Emre, Balım Sultan gibi erenlerin, ahlak temelli din anlayışının Anadolu'daki en önemli temsilcileri olduğunu söyledi.

Bu yıl ilk kez verilen Hacı Bektaş Veli Hizmet Ödülü'ne, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu layık görüldü. Hacıbektaş Belediye Başkanı Arif Yoldaş Altok'tan ödülünü alan İmamoğlu, bu ödüle layık görülmesinden dolayı onur duyduğunu belirtti.

Resmi açılış töreninde, Kültür ve Turizm Bakanlığı Hacıbektaş Semah ekibi gösteri yaptı. Gösterinin ardından AKP'nin ebedi şefinin mesajı okundu.

Mesaj, salonda bulunan emekçiler tarafından ıslıklarla karşılandı. Salonda yaşanan tepki, çağımızın Hızır Paşası AKP şefine duyulan öfkenin açık göstergesiydi.

DERGAHIMIZIN İŞGALİNE SON VERİN!

Alevi Bektaşî Federasyonu vb. ilerici Alevi örgütleri 2004-2019 yılları arasında Hacıbektaş Belediye Başkanı'nın Türk-İslam sentezci yaklaşımına, devlet Aleviciliğine kan taşımasına tepki göstermişlerdi. Öte yandan alternatif etkinlikler gerçekleştirme noktasında tutarlılıktan uzak, etkisiz müdahalelerde bulunmuşlardı.

Bu yıl ilerici Alevi örgütleri anma etkinliğine son yılların en etkili müdahalesinde bulundular. Resmi açılış töreninin ilk günü olan 21 Ağustos'ta ilerici Alevi Bektaşî örgütlerinin ana gövdesini oluşturduğu kortej saat 11.00'da sloganlar eşliğinde Hacıbektaş Dergahı'na yürüdü. Dergaha yapılan yürüyüşün en önünde "Baş açık yalın ayak yürüyoruz, dergahımızı istiyoruz" pankartı taşındı.

Hacı Bektaş Dergahı önünde Pir Sultan Abdal Kültür Derneği Genel Başkanı Gani Kaplan ilerici Alevi örgütlerinin ortak basın açıklamasını okudu. Kaplan, Cumhuriyet döneminde Alevi yerleşim yerlerine yapılan camilerin yıkılmasını istediklerini ifade etti. Kaplan "Dergahların yıllardır işgal altında olduğunu" vurgulayarak Hacıbektaş Dergahı'nın müze olarak kullanılmasına tepki gösterdi. Kaplan, tepkisini "Hacı Bektaş Veli Der-

gahı müze olarak hizmet göstermektedir. Bu Aleviler için züldür, zulümdür. İçindeki cami ibadete açıkken bizim dergahımız müze olarak faaliyet vermektedir" sözleriyle dile getirdi.

Bu yıl ilk defa katılımı özümseyen, ilerici Alevi örgütleriyle birlikte süreci örmeye yönelik yaklaşım öne çıktı. Bunun doğal sonucu olarak anma etkinliğinin içeriğini ulusalcı temelde örmeye çalışan anlayış yerine evrensel öğelerin Alevilerin ilerici birikimini öne çıkaran yaklaşımları öne çıktı.

Alevi örgütlerinin parçası olduğu Hacıbektaş-ı Veli'yi Anma Etkinliği kitlesel bir katılımı gerçekleştirdi. Katılımda yaşanan nicel ve nitel artışta da ilerici Alevi örgütlerinin payı büyüktü. Aynı zamanda AKP iktidarının Diyanet İşleri Başkanı'nı Hacıbektaş'ta konuşurma müdahalesi de bu birlikteliğin doğal sonucu olarak boşa çıkarıldı.

İLERİCİ, DEVRİMCİ YAPILAR ANMA ETKİNLİKLERİNDE YOKTU!

Sermaye devletinin bu yılki etkinliklere yönelik ilerici ve devrimci etkiyi sınırlandırmak için özel bir çaba harcamasına bile gerek kalmadı. Zira anma etkinliklerinde ilerici, devrimci yapılar yoktu. Düzen solunun temsilcisi CHP dışında kalan, devrimci ve reformist sol ortada yoktu.

Reformist ve devrimci kanatlarıyla sol hareket, anma etkinliklerinde bırakalım müdahale etmeyi, herhangi bir propa-

ganda ve ajitasyon aracı dahi kullanmadı. Tanıtım standı bile açmadı. Ortaya çıkan bu tablo, sol hareketinin reformist ve devrimci kanatlarında artan iddiasızlık ve zayıflamanın açık göstergesiydi.

BDSP'NİN ŞENLİKLERE YÖNELİK MÜDAHALESİ...

BDSP yıllardır Hacıbektaş'ı anma etkinliklerine müdahale ediyor. Bu yıl da bölgedeki güçleriyle Hacıbektaş anma etkinliklerine müdahale etti. Tüm kısıtlı olanaklara rağmen şenliklere anlamlı bir müdahalede bulunan BDSP, düzenin saldırılarının yoğunlaştığı böylesi bir dönemde gericiğin dikkatini çeken bir çalışma yürüttü. Emekçilerle buluşmayı başarabildi. Önceki yıllara göre Hacıbektaş yerinde politik etki alanlarını daha da genişletti.

BDSP çalışanları, Hacıbektaş-ı Veli'yi Anma Etkinliklerini devrimcileştirme bakışının gereği olarak yıllardır sürdürdükleri istikrarlı müdahaleye bu yıl da yeni bir halka eklediler. Anma etkinliğine yönelik olarak hazırlanan bildirimleri ajitasyon konuşmaları eşliğinde dağıttılar. Salgın koşullarında devam eden ekonomik-sosyal yıkım saldırılarına, çeteleşen devlete ve faşist saldırılara karşı mücadele çağrısını yükselttiler.

Komünistler anma etkinliklerinin her aşamasına müdahale etmek için seferber oldular. Hacıbektaş Veli'yi Anma etkinliklerine katılan binlerce emekçinin dikkatini çeken bir çalışma yürüttüler. Alevi örgütlerinin ortak yürüyüşüne müdahale ettiler. Emekçilerle düzenin saldırıları ve saldırılara karşı mücadele üzerine verimli tartışmalar yürüttüler. Gündeme ilişkin ajitasyon ve propaganda konuşmaları gerçekleştirdiler.

BDSP, önceden planladığı gibi "Sedat Peker'in açıklamaları ve ortalığa saçılan gerçekler", "Sinbo direnişi ve mevzi direnişlerin önemi", "Sınıf hareketi ve reformizm" başlıklı seminerler de düzenledi. Seminerlerde son derece verimli tartışmalar yapıldı.

Bu yıl tüm kısıtlı olanaklara rağmen şenliklere anlamlı bir müdahalede bulunan BDSP, düzenin saldırılarının yoğunlaştığı böyle bir dönemde dostun ve düşmanın dikkatini çeken bir çalışma yürüttü.

Kamu toplu sözleşmesinde orta oyunu

Fikri Tomurcuk

İki yılda bir tekrarlanan çirkin tiyatro bir kez daha tekrarlandı. Yalan-dolanla, düzenbazlıkla, haksızlıkla, adaletsizlikle, sömürüyle bezenmiş tiyatrodaki bu kez de değişen bir şey yok.

Kamu toplu sözleşme görüşmelerinden bahsediyoruz.

Yalan-dolan daha adından başlıyor. Adı toplu sözleşme ama toplu sözleşme değil. Ortada bir toplu pazarlık yok. Türlü yollarla diğer sendika ve konfederasyonların dışlandığı görüşmeler, hükümet ile yandaşlığı tescilli sendika yöneticileri arasında göstermelik bir oyun olmanın ötesine geçemiyor. Bu orta oyununun sonunda yüzbinlerce kamu emekçisinin talepleri değil, hükümetin istemleri karşılanıyor. Yandaş sendikacılar bu oyunda figüran rolünü üstleniyorlar. Sendikal örgütlülüklerin ve grev hakkının olmaması da bu oyunu son derece kolay hale getiriyor.

MASADAKİ VE PERDE GERİSİNDEKİ AKTÖRLER

Sergilenen orta oyununun bir de masada gözükmeyen üçüncü bir oyuncusu var: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). Maaş zammı görüşmelerinde gündemin ilk maddelerinden birisi enflasyon oluyor. TÜİK enflasyonu yarı yarıya düşük hesaplayınca, zam pazarlıklarında emekçilerin önüne bir set koymuş oluyor. Hükümet de bu sete sırtını yaslayarak maaş zamlarını düşük tutma çabasında bunu bir silah olarak kullanıyor.

Bu çirkin tiyatronun masada gözükmeyen ve hiç sözü edilmeyen dördüncü bir oyuncusu daha var. Ki bu aktör bu tiyatronun unutulmuş "oyun yazarı" aynı zamanda. Bu gizli oyun yazarı ve görünmez aktör ise Uluslararası Para Fonu (IMF).

IMF'nin enflasyonu düşürmek için Türkiye'nin önüne koyduğu reçetelerin başında ücret artışlarının hükümetin gelecek yıla ilişkin enflasyon hedefine göre belirlenmesi yer alır. Bu politika aslında enflasyonu düşürmenin maliyetini emekçi sınıfların sırtına yıkmanın ve enflasyonla emek sömürüsünü artırmanın aracıdır.

IMF'ye karşı fırsat buldukça şov yapmaktan geri durmayan Tayyip Erdoğan, tüm iktidarı boyunca IMF'nin yazdığı bu oyuna sadık kalmak için elinden geleni yaptı.

Hükümetin enflasyon hedefinin tuttuğunu hiç görmedik ama enflasyonun hükümetin ilan ettiği hedefin iki katını aştığını çok gördük. Ücret artışları hükümetin tutmayacağı baştan belli enflasyon hedefine göre belirlenince, ücretler otomatik olarak enflasyon karşısında erimiş, emekçiler giderek yoksullaşmış oluyor.

Her altı ayda bir ücretlere enflasyon farkının eklenmesi de bu resmi temelde değiştirmiyor. Çünkü önce ücretler eriyor, sonra erimiş ücretlere düzeltme geliyor. Yani enflasyon hep önde, ücretler hep arkada koşuyor.

Burada bir de TÜİK'in sahte enflasyon hesabı devreye giriyor. Altı ayda bir yapılan enflasyon düzeltmeleri TÜİK'in enflasyonu yarı yarıya düşük hesaplayınca da emekçilerin alım gücündeki erime karşısında, verilen enflasyon düzeltmesi devrede kulak kalıyor. TÜİK'in enflasyon sahtekarlığı, emek sömürüsünü artırmanın önemli bir aracı haline geliyor.

Çirkin tiyatronun genel seyri böyle. Şimdi bu yıl sahnelenen oyunda neler olduğuna yakından bakalım.

SÖZLEŞMEDEN NE ÇIKTI?

Memur-Sen masaya otururken açıkladığı teklifinin ana noktaları şöyleydi:

Ücretlere 2022 yılı için Ocak ayından başlayarak tüm yıl için geçerli yüzde 21 zam, 2023 için de yüzde 17 zam yapılması. Bu iki artışın toplamı bileşik olarak iki yılda ücretlere yüzde 41.57 zam yapılması anlamına geliyor.

Memur-Sen teklifinde her yıl için

yüzde 3 de refah payı artışı yer alıyordu. Bunu da eklediğimizde, iki yıl sonundaki artış yüzde 50.19'u buluyor. Memur-Sen artışların 6 ayda bir iki kademeli değil, Ocak ayından itibaren tüm yıl için yapılmasını önerdiği için, aslında ağırlıklı ortalama artış oranı daha da yükseliyor.

Memur-Sen buna ilaveten geçmiş dönem kayıplarını telafi için 600 TL seyyanen zam da talep etti. Bunu eklediğimizde, en düşük memur maaşı için iki yıllık artış üstelik 2023 Ocak ayından başlayarak yüzde 70.92'yi buluyordu.

Buna karşın hükümetin teklifi 2022 yılının ilk yarısı için yüzde 5, sonrasında da her 6 ayda bir yüzde 6'şarlık artış şeklindeydi. Bunun iki yıllık bileşik toplamı yüzde 25.06 artış anlamına geliyor.

Çıkan sonuç ise şöyle oldu: 2022 yılının ilk yarısı için yüzde 5, ikinci yarısı için yüzde 7, 2023'ün ilk yarısı için yüzde 8, ikinci yarısı için yüzde 6 ve enflasyon farkı. Türk-İş yönetimi ve hükümetin üzerinde anlaştığı iki yıllık toplam bileşik maaş artışı yüzde 28.62'ye denk geliyor.

Evet, masaya otururken Memur-Sen'in iki yıllık maaş artış teklifi yüzde 70.92, hükümetin teklifi yüzde 25.06 idi. Çıkan sonuç yüzde 28.62 oldu. Yani sonuç küçük bir farkla hükümet nasıl istiyorsa öyle oldu. Görüşmenin muhatapları olan sendikaların buradaki rolü ikinci sınıf figüranlıktan öteye geçemedi. Buna rağmen çıkan sonucu "başarı" olarak sunma arsızlığını sergilediler.

Örneğin hem iktidar sözcüleri hem de sendika sözcüleri en düşük memur maaşının 4.348 liradan 5.700 liraya çıkacağı-

nı, artışın 1352 lira ve yüzde 31 olduğunu vurgulayıp duruyorlar. Bu da sanki Ocak ayında bir anda maaşlar yüzde 31 artmış havasında anlatılıyor.

Oysa önümüzdeki Ocak ayında en düşük memur maaşı sadece 217 lira artacak. Günlük artış 7 lira 25 kuruştan, yani bir çay ve simit parasından ibaret. O da zaten doğalgaz ve elektrik zamlarıyla çoktan emekçilerin cebinden çıktı bile. Çünkü bu artış doğalgaz ve elektrik zamlarının getirdiği yükü bile karşılamaya yetmeyecek.

Şu anda TÜİK enflasyonu bile yüzde 20 düzeyinde. Emekçi ailelerinin yüzyüze olduğu gerçek enflasyon ise yüzde 40'tan aşağı değil. Üretici fiyatlarındaki enflasyonun çok daha yüksek olması, kurlardaki yüksek seyir gibi ekonomik göstergeler ile Erdoğan yönetiminin emekçi düşmanı politikaları ve beceriksizlikleri karşısında enflasyonun kolay kolay aşağı ineceği de yok.

Bu koşullar altında iki yıllık maaş artışı, bir yıllık gerçek enflasyon düzeyinin bile altında. Bunun anlamı, önümüzdeki iki yıl boyunca kamu emekçilerinin ve emeklilerin her ay biraz daha yoksullaşması olacak.

NE ÇIKMADI?

Şimdi bir de imzalanan toplu iş sözleşmesinde olmayanlara bakalım.

Uzun zamandır iktidarından muhalefetine bütün siyasi odakların diline doladıkları 3600 gösterge sorunu, bir anlamda komisyona havale edilerek rafa kaldırıldı.

Gelir vergisindeki dengesizlikleri gidermeye dönük talepler gündeme bile gelmedi.

Hem geçmiş dönem kayıplarının tafisi hem de maaşlar arasındaki farkın düşük ücretler lehine düzeltilmesini sağlayacak olan seyyanen zam sessizce sümen altına atıldı. Bu oyunda figüranlıkta öte etkileri olmayan sendikacılar da bunu sessizce izlediler.

Bunun yerine toplu sözleşme tazminatının 135 liradan 400 liraya yükseltildiği söylenerek emekçiler avutulmaya kalkılıyor. Oysa ikisi birbirinin yerine geçecek şeyler değil. Toplu sözleşme tazminatı sadece üç ayda bir ikramiye gibi ödeniyor. Kaldı ki buradaki artış da hiçbir yerde çare olmayacak kadar düşük.

Bu noktada iktidar ile yandaş sendikalar çirkin bir tezgâh da ortaya koydular. Toplu sözleşme tazminatından şimdiye değin tüm sendikacı kamu çalışanları yararlanıyordu. Şimdi ise ilgili iş kolunda yüzde birin altında üyesi bulunan sendikalara üye emekçiler toplu sözleşme tazminatından yararlanamayacak. Böylece yüzbinlerce kamu emekçisinin kazanılmış bir hakkı açıkça gasp ediliyor.

Bu yolla emekçilerin sendika seçme, sendikal örgütlenme hak ve özgürlükleri kısıtlanmaya, bağımsız sendikal hareketlerin önü kesilmeye çalışılıyor. Hak gaspı tehdidi ile emekçiler yandaş sendikalara üye olmaya zorlanıyor. Toplu sözleşmenin bu maddesi mevcut yasa, anayasaya ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) sözleşmelerine de aykırı.

Toplu sözleşmeden çıkan sonuçta olmayanlar arasında güvencesiz çalıştırılan sözleşmeli personelin kadroya alınması da yok. Bu konu da geçirtilerek buzdolabına konuldu.

İktidarın siyasi bir eleme mekanizması olarak çalışan işe alımda mülakat uygulamasının kaldırılması, OHAL KHK'ları ile keyfi olarak işten çıkartılan emekçilerin işlerine geri dönmesi gibi somut talepler ise hiç gündeme girmedi.

Adaletsiz gelir vergisi uygulamalarının düzeltilmesi, ek ödemelerin emeklilik hesabına yansıtılması da gündeme girmeyen konular arasındaydı.

Kadın emekçilerin karşılaştığı ayrımcılık ve haksızlıkların önlenmesi ve işyerlerinde ücretsiz kreşlerin açılması ya da kreş yardımı verilmesi gibi can alıcı sorunlar ise akla dahi gelmedi.

Sonuç olarak bu yıl bir yenisi sahnelenen orta oyunu, emekçilerin daha da yoksullaşması, hak kaybına uğramaları, güvencesiz koşulların sürmesinden başka bir sonuç doğurmayacak. Bu oyun bu aktörlerle oynanmaya devam ettikçe de sonuç değişmeyecek. Bu çirkin oyunu ancak emekçilerin birliği, her cephe ve alandaki mücadelesi bozabilir.

Pevrul Kavlak, TM'nin 2021-23 taslağını açıkladı...

Hakkımız olanı almak için kolları sıvayalım!

Türk Metal, birkaç gün öncesinden duyurarak ve büyük beklentiler yaratarak 25 Ağustos günü facebook canlı yayını ile 2021-23 sözleşme taslağını açıkladı. Açıklanan taslak, metal işçilerinin beklentilerini, ihtiyaçlarını ve kayıplarını karşılamayan, sosyal medya üzerinden birçok metal işçisinin tepkisini çeken bir taslakta.

ÖLÜMÜNE ÇALIŞAN DA ÖLEN DE BİZİ! KAZANACAĞIZ! SİZİ EĞER BİZ KAZANACAĞIZ! SİZİ RAĞMEN KAZANACAĞIZ!

"Ölümüne çalıştık, şimdi kazanacağız!" üst başlığı ile açıklanması metal işçileri ile dalga geçmektir. Metal işçileri, sermayenin çarklarının dönmesi için pandemi tehdidi altında ölümüne çalışırken, ölümler, Kısa çalışma Ödeneği ile gelir kaybına uğrarken, ücretsiz izinlerle sefaletle itilirken, Kod-29 ile tazminatsız bir şekilde işten çıkartılırken hiçbir şey yapmayanlar, bugün göz boyamak için "Ölümüne çalıştık, şimdi kazanacağız!" demektedir. Metal işçileri ölümler, hakları gasp edilirken neredeydiniz? Ölümüne çalıştığımız şimdi mi aklınıza geliyor?

RAKAMLARDAN YANSIYAN GERÇEKLER...

Saatlik ücreti 20.50'nin altında olanlara 90 kuruş iyileştirme deniyor. Yani brüt 6.150'nin altında olanlara 6.150 lirayı geçmeyecek şekilde çekme yapacaklarmış. Brütü nete çevirirsek, ikramiyeler dahil 4.397 liranın altında maaş alanlar ya da ikramiye hariç çıplak ücreti 3.298 liranın altında olanlara çekme yapılacak deniyor. Buradan çıkartacağımız sonuç şudur ki, TM'nin fabrikalarında birçok işçinin çıplak ücreti halen 3.298 liranın altındadır. Bu bir itiraftır.

Son 5 ayın enflasyonu %7,6'dır. Önümüzdeki hafta açıklanacak aylık enflasyon ile birlikte bu rakam %9'lara çıkacaktır. Açıklanan %27'lik zam talebinin en az %9'u enflasyon farkına gidecektir. Kaldı mı elde %18.

Herkes biliyor ki gerçek enflasyon en az %35-40'dır. Taslaktaki rakamlar karşılansa bile, metal işçisi arkadaşlar enflasyonun altında ezilmiş olacaklardır.

Saat ücreti 20,50 olan bir metal işçisi arkadaş %27'lik zam aldığı anda, çıplak maaşı 4.187 lira olmaktadır. Türk-İş Temmuz 2021 için yoksulluk sınırını 9.457 lira olarak açıklamıştır. Yorumu size bırakıyoruz.

İkinci, üçüncü, dördüncü 6 aylık dönemlerde de enflasyon zammı dışında bir şey talep edilmiyor, üçüncü 6 aylık dönemde saat ücretine 1 liralık zam talebi dışında. Maaşlarımız 2 yıl boyunca eridikçe eriyecektir.

Sosyal haklarda, fazla mesailerde ise birtakım laf cambazlıkları ve metal işçilerinin gerçek taleplerinden uzak talepler ortaya kondu.

DİL SÜRÇMESİ DEĞİL, GERÇEĞİN İLANI!

Pevrul Kavlak, 120 bin üyemize anket yaptık diyor. Özel bir araştırma firmasına 10 bin anket yaptırdık, diyor. Hata payımız sıfıra yakın diyorlar. 700 temsilci arkadaşımızla çalıştay gerçekleştirdik diyor.

Ama hiçbir işçinin sözünü dikkate almadıklarını kendi ağızla ele veriyor. "Teklifimi açıklıyorum!" diyor. Dil sürçmesi değil, gerçeğin ilanıdır bu. Metal işçilerinin taleplerine kulaklarını tıkananlar, gözlerini kapatanlar, metal işçilerini yıllardır MESS'in dayatmalarına razı etmek için oyunlara başvuranlar bugün de anketlerle metal işçilerinin talepleri ile taslağı oluşturduklarını iddia etmektedirler.

BİZ ÖLDÜK, ONLAR BÜYÜDÜ!

"Sözleşme Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşlarını kapsıyor. Bunlar ülke ekonomisinin lokomotif işletmeleri. Otomotivde Tofaş, Renault, Ford, Mercedes ve Man, beyaz eşya ile elektronikte Arçelik, Bosch ve Siemens gibi markalar var. İmzalayacağımız toplu

sözleşme, Türkiye'nin sanayi kuruluşlarının ilk 10'undaki 4 firmayı, ilk 50'sinde 13 firmayı, ilk 100 içerisindeki 20 firmayı kapsıyor" diyor Pevrul Kavlak, pandemi boyunca metal işçilerinin alınteri, kanı, emeği üzerinden bu sermayedarların büyüdüğünü, TM'nin de sermayenin hizmetinde, metal işçilerinin karşısında olduğunu söylemeyi unutuyor.

Onların sermayesinin büyümesinin, bizlerin ekmeğinin küçülmesi olduğunu görmemizi istemiyor. Biz onlara kazandıracak bakışıyla davranıyor ancak onların kazanması demek bizim kaybetmemiz demektir. Bu sınıf mücadelesinin en temel gerçeğidir.

GÖRÜNEN KÖY KILAVUZ İSTEMEZ!

Şu açıktır ki, açıklanan taslak bile metal işçilerinin ihtiyaçlarını karşılamazken, nasıl bir mücadele ortaya konacağına dair hiçbir şey söylenmemektedir. MESS'in dayatmalarına karşı üretimden gelen gücün kullanılmasından "Kazana kadar grev!" iradesinin kuşanılmasına, grev yasaklarına karşı fiil-i meşru mücadele hattından yasakları tanımayan bir iradenin ortaya konmasına kadar metal işçilerini kazanıma götürecek olan mücadele hattından söylemde dahi eser yoktur. Zaten TM gibi sermayenin hizmetindeki bir yapıdan bunları beklemek de saflık olacaktır.

Yapılması gereken açıktır. Metal işçileri inisiyatifli ele almalıdır. Fabrika, fabrika bir araya gelmeli, birliğini güçlendirmeli, komitelerimiz kurmalıyız. MESS-TM saltanatına son verecek, emeğimize ve geleceğimize sahip çıkacak olan güç bizdedir. Tüm metal işçilerine açık çağrımızdır: Bizleri ölümüne çalıştıranlardan hesap sormak için, hakkımız olanı almak için kolları sıvayalım.

METAL İŞÇİLERİ BİRLİĞİ

Adnan Serdaroğlu, Birleşik Metal'in 2021-23 MESS Grup TİS taslağını açıkladı...

Aynı tas, aynı hamam!

TM'nin TİS taslağını açıklamasının ardından 27 Ağustos günü Birleşik Metal-İş Sendikası da 2021-23 MESS Grup TİS taslağını açıkladı. 33 işletmeye bağlı 50 fabrikadan yaklaşık 11 bin üyesi bulunan Birleşik Metal'in taslağı da metal işçileri tarafından merakla bekleniyordu. Ancak TM'nin taslağı ve açıklaması gibi Birleşik Metal'in taslağı da metal işçilerinin beklentilerini, ihtiyaçlarını, taleplerini karşılamaktan uzaktı.

İrtibatta olduğumuz birçok fabrikadan, birçok işçinin beklentilerini, taleplerini direkt olarak bilmekteyiz. Bu yüzden, "metal işçilerinin görüş talepleri dikkate alındığı" söylemi gerçeği yansıtmamaktadır. Evet metal işçilerine sorulmuştur, ancak açıklanan taslak beklentilerden uzaktır.

Açıklamada geçtiği üzere "demir-çelikte yüzde 1158,6'lık, otomotivde yüzde 173,5'lik, otomotiv yan sanayinde yüzde 173,8'lik kârlılık" söz konusu iken metal sermayedarlarının bu kârlılık oranlarını sırtımızdan sağladığı ortadadır.

Pandemi boyunca Birleşik Metal'in bulunduğu işyerlerinde her 5 işçiden birisinin COVID-19'a yakalanmış olması, pandemi tehdidi altında metal işçilerinin çalıştırıldığına kanıttır. Bu kârlılık oranları işçilerin ölümü pahasına çalıştırılması ile gerçekleşmiştir.

RAKAMLARDAN YANSIYANLAR...

"Ücret zam pazarlığının esasını da ilk 6 aylık dönem oluşturmaktadır." denmektedir. Bu bir algı operasyonudur. MESS'in dayatması olan bu algı, metal işçilerinin bakışını sadece ilk 6 aya yönlendirmek için Adnan Serdaroğlu tarafından da kullanılmaktadır. İlk 6 aylık dönem için nispeten yüksek zam alındığında, sonraki 6 aylık dönemlerde sözde enflasyon oranına mahkûm bırakılan metal işçisinin maaşları erimektedir.

"Saat ücreti 20 liranın altında kalan işçilerin saat ücretlerine 20 TL'yi geçmemek üzere 0,70 lira iyileştirme" talebi de başka bir gerçeği göstermektedir. Birleşik Metal fabrikalarında saatlik ücreti 20 liranın altında hatta 19,30 lira olan işçiler bulunmaktadır. Bu da net maaşın 3.104 lira olduğu anlamına gelmektedir. İkramiyeler, AGİ ve sosyal haklarla maaşların daha yüksek gösterilmesiyle bu gerçek gizlenmektedir.

TM'nin taslağının aksine yüzde 9 zam ile birlikte saatlik ücrete 4,60 lira zam talebi ücret makasının artmasına engel olacak bir taleptir. Ancak, saat ücreti 20 liraya çekilip, üzerine %9 ve 4,60 liralık zam bile alınsa ücretler 4.246 liraya çıkmaktadır. Birleşik Metal Araştırma Merkezi (BİSAM) Temmuz 2021 ayı için yoksulluk sınırını 9.906 lira açıklamıştır. Taslaktaki talebin, ikramiyeler ve sosyal haklar da dahil edilse bile yoksulluk sınırının yakınından geçmeyeceği ortadadır. Bir de bu ücretlerin 2 yıl içinde gerçek enflasyon karşısında eriyeceğini unutmamak gerekir.

METAL İŞÇİSİ ENFLASYON ALTINDA EZİLMEK İSTENİYOR

Taslakta sonraki 6 aylık dönemler için enflasyon artı %3-4 zam istenmektedir. Resmi enflasyonun gerçeği yansıtmadığı söylenerek bu talep edilse de resmi ile gerçek enflasyon arasındaki farkın %3-4'ün çok çok üstünde olduğu ortadadır. Metal işçisi enflasyon altında ezilecektir.

Tam da bu yüzden "Bu ücret zam teklifimizin karşılığı oransal olarak ilk 6 aylık dönem için yüzde 30,89'dur. Bu teklifimiz ilk 6 aylık dönem için ortalama ücrette ikramiye dahil net 1.458 TL'ye denk gelmektedir." söylemi ücret zammını ilk 6 aya sıkıştırıp göz boyama taktiğidir. Ki, bu talep bile metal işçisinin kayıplarını, ihtiyaçlarını karşılamamaktadır.

Bunlara ek olarak, sosyal haklara ilk yıl için %45 zam, günlük 2 defa 15'er dakikalık çay molası, gece zammının %10'dan %20'ye çıkartılması, %15'i aşan gelir vergisi payının işveren tarafından ödenmesi, rapor alındığında SGK'nın ödemediği ilk 2 günün ücretinin işverence ödenmesi

talep edilmektedir.

Metal işçilerinin kırmızı çizgisi haline gelen 2 yıllık sözleşme talebi de, Adnan Serdaroğlu'nun "üzerinde en fazla hassasiyet gösterdiğimiz madde" sözleriyle taslakta yer almaktadır. Ancak metal işçileri 3 yıllık sözleşme imzalandığı dönemi de unutmamaktadır. Bugünkü bu hassasiyet metal işçilerinin baskısı ile oluşmuştur. Bu unutulmamalıdır.

"15 saatlik ücret karşılığı Devam Primi verilmesi" teklifi ise, zaten ölümü pahasına çalışmak zorunda bırakılan metal işçileri üzerinde üretim baskısı yaratacaktır. Metal işçileri devam primi değil, emeğinin karşılığını istemelidir, istemektedir.

Birleşik Metal'in açıkladığı taslak belli noktalarda TM'ye göre daha ileri talepler içerse de özü itibarıyla aynıdır. Son tahlilde, sözleşme sürecinde aynı sözleşmelere imza atıldığı gerçeği de göz önüne alındığında farklı olmasını da beklememek gerekir. Bir önceki sözleşmede, metal işçilerini sefaletle mahkûm eden sözleşme için "önce biz imzaladık", "önce biz anlaştık" diye yarışılması bile bunu göstermektedir.

BİZİM GERÇEKLİĞİMİZ, SERMAYENİN GERÇEKLİĞİ İLE UYUŞMUYOR!

"Taleplerimiz gerçekçidir. Bu taleplerin karşılanması hiç de zor değildir. İşverenler, taleplerimizi karşılayacak güce ve olanaklara sahiptir. Taleplerimizi fazlasıyla karşılayacak üretim ve karlılığın yaşadığı bir dönemdeyiz." sözleri taslaktaki taleplerin metal işçilerinin talepleri göz önüne alınarak değil, metal sermaye-

vedarlarının "olanakları", "verebilecekleri", "gerçeklikleri", göz önüne alınarak belirlendiğini göstermektedir.

Metal işçileri pandemi tehdidi altında zorla çalıştırılmıştır. Çalışmak zorunda kalmıştır. "Yüksek kârlar işçilerin bu fedakâr, özverili çalışmaları sayesinde" demek sermayenin, işçileri açlık ve ölüm arasında bir açmazda soktuğu gerçeğini gizlemek içindir.

"Şimdi sıra metal patronlarındadır. Şimdi, işçilerin bu emeklerinin karşılığının hiç değilse bir bölümünün ödenmesinin zamanı gelmiştir." sözleri ise metal işçilerini metal patronlarının insafına bırakıyoruz, demektir.

Sermayenin kâr hırsı, bizlerin yaşamlarını tehdit ederken, bizler ölüm-açlık ikileminde çalışmak zorunda kalmışken, şimdi metal işçilerinin bütün bunların hesabını sorma vakti, hakkı olanı alma vakti gelmiştir. Bunu da metal işçileri inisiyatifini ele alarak, örgütlü bir güç olarak MESS'in ve sendika bürokratlarının karşısına dikilerek gerçekleştirebilir. Gerçek olan budur. Bu gerçek, sendika bürokratlarının görmek istemediği, hatta işçiler görmesin diye elinde geleni yaptığı, gizlemeye çalıştığı gerçektir.

Son olarak, TM'nin açıklamasında da BMİS'in açıklamasında da hükümetin grev yasalarına, MESS'in baskı ve tehditlerine karşı ne yapılacağına dair en ufak bir şey denmemektedir. Bilinçli bir şekilde, işçilerin fiili-meşru mücadele baskısıyla hazırlanmasını istememektedirler.

Ancak metal işçisi kazanacaksa, ancak ve ancak yasaları, baskıları tanıyarak, örgütlü gücüne güvenerek kazanabilir. Ve "metal işçisi kazanırsa herkes kazanır"!

“Alba’da artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak!

“Bu daha başlangıç mücadeleye devam!”

Semra Demirtaş, Tuğba Aladağ, Ender Konar ve Hasan Can Bahadır Kocaeli-Çayırova’daki TAYSAD OSB’de bulunan Alba Plastik fabrikasında çalışıyorlardı. Haklarını aradıkları, tacize ses yükselttikleri ve mücadele ettikleri için işten atıldılar. Yaşanan süreç üzerine Ender Konar ve Semra Demirtaş ile sohbet ettik. Sorularımıza birlikte yanıt verdiler.

- Alba Plastik işçilerinin fabrikada yaşadıkları sorunlar nelerdir?

Düşük ücret, vardiya amirlerinin işçiler üzerinde baskı kurması, kadın işçilerin küfüre ve tacize maruz kalması, çay molasının tek ve zamanının kısa olması, işçilerin kaliteciler ile amirler arasında kalması gibi sorunlar yaşanıyor.

Ayrıca ocak ayında zam yapılmadı. Patron temmuzu bekleyin dedi. Temmuz zammı döneminde taleplerimizi şu şekilde belirledik:

- Herkese eşit oranda zam!
- İkinci çay molası!
- Patron primi değil ikramiye!
- Cuma günleri namaz molasının cumartesiye fazla çalışma olarak yansımaları kaldırılmalı, mola zamanı patron tarafından karşılanmalı!
- Kaliteci ile amir arasında kalmaya son!
- Üretilen parçaların gider veya gitmez seviyesi standart olsun!

- Bu sorunlara karşı şimdiye kadar neler yaptınız?

Bu sorunların temel çözümü örgütlenmek diyerek Alba Plastik işçilerinin birliğini oluşturmaya çalıştık. Patronunun karşısına daha güçlü çıkmak için sendikali olmaya karar verdik. Ocak zammının yapılmamasının ardından üyelikleri başlattık. Zam yapılmaması, hak gaspı yaşanması dönemi sendikalaşma ve birlikte davranma eğiliminin arttığı dönemlerdi.

Sendika üyeliğinden önce birlik olmak, birçok konu ile ilgili bilgilenecek için eğitim almak gibi adımlarla ilerlemek gerektiğini düşünüyoruz. Kendi kararlarını veren işçiler olmazsak sendika üyeliği de bizi bir yere götürmez. Sınıf bilinçli işçiler olmamız çok önemli.

Fabrikadaki işçilere ulaşmak için yoğun bir çaba harcadık. Fabrikada yaşanan sorunların çözümü için yönetimden toplantılar talep ediliyordu veya onların

yaptığı toplantılarda sorunlar dile getiriliyordu.

Sosyal medyayı kullandık, seslenişler yaptık. Bültenlerle bilgilendirmeler yaptık. Fabrikaya özel bülten, broşür, afiş çıkarttık. Ayrıca e-bildirimler kullandık.

Fabrikada en güvenilir işçi arkadaşlar kimlerdir sorusuna yanıt bulmaya çalışarak başladık örgütlenmeye. Hem birliğin dayanışmasını herkesin hissedebileceği hem de herkesin herkesi bilmediği bir örgütlenme ağı oluşturmaya çalıştık.

- Alba yönetiminin sizi işten çıkarma gerekçesi nedir?

İşten çıkarıldığımızı 17 Ağustos Salı günü servisten indiğimizde, önümüzün kesilmesinden anladık. Alba’nın iki sokak yanda bulunan kalıp fabrikasına götürülerek İnsan Kaynakları ile görüştük. Gerekçe olarak vardiya amirlerinin çalışmamızı beğenmediği söylendi. Bunun gerçekçi bir gerekçe olmadığını söylediğimizde, “Yönetim karar aldı, sizinle hiçbir şekilde çalışmak istemiyor” denildi.

Çıkışı ve verilen parayı kabul etmediğimizi söylediğimizde, önümüze koydukları yalan gerekçelerin dolu olduğu kağıtları imzalamamız için zorlandık. Hatta imzalamazsak tazminatsız, ihbarsız işten atılmakta tehdit edildik. Kabul etmediğimizi kararlı bir şekilde gösterince idari izne çıkarıldığımız, düşünmemiz söylendi.

Aynı gün Kod-4’ten çıkarıldığımızı e-devletten öğrendik. Herhangi bir bildirim yapmadılar, elimize ulaşan bir evrak yok. Hiçbir gerekçe sunmadan çıkarmalarını sağlayacak bir koda sığındılar. Ama içeride işçilere açık açık sendikalaşmadan atıldığımızı söylüyorlar. Biz de asıl gerekçenin sendikalaşma olduğunu; 14 Ağustos Cumartesi günü tacizci Zekeriya Bursa’nın yaptıklarını teşhir etmemiz ve tacizci ile aynı ortamda çalışmak istemiyoruz diyerek ortak bir tutumla davranmamız olduğunu biliyoruz.

İki şey daha eklemek istiyoruz. Biz birbirimizi tanımayan iki işçi olarak aynı gün işe başlamıştık. Alba patronunun sömürüsüne dur diyen omuz omuza iki işçi olarak yine aynı gün işten atıldık. Diğeri de eylemimiz ses getirdi, tacizcinin fabrikadan uzaklaştırılmasını sağladık fakat tacizci Zekeriya Bursa bizden sonra işten çıkarıldı.

- Hasan Can ve Tuğba’nın işten çıkarma

nalmaları nasıl gerçekleşti?

Biz işten çıkarıldığımızı duyunca plastik fabrikasına geri geldik. Biz gelene kadar neden İK’ya çağrıldığımızı soran arkadaşlarımız olmuş. Biz geldiğimizde bizi engellemek için güvenlik, beyaz yakadan birkaç kişi kapıya yığılmıştı. Eşyalarımızı almamıza bile izin verilmedi. Hatta saldırgan bir tutum içerisine girdiler. Bunu gören arkadaşlar yanımıza geldiler. Ayırmak için araya girdiler. Hasan Can ve Tuğba bizlere sahip çıkan işçilerden öne çıkanlardı. Bizden sonra onlara yüklendiler.

Kapının önünden sonra da bazı arkadaşlarımız yine İK’ya gidip neden işten çıkarıldığımızı sormuşlar. Hasan Can’ı orada istifaya zorlamışlar. İstifa etmeyeceğini söyleyince iki gün izinlisin diyerek fabrikadan çıkardılar. Tuğba o gün çalıştı ama akşam saatlerinde ertesi gün izinli olduğuna dair mesaj yollamışlar.

Hasan Can ile Tuğba izinli oldukları 18 Ağustos günü işten çıkarıldılar. O gün çıkartıldıklarını, işten atılmaktan kaygı duyarak sürekli e-devlete bakmaları sayesinde öğrenmiş oldular. İkisi de Kod-49’dan, madde25/2’nin alt maddelerinden birinden, iş emrine uymadıkları bahanesiyle çıkartılmış oldular.

Ayrıca Tuğba ile aynı günden beri bir arkadaşımız daha idari izinde. Sürekli izni uzatılıyor.

- 14 Ağustos Cumartesi günü tacizciye karşı aldığınız tutumu anlatabilir misiniz?

Taciz olayları fabrikada aslında çokça yaşanıyor ama Zekeriya Bursa’nın birkaç ay içerisinde tüm vardiyalardaki kadınlara rahatsız etmesinin anlaşılması üzerine tepki yoğunlaştı. Bizim olduğumuz vardiyada Zekeriya Bursa’nın tacizine uğrayan her bir kadın, tacizin yalnızca kendi yaşadığı bir sorun olduğunu düşünüyormuş. Ta ki herkes en yakınına anlatmaya başlayınca veya çalışma saatleri içerisinde başka bir kadının maruz kaldığı tacizkar tutumlar görünür olunca durum anlaşıldı. Ortak müdahale etmek gerektiğine hızlıca karar verdik. 4-12 vardiyasında olduğumuz 14 Ağustos günü vardiya amirini çağırarak toplu bir şekilde görüşmek istediğimizi söyledik. Biriniz gelin anlatın dedi. Bunu kabul etmedik, çünkü tek tek anlatılınca üstü örtülmeye çalışılıyordu. Kadın ve erkek işçiler olarak, makine-

leri bırakıp meydana toplandık ve vardiya amirine “Tacizci işçi ile aynı ortamda çalışmak istemiyoruz” dedik. Yaşanan olaylar ve rahatsızlıklar anlatıldı. Vardiya amiri İK’ya ileteceğini ve çözeceğini söyledi.

Pazartesi olayı yaşayan kadın arkadaşlardan üçünden ifade alındı. Kamera kayıtlarına bakıldı. Kamera kayıtlarında yaşananlar görüldü. Gerekenin yapılacağını, kurulun karar almak için toplanacağı söylendi. Anlaşıyor ki kurul aslolarak bizim işimize son verme kararı almış.

- Fabrikada kadın işçilerin yaşadığı sorunlardan bahsedebilir misiniz?

Fabrikada çok yoğun bir taciz var. Küfürler, mobbing tüm işçilerin maruz kaldığı ama elbette ki en çok kadın işçilerin yaşadığı sorunlar. Başta vardiya amirleri, ustalar tarafından yapılıyor bu tür saldırılar. Aynı zamanda kendini rahat hissedene, arkası olan erkek işçilerin de davranış biçimi bu şekilde.

Kadın işçiler şimdiye kadar taciz meselesi karşısında sessiz kalıyordu. Yönetime bildirdiğinde çözülmüyordu. Kadınlar sessiz sedasız işi bırakıp gitmek zorunda kalıyordu. İşsiz kalırım kaygısında olanlar ise ağlaya ağlaya çalışmaya devam ediyordu.

Şikayet eden veya amirlerin tekliflerine net bir şekilde olumsuz yanıt veren kadın işçilere yoğun mobbing uygulanıyordu, en zor işlere gönderilerek bezdirilmeye çalışılıyorlardı. İşle ilgili azarlayıcı konuşuluyor. Ağlaya ağlaya çalışan kadın arkadaşlarımıza çok tanık olduk.

- Fabrikadaki mücadeleciler işçiler olarak işten atılmaya direnişle yanıt verdiniz? Gücü nereden alıyorsunuz ve direnişinizin talepleri nelerdir?

Gücümüzü arkadaşlarımızın kararlılığından, bizi sahiplenmelerinden; verdiğimiz mücadelenin doğruluğuna olan inancımızdan alıyoruz.

Kapının önünde yükselttiğimiz sesi yayan basın emekçilerinin, dayanışma içerisinde olan dostların, soru önergesi vererek olayın araştırılmasını isteyen milletvekillerinin kattığı güçten de bahsetmek gerekir.

Bir de duyuyoruz ustalar, amirler davranışlarına çeki düzen vermişler. Bu da moralimizi arttırıyor. Eminiz ki hem Alba’daki çalışma koşulları hem de Alba işçileri için hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.

Direnişimizin talepleri şunlar:

- İşimizi geri istiyoruz!
- Sendikali ve güvenceli çalışmak istiyoruz!

- Tacizin ve mobbingin olmadığı bir çalışma ortamı istiyoruz!

Ve ekleyelim ki şimdiye kadar olanlar başlangıçtı. Alba patronundan hesap sormak için her türlü mücadeleyi vereceğiz.

Sosyalizm, sınıf

(Lenin'in din sorunu üzerine çok önemli iki makalesini, içeriği karşılayan ortak bir başlık altında okurlarımıza sunuyoruz...)

SOSYALİZM VE DİN

Bugünkü toplum tamamen işçi sınıfının muazzam kitlelerinin, nüfusun toprak sahibi ve kapitalist sınıflarına mensup çok küçük bir azınlığı tarafından sömürülmesi üzerine kuruludur. Bu köleci bir toplumdur, çünkü ömürleri boyunca sermaye için çalışan "özgür" işçilerin ancak, kâr üreten kölelerin geçimi için, kapitalist köleliği güvence altına almak ve ebedileştirmek için gerekli yaşam araçlarına "hakları vardır".

İşçilerin iktisaden ezilmesi kaçınılmaz olarak her türden politik baskıya ve sosyal aşağılanmaya, kitlelerin manevî ve ahlaki yaşamının kabalaşmasına ve dumura uğramasına yol açar ve bunu üretir. İşçiler iktisadi kurtuluşları uğruna [mücadele için] az çok politik özgürlük kazanabilirler, fakat sermayenin iktidarı devrilmeyince hiçbir özgürlük onları sefaletten, işsizlikten ve baskıdan kurtarmaz. Din, her yerde ve her durumda, sürekli başkaları için çalışmaya, yoksunluk ve yalnızlıkla ezilen halk kitleleri üzerinde manevî baskının bir türüdür. Sömürücülere karşı mücadelede sömürülen sınıfların acizliği, doğayla mücadelesinde yabancılan aczinin tanrılara, şeytana, mucizeye ve benzeri şeylere inanca yol açtığı gibi, aynı şekilde kaçınılmaz olarak öbür dünyada daha iyi bir yaşam inancını üretir. Yaşamları boyunca çalışan ve sıkıntı çekenlere din, alçakgönüllülük ve sabır göstermeyi öğretir ve cennet ödülü umuduyla avutur. Başkalarının emeğiyle yaşayanlara ise, iyilik yapmayı öğretir, böylece onlara tüm sömürücü varlıklarının oldukça ucuz bir savunusunu sunar ve ilahi cennetmekân için uygun fiyata giriş kartı satar. Din halkın afyonudur. Din, sermayenin kölelerinin insani görünümelerini ve azbuçuk insan onuruna yaraşır bir yaşam taleplerini içinde boğdukları bir tür manevî alkoldür.

Ancak, köleliğinin bilincine varmış ve kurtuluşu için mücadeleye kalkmış köle, artık yarı yarıya köle olmaktan çıkmıştır. Büyük sanayinin eğittiği, kent yaşamı-

Proletarya kapitalizmin karanlık güçlerine karşı kendi mücadelesiyle aydınlatılmazsa, hiçbir broşürle, hiçbir propagandayla aydınlatılamaz. Bizim için, ezilen sınıfın yeryüzünde bir cennet yaratmak için bu gerçekten devrimci mücadelesinin birliği, proleterlerin gökyüzündeki cennet hakkında düşüncelerinin birliğinden daha önemlidir.

nın aydınlattığı sınıf bilinçli modern işçi, dini önyargıları elinin tersiyle silkip atar, cenneti papazlara ve burjuva yobazlara bırakıp, burada yeryüzünde kendisine iyi bir yaşam elde etmek için mücadele eder. Modern proletarya, dini karanlığa karşı mücadelede bilime başvuran ve işçileri yeryüzünde daha iyi bir yaşam için gerçek mücadelede kaynaştırarak öbür dünyada yaşam inancından kurtaran sosyalizmin safına geçer.

Din özel bir mesele olmalıdır -sosyalistlerin dine karşı tavrı genellikle bu sözlerle ifade edilir. Fakat bu sözcüklerin anlamı, yanlış anlamalara yol açmamaları için tam olarak belirlenmelidir. Biz, dinin devlet karşısında özel mesele olmasını talep ediyoruz, fakat dini kendi partimiz karşısında özel mesele olarak asla değerlendiremeyiz. Devletin dinle hiçbir ilgisi olmamalıdır, dini cemaatler devlet iktidarıyla bağıntılı olmamalıdır. Herkes, herhangi bir dine inanmakta ya da hiçbir din tanınamakta, yani ateist olmakta tamamen serbest olmalıdır, ve genel olarak her sosyalist de öyledir. Vatandaşlık haklarında, dini inançlarca belirlenen herhangi bir fark tamamen gayri-caizdir. Resmi belgelerde, vatandaşların hangi mezhebe mensup olduğunun belirtilmesine dahi mutlaka son verilmelidir. Bir devlet kilisesine bağış olmamalı, aynı

düşünce vatandaşların resmi makamlardan bağımsız tamamen özgür cemaatleri olması gereken kiliselere ya da dini cemaatlere devlet araçlarından bağış olmamalı. (...) Kilisenin devletten tamamen ayrılması - sosyalist proletaryanın bugünkü devletten ve bugünkü kiliseden talebi budur.

Rus Devrimi politik özgürlüğün vazgeçilmez unsuru olarak bu talebi gerçekleştirmek zorundadır. Rus Devrimi bu bakımdan özellikle avantajlı koşullara sahiptir, çünkü politik-feodal mutlakiyetçiliğin iğrenç idari rejimi bizzat din adamları arasında hoşnutsuzluk, kaynaşma ve öfkeye yol açmıştır. Rusya'nın mutaassıp uleması ne kadar sinmiş ve cahil olsa da, Rusya'daki eski, ortaçağ düzeninin gürültülü devrilişi onları bile uyandırdı. Onlar bile özgürlük talebine katılıyorlar, idari rejimi ve bürokrasiyi, "tanrının hizmetkârları"na zorla dayatılan polise hafiyelik hizmetlerini protesto ediyorlar. Biz sosyalistler, din adamları arasındaki dürüst ve samimi kişilerin taleplerini sonuna kadar geliştirerek, özgürlükten söz ettikleri yerde sözlerini senet kabul ederek, dinle polis arasında kesinlikle her türlü bağı koparmalarını talep ederek bu hareketi desteklemeliyiz. Ya samimisinizdir -o zaman kilisenin devletten ve okulun kiliseden tamamen ayrılmasını, dinin koşulsuz

ve sınırsız özel mesele olmasını savunursunuz. Ya da ama bu tutarlı özgürlük taleplerini kabul etmezsiniz -o zaman hâlâ engizisyon geleneklerine tutsaksınız, o zaman hâlâ devlet görevlerine ve devlet arpalıklarına bağlısınız, o zaman silahınızın düşünsel gücüne inanmıyorsunuz, devlet iktidarının sizi satın almaya devam etmesine izin veriyorsunuz demektir -o zaman tüm Rusya'nın sınıf bilinçli işçileri size amansız bir savaş ilan ederler.

Sosyalist proletaryanın partisiyle ilgili olarak din özel mesele değildir. Partimiz, işçi sınıfının kurtuluşu için sınıf bilinçli, ileri savaşçıların bir birliğidir. Böyle bir birlik, sınıf bilincinin yokluğu karşısında, cehalet ve dini inanın obskürantizmi karşısında kayıtsız davranamaz ve davranmamalıdır. Dini karanlığa karşı saf düşünsel ve yalnızca düşünsel silahlarla, basınımızla, sözümüzle mücadele etmek için, kilisenin devletten tamamen ayrılmasını talep ediyoruz. Birliğimizi, Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'ni, başka şeylerin yanı sıra tam da, işçilerin her türlü dini aptallaştırılmasına karşı böyle bir mücadele için kurduk. Bizim için düşünsel mücadele özel mesele değildir, aksine tüm partinin, tüm proletaryanın meselesidir.

Bu böyleyse, neden programımızda ateist olduğumuzu açıklamıyoruz? Hiris-

f partisi ve din

V. İ. Lenin

tiyanların ve tanrıya inananların Partimize girmesini neden yasaklamıyoruz?

Bu soruya yanıt, din sorununun burjuva-demokrat ve sosyal-demokrat konuşu arasındaki son derece önemli bir farkı netleştirecektir.

Programımız tamamen bilimsel bir dünya görüşüne, materyalist dünya görüşüne dayanmaktadır. Bu yüzden programımızın yorumu, zorunlu olarak dini karanlığın gerçek tarihi ve iktisadi köklerinin açıklığa kavuşturulmasını da kapsar. Propagandamız zorunlu olarak ateizmin propagandasını da kapsar; mutlakiyetçi-feodal devlet iktidarı tarafından şimdiye dek yasaklanmış ve izlenmiş olan ilgili bilimsel literatürün yayınlanması şimdi Parti çalışmamızın bir dalını oluşturmak zorundadır. Şimdi olasılıkla Engels'in bir zamanlar Alman sosyalistlerine verdiği öğüde uyup, XVIII. yüzyıl Fransız ateist ve aydınlanma literatürünü çevirip kitlelere yayacağız.

Fakat bunu yaparken asla kendimizi, dini sorunu, burjuvazinin radikal demokratlarında sık sık rastlandığı gibi, soyut, idealistçe, "rasyonellik uğruna", sınıf mücadelesinin dışında koymaya kaptırmamalıyız. İşçi kitlelerinin sınırsızca ezilmesi ve hayvanlaştırılması üzerine kurulu bir toplumda, dinsel önyargıların salt propagandist yollardan yok edilebileceğine inanmak saçma olurdu. Dinin insanlık üzerindeki baskısının sadece, toplum içindeki iktisadi baskının ürünü ve yansıması olduğunu unutmak burjuva dar-kafalılık olurdu. Proletarya kapitalizmin karanlık güçlerine karşı kendi mücadelesiyle aydınlatılmazsa, hiçbir broşürle, hiçbir propagandayla aydınlatılamaz. Bizim için, ezilen sınıfın yeryüzünde bir cennet yaratmak için bu gerçekten devrimci mücadelesinin birliği, proleterlerin gökyüzündeki cennet hakkında düşüncelerinin birliğinden daha önemlidir.

Neden programımızda ateizmimizden söz etmediğimiz ve etmememiz gerektiğinin sebebi budur; eski önyargıların şu ya da bu kalıntısını korumuş olan proleterlerin Partimize yaklaşmasını neden yasaklamadığımızın ve yasaklamamamız gerektiğinin nedeni budur. Bilimsel dünya görüşünü hep propagandada edeceğiz, herhangi bir "hıristiyan"ın tutarsızlığıyla mücadele etmek bizim için kaçınılmazdır; ama bu asla, din sorunu-

nun, kesinlikle hak etmediği birinci sıraya oturtulması gerektiği, her türlü politik önemini hızla yitiren ve bizzat iktisadi gelişmenin seyriyle hızla hurdalığa atılacak olan üçüncül düşünceler veya kuruntular uğruna, gerçekten devrimci mücadelenin, iktisadi ve politik mücadelenin güçlerinin parçalanmasına izin vermek gerektiği anlamına gelmez.

Gericici burjuvazi her yerde, kitlelerin dikkatini, -devrimci mücadelesinde birleşen tüm Rusya proletaryasının çözümünü şimdi pratik olarak ele aldığı- gerçekten önemli ve temel iktisadi ve politik sorunlardan, dinsel alana kaydırmaya çalıştı ve şimdi bizde de buna çalışıyor. Bugün esas olarak Kara-Yüzler'in pogromlarında ifadesini bulan, proleter güçlerin parçalanmasına yönelik bu gericici politika, belki de yarın daha da rafine bazı reformlar keşfedecektir. Her halükârda bizim onun karşısına, proleter dayanışmanın ve bilimsel dünya görüşünün sakini, ısrarlı ve sabırlı, tali görüş ayrılıklarının her türlü abartılmasından uzak propagandasını çıkaracağız.

Devrimci proletarya, dinin devlet için gerçekten özel mesele olmasını kabul ettirecektir. Ve bu ortaçağ küfünden temizlenmiş politik rejim altında proletarya, iktisadi köleliğin, insanlığın dini aptallaştırılmasının bu gerçek kaynağının ortadan kaldırılması için geniş çaplı, açık bir mücadele başlatacaktır.

Aralık 1905

(*Seçme Eserler, Cilt: 11, İnter Yayınları, s.434-38*)

İŞÇİ PARTİSİNİN DİN KONUSUNDA TAVRI ÜZERİNE

Ruhani meclis bütçesinin görüşülmesi sırasında Milletvekili Surkov'un Devlet Duması'ndaki konuşması ve daha aşağıda yayınlanan bu konuşma taslağının Duma fraksiyonumuzda görüşülmesi sırasındaki açık tartışmalar, olağanüstü önemli ve tam da şimdi güncel olan bir sorunu ortaya atmıştır. Dinle bağıntılı her şeye ilgi bugün hiç kuşkusuz "toplum"un geniş çevrelerini sarmış ve işçi hareketine yakın aydınların saflarına, ama belirli işçi çevrelerine de sızmıştır. Sosyal-demokrasi mutlaka, din konusundaki tavrını açıklayarak ortaya koymak zorundadır.

Sosyal-demokrasi tüm dünya görüşünü bilimsel sosyalizm üzerinde, yani Marksizm üzerinde inşa eder. Marksizmin felsefi temelini, gerek Marx'ın gerekse de Engels'in tekrar tekrar açıkladıkları gibi, Fransa'da XVIII. yüzyılın ve Almanya'da Feuerbach'ın materyalizminin (XIX. yüzyılın ilk yarısı) tarihsel geleneklerini tamamen devralmış olan diyalektik materyalizm oluşturur, kesinlikle ateist olan ve her türlü dine karşı mutlak düşman bir materyalizm. Marx'ın el yazması halinde okuduğu Engels'in tüm "Anti-Dühring"inin, materyalist ve ateist Dühring'i, dine ve din felsefesine açık kapı bıraktığı için, materyalizminin tutarsızlığıyla suçladığını anımsatalım. Ludwig Feuerbach ile ilgili eserinde Engels'in, onu, dini ortadan kaldırmak için değil, aksine dini yenilemek, yeni, "daha yüce" bir din icat etmek için vs. mücadele etmiş olmakla suçladığını anımsatalım. "Din halkın afyonudur" - Marx'ın bu veciz sözü, din sorununda Marksizmin tüm dünya görüşünün köşetaşdır. Marksizm günümüzün bütün dinlerini ve kiliselerini, bütün ve her türlü dini örgütleri daima sömürünün korunmasına ve işçi sınıfının uyuşturulmasına hizmet eden burjuva gericiliğin organları olarak görür.

Ancak Engels aynı zamanda, sosyal-demokrasiden "daha sol" ya da "daha devrimci" olmak ve dine karşı bir savaş ilanı anlamında doğrudan ateizmin benimsenmesini işçi partisinin programına almak isteyen kişilerin girişimlerini tekrar tekrar mahkûm etti. 1874'te, Londra'da göçmen olarak yaşayan Komün mültecilerinin, Blanquistlerin ünlü manifestosunu tartışırken Engels, onların dine karşı güdüldümlü savaş ilanını bir aptallık olarak ele alır ve böyle bir savaş ilanının, dine ilgiyi yeniden canlandırmak ve dinin gerçekten sönmümlenmesini zorlaştırmak için en iyi araç olduğunu belirtir. Engels Blanquistleri, sadece işçi kitlelerinin sınıf mücadelesinin, proletaryanın en geniş katmanlarını çok yönlü bir şekilde sınıf bilinçli ve devrimci bir toplumsal **pratiğin** içine çekerek, ezilen kitleleri gerçekten dinin boyunduruğundan kurtaracak durumda olduğunu, buna karşılık dine karşı savaşı işçi partisinin politik görevi ilan etmenin anarşist bir lafazanlık olduğunu anlayacak durumda olmamakla suçlar.

Ve 1877 yılında, filozof Dühring'in idealizme ve dine en ufak tavizlerini acımasızca eleştirdiği "Anti-Dühring"de Engels, Dühring'in, sosyalist toplumda dinin yasaklanması gerektiği yönündeki güya devrimci düşüncesini en az o kadar kesin mahkûm eder. Dine böyle bir savaş ilan etmek, der Engels, "Bismarck'ı fazlasıyla Bismarcklamak", yani dincilere karşı Bismarck'ın mücadelesinin aptallığını tekrarlamak demektir (kötü ünlü "kültür mücadelesi", yani Bismarck'ın yetmişli yıllarda Alman Katolik Partisi "Merkez"e karşı, katolizmi polisçe izlettirecek yürüttüğü mücadele).

Bu mücadeleyle Bismarck katoliklerin militan dinciliğini sadece **sağlamlaştırdı**, gerçek kültür davasına sadece zarar verdi, çünkü politik ayrılıklar yerine dinsel ayrılıkları ön plana çıkardı ve böylece işçi sınıfının bazı katmanlarıyla demokrasinin dikkatini sınıf mücadelesinin ve devrim mücadelesinin acil görevlerinden, gayet yüzeysel ve burjuvaca yalancı anti-klerikalizm yönüne saptırdı. Ultra devrimci olmak isteyen Dühring'i, Bismarck'ın aptallığını bir başka biçimde tekrarlamaya kalkmakla suçlayan Engels, işçi partisinin, dine karşı politik bir savaşa macerasına atılmayı değil, sabırla proletaryayı örgütleme ve aydınlatma üzerinde çalışma yeteneği talep etti, çünkü bu dinin sönmümlenmesine yol açacaktı. Bu bakış açısı Alman sosyal-demokrasisinin etine kemiğine işlemiştir, ve böylece örneğin Cizvitlere özgürlüğü, Almanya'da onlara izin verilmesini, şu ya da bu dine karşı tüm poliseye önlemlerin kaldırılmasını savunmuşlardır. "Dinin özel mesele ilan edilmesi", "Erfurt Programı"nın (1891) bu ünlü maddesi, sosyal-demokrasinin bu politik taktiğini saptamıştır.

Bu arada bu taktik artık şablon haline geldi, artık Marksizmin ters yönde, oportünizm yönünde yeni bir tahrifini üretti. Erfurt Programının prensibi, biz sosyal-demokratların, partimizin dini özel mesele olarak **gördüğü**, sosyal-demokrat olarak bizler için, parti olarak bizler için dinin özel mesele olduğu anlamında yorumlanmaya başlandı. Bu oportünist görüşe karşı doğrudan polemige girmeden Engels, doksanlı yıllarda ona kararlılıkla karşı çıkmayı gerekli gördü, polemik tarzında değil, pozitif tarzda. Ve Engels bunu altını bilerek çizdiği bir açıklama

biçiminde yaptı: Sosyal-demokrasi dini **devlet karşısında** özel mesele olarak görür, ama asla kendisinin, Marksizmin, İşçi Partisi'nin karşısında değil.

Marx ve Engels'in din sorunundaki beyanlarının yüzeysel tarihi budur. Marksizmi özensizce ele alan kişiler için, düşünmeyi bilmeyen ya da düşünmek istemeyen kişiler için bu tarih, Marksizmin anlamsız bir çelişkiler ve yalpalamalar yumağıdır: Bir "tutarlı" ateizm ve din karşısında "hoşgörü" bulamacı, tanrıya karşı devrimci savaşa inanlı işçilere "yaltaklanma" korkakça isteği, onları ürkütme endişesi arasında "ilkesiz" bir yalpalama vs.'dir. Anarşist lafazanların literatüründe Marksizme karşı bu türden çıkışlar bulunabilir.

Ancak Marksizm konusunda ciddi bir tavır takınmayı, onun felsefi temellerini ve uluslararası sosyal-demokrasinin deneyimlerini iyice düşünmeyi bir ölçüde başarabilenler, Marksizmin din karşısında taktığının tamamen tutarlı ve Marx'la Engels tarafından baştan sona temelli düşünülmüş olduğunu, acemilerin ya da kara cahillerin yalpalama sandıkları şeyin, diyalektik materyalizmden çıkan dolaysız ve kaçınılmaz bir sonuç olduğunu kolayca görecektir. Marksizmin din karşısında görünürdeki "itidali"nin, "ürkütme" vs. isteği bağlamında sözümona "taktik" düşüncelerle açıklanabileceğini sanmak temelden yanlış olurdu. Tersine, Marksizmin politik çizgisi bu sorunda da, onun felsefi temelleriyle ayrılmaz biçimde bağlıdır.

Marksizm materyalizmdir. Ve materyalizm olarak, aynı XVIII. yüzyıl Ansiklopedistlerinin materyalizmi gibi ya da Feuerbach'ın materyalizmi gibi, dine karşı amansız bir düşmanlık içindedir. Bu kesin. Fakat Marx ile Engels'in diyalektik materyalizmi Ansiklopedistlerden ve Feuerbach'tan daha ileriye gider, çünkü o materyalist felsefeyi tarih ve toplumbilimleri alanına uygular. Dinle mücadele etmeliyiz. Bu, **tüm** materyalizmin ve dolayısıyla Marksizmin de abc'sidir. Fakat Marksizm abc'de durup kalmış bir materyalizm değildir. Marksizm daha ileriye gider. Şöyle der: dine karşı mücadele etmeyi **bilmek** gerek, bunun için ise inanın ve dinin kökenini kitlelere **materyalist** tarzda açıklamak gerekir. Dine karşı mücadelede, soyut ideolojik bir vaazla sınırlanmamalıdır, böyle bir vaazla aynı kapiya çıkmasına izin verilmemelidir; bu mücadelede, dinin sosyal köklerinin ortadan kaldırılmasına yönelik sınıf hareketinin somut pratiğiyle bağlantılandırılmalıdır. Din neden kent proletaryasının geri katmanları içinde, yarı-proletaryanın geniş katmanları içinde ve köylü kitleleri içinde tutunuyor? Halkın cahilliği sonucunda, diye yanıt verir burjuva ilerlemeci, radi-

kal ya da burjuva materyalist. O halde: kahrolsun din, yaşasın ateizm, ateist görüşlerin yayılması bizim temel görevimizdir. Marksist şöyle der: bu yanlıştır. Böyle bir anlayış yüzeysel, burjuva darkafalı bir kültür taşıyıcılığıdır. Böyle bir anlayış dinin köklerini yeterince özenli, materyalistçe değil, idealistçe açıklıyor.

Modern kapitalist ülkelerde bu kökler esas olarak **sosyal** niteliklidir. Emekçi kitlelerin sosyal ezilmişliği, çalışan sıradan insana her gün ve her saat, savaş, deprem vs. gibi bütün olağanüstü olaylardan bin kez daha çok en korkunç sıkıntılar ve dehşetli acılar yaşatan kapitalizmin kör gözüm hareket eden güçleri karşısında onun görünürdeki tamamen acizliği - bugün dinin en derin kökleri burada aranmalıdır. "Korku tanrıları yarattı". Sermayenin kör gözüm hareket eden güçleri, halk kitleleri tarafından önceden görülemeyeceği, proleterleri ve küçük mülk sahiplerini adım başı tehdit eden ve üzerlerine "aniden", "beklenmedik biçimde", "tesadüfen" yıkım, çöküş, dilencilere, yoksullara, fahişelere dönüşme felaketini yağdırabileceği ve gerçekten de bütün bunları yaptığı için kör gözüm hareket eden güçleri karşısında duyulan korku -eğer materyalizmin abc'siyle yetinmek istemiyorsa bir materyalistin gözönüne alması gereken bugünkü dinin **kökü** budur. Kapitalist angaryanın yıpratığı, kapitalizmin kör gözüm hareket eden yıkıcı güçlerine bağımlı kitlelerin içinden bu kökü, bizzat bu kitleler, dinin bu **köküne**, bütün biçimleriyle **sermayenin egemenliğine** karşı birleşik, örgütlü, planlı, bilinçli biçimde mücadele etmeyi öğrenmedikçe hiçbir aydınlatıcı broşür çıkarıp atamayacaktır.

Buradan dine karşı aydınlatıcı broşürlerin zararlı ya da gereksiz olduğu sonucu mu çıkar? Kesinlikle hayır. Buradan bambaşka bir sonuç çıkar. Buradan, sosyal-demokrasinin ateist propagandasının onun temel görevine: sömürülen **kitlelerin** sömürücülere karşı sınıf mücadelesini geliştirmeye **tabi** olması gerektiği sonucu çıkar.

Diyalektik materyalizmin, yani Marx ve Engels'in felsefesinin esaslarında de-

rinleşmemiş biri bu ilkeyi yanlış anlayabilir (ya da en azından hemen anlayamayabilir). Nasıl olur? Yani şimdi ideolojik propaganda, belli düşüncelerin propagandası, binlerce yıldır varlığını sürdüren kültür ve ilerlemenin düşmanına (yani dine) karşı mücadele sınıf mücadelesine, yani iktisadi ve siyasi alanda belirli pratik hedefler için mücadeleye mi tabi olacak?

Bu, Marx'ın diyalektiğinin kesinlikle kavranmadığını gösteren, Marksizme karşı beylik itirazlardan biridir. Böyle argüman yürütenin kafasını karıştıran çelişki, canlı yaşamın canlı çelişkisidir, yani sadece lafta var olan, uydurulmuş bir çelişki değil, diyalektik bir çelişkidir. Ateizmin teorik propagandasını, yani proletaryanın çeşitli katmanlarında **dini inanın** yok edilmesini, bu katmanların sınıf mücadelesinin başarısından, seyrinden ve koşullarından mutlak, aşılabilir bir sınırla ayırmak, diyalektik düşünmek demektir, hareketli, izafi bir sınıra, mutlak bir sınıra dönüştürmek demektir, canlı gerçeklikte kopmaz biçimde birbirine bağlı olanı zorla ayırmak demektir.

Bir örnek alalım. Diyelim ki belli bir bölgenin, belli bir sanayi dalının proletaryası, elbette ateist olan oldukça sınıf bilinçli sosyal-demokratlardan oluşan ileri bir katmanla, tanrıya inanan, kiliseye giden ya da hatta, diyelim ki bir hıristiyan işçi demeye kuran yöredeki din adamının doğrudan etkisi altında bulunan, henüz köyle ve köylülükle bağlarını koparmamış oldukça geri bir katmana ayrılmış olsun. Ve yine diyelim ki ekonomik mücadele bu yörede bir greve yol açmış olsun. Bu durumda Marksistin görevi, grev hareketinin başarısını ön plana çıkarmak, bu mücadelede işçilerin ateistler ve hıristiyanlar diye bölünmesine kararlılıkla karşı koymak, böyle bir bölünmeye karşı kararlılıkla mücadele etmektir. Böyle koşullar altında ateist bir propaganda gereksiz ve zararlı olabilir - geri katmanların ürkütülebileceği, seçimlerde oy kaybına uğranabileceği gibi küçük-burjuva düşüncelerin bakış açısından değil, bilakis modern kapitalist toplum koşullarında hıristiyan işçileri, çıplak ateist propagandadan bin kez daha iyi

sosyal-demokrasiye ve ateizme götürececek olan sınıf mücadelesinin gerçek ilerlemesi bakış açısından. Ateizmi vaaz eden biri, böyle bir anda ve bu koşullar altında sadece, işçilerin greve katılan ve katılmayan işçiler olarak ayrılmasından çok, tanrıya inanan ve inanmayan işçiler olarak ayrılmasından başka bir şey istemeyen papazlara **yardım etmiş** olur. Ne pahasına olursa olsun tanrıya karşı savaşı vaaz eden anarşist, gerçekte papazlara ve burjuvaziye yardım etmiş olur (aynı anarşistlerin **gerçekte** her zaman burjuvaziye yardım ettikleri gibi).

Marksist materyalist olmak, yani dine düşman olmak zorundadır, fakat o diyalektik bir materyalist olmak, yani dine karşı mücadeleyi soyut olarak, soyut, tamamen teorik, her zaman aynı kalan bir propaganda temelinde değil, **gerçekten** cereyan eden ve kitleleri herşeyden önce ve en iyi eğiten somut bir temelde, sınıf mücadelesi temelinde yürütmek zorundadır. Marksist tüm somut durumu kavrayabilmeli, anarşizmle oportünizm arasındaki sınırı daima bulmayı becerebilmeli (bu sınır izafi, hareketli, değişebilir bir sınırdır, fakat vardır), ne bir anarşistin soyut, anlamsız, gerçekte boş "devrimciliği"ne, ne de dine karşı mücadeleden korkan, bu görevini unutan, tanrı inaniyle uzlaşan ve kendisine sınıf mücadelesinin çıkarlarını değil, "yaşat ve yaşat" gibi sivri akıllı bir kurala göre kimseyi kırmamak, kimseyi dışlamamak, kimseyi ürkütmemek biçimindeki dargörüşlü, küçük hesabı rehber edinen küçük-burjuvanın ya da liberal aydının dar görüşlülüğüne ve oportünizmine düşmelidir.

Sosyal-demokrasinin din konusundaki tavrıyla ilgili bütün detay sorunlar bu bakış açısından hareketle belirlenmelidir. Örneğin sık sık bir din adamının sosyal-demokrat partinin üyesi olup olamayacağı sorusu ortaya atılmakta ve bu soruya, Avrupalı sosyal-demokrat partilerin deneyimlerine dayanılarak, genellikle kayıtsız şartsız olumlu yanıt verilmektedir. Ne var ki bu deneyim sadece Marksizm doktrininin işçi hareketine uygulanmasının bir sonucu değil, aynı zamanda Batı'da, Rusya'da mevcut olmayan özel tarihsel koşulların da sonucudur (bu koşullardan ileride söz edeceğiz). Öyle ki burada kayıtsız şartsız olumlu yanıt vermek yanlıştır. İlk ve son olarak ve bütün koşullar için din adamlarının sosyal-demokrat partiye üye olamayacakları söylenemez, fakat ilk ve son olarak bunun tersi kural da ilan edilemez. Eğer bir din adamı, ortak politik çalışma için bize geliyor ve parti programına karşı çıkmadan, sorumluluk duyarak parti çalışması yapıyorsa, onu sosyal-demokrasinin safalarına alabiliriz; çünkü programımızın

ruhu ve esaslarıyla bir din adamının dini inancı arasındaki çelişki, bu koşullar altında sadece onu ilgilendiren kişisel bir çelişki olarak kalabilir, fakat siyasi bir örgüt, üyelerini, onların görüşleriyle parti programı arasında çelişki olup olmadığı yönünde sınavdan geçiremez. Fakat böyle bir durum Avrupa'da bile elbette ancak çok ender bir istisna olabilir, Rusya'da ise tamamen imkânsızdır. Ve bir din adamı sosyal-demokrat partiye girip, bu partide en önemli ve neredeyse tek çalışması olarak dini görüşlerin aktif propagandasını yaparsa, parti mutlaka bu din adamını saflarından uzaklaştırmak zorundadır.

Tanrıya inanmayı sürdüren bütün işçilerin sosyal-demokrat partiye girmelerine izin vermenin ötesinde, büyük bir enerjiyle bu yönde çalışmalıyız; biz onların dini inançları nedeniyle en ufak biçimde incitilmelerine kesinlikle karşıyız, fakat onları bu programın ruhıyla eğitmek için partiye çekiyoruz, parti programına karşı aktif mücadele yürütmeleri için değil. Parti **İÇİNDE** düşünce özgürlüğü tanıyoruz, ama gruplaşma özgürlüğüyle belirlenen belli sınırlar içinde: parti çoğunluğunun reddettiği görüşlerin propagandasını yapanlarla elele yürüme yükümlülüğümüz yok.

Başka bir örnek: Aynı biçimde, "Benim dinim sosyalizmdir" diyen ve bu açıklamaya uygun görüşler propaganda eden sosyal-demokrat parti üyeleri her koşul altında mahkûm edilebilir mi? Hayır. Burada hiç kuşkusuz Marksizmden (dolayısıyla da sosyalizmden) bir sapma söz konusudur, ne var ki bu sapmanın önemi, deyim yerindeyse özgül ağırlığı, farklı durumlarda farklı olabilir. Bir ajitatörün ya da işçi kitesinin önüne çıkan bir insanın, daha anlaşılır olmak, anlatacağı şeye başlamak, görüşlerinin daha gerçek biçimde ortaya çıkması amacıyla bilinçsiz kitlenin alışkın olduğu kavramları kullanmak için böyle konuşmasıyla, bir yazarın "tanrı yapıcılığı" ya da tanrı yapıcı bir sosyalizmi vaaz etmeye başlaması (örneğin bizim Lunaçarski ve ortakları anlamında) farklı şeylerdir. Birinci durumda mahkûm etmek aşırı bir titizlik, hatta ajitatörün özgürlüğünü, "pedagojik" etkileme özgürlüğünü yersizce kısıtlamak olabileceken, ikinci durumda partinin bunu mahkûm etmesi zorunludur ve mutlaka yapılmalıdır. "Sosyalizm dindir" cümlesi, birinciler için dinden sosyalizme geçişin, diğerleri için sosyalizmden dine geçişin bir biçimidir.

Şimdi Batı'da "dinin kişisel mesele ilan edilmesi" ilkesinin oportünist yorumuna yol açan koşullara geçelim. Elbette burada işçi hareketinin temel çıkarlarının anlık yararlarına kurban edilmesi olarak genelde oportünizmi üreten genel

nedenlerin etkisi sözkonusu. Proletarya partisi **devletten**, dinin kişisel mesele ilan edilmesini talep eder, fakat halkın ahyonuna karşı mücadeleyi, dini batıl inançlara karşı vs. mücadeleyi "kişisel mesele" olarak görmez. Oportünistler sorunu, sanki **sosyal-demokrat** parti dini kişisel bir mesele olarak **görüyoruz** gibi çarpıtıyorlar!

Fakat bilinen oportünist çarpıtmanın dışında (din üzerine beyanatın görüşülmesi sırasında Duma fraksiyonumuzun tartışmalarında tamamen kapalı kalan bu çarpıtmanın dışında), bugün Avrupalı sosyal-demokratların din sorunu karşısında, denebilir ki, olağanüstü kayıtsız kalışlarına neden olan özel tarihsel koşullar vardır. Bu koşullar iki türdendir. Birincisi, dinle mücadele etmek tarihsel olarak devrimci burjuvazinin görevidir ve Batı'da burjuva demokrasisi bu görevi **kendi** devrimlerinin çağında ya da feodalizme ve ortaçağa karşı saldırı çağında

büyük ölçüde yetine getirmiştir (ya da getirmeye uğraşmıştır). Hem Fransa'da hem de Almanya'da dine karşı burjuva mücadele geleneği vardır (Ansiklopedistler, Feuerbach), ve bu mücadele sosyalizmden çok önce başlatılmıştır. Rusya'da ise, burjuva-demokratik devrimimizin koşullarına uygun olarak bu görev de neredeyse tam olarak işçi sınıfının omuzlarındadır. Küçük-burjuva demokrasisi (Narodnikler) bu konuda ülkemizde, Avrupa'yla kıyaslandığında ("Veki"den çiçeği burnunda Kara-Yüz Kadetler'in ya da Kadet Kara-Yüzler'in inandığı gibi) çok fazla değil, **çok az** şey yapmıştır.

Öte yandan Avrupa'da dine karşı burjuva mücadele geleneği çoktandır bu mücadelenin anarşizm tarafından özgül burjuva **çarpıtılmasını** ortaya çıkarmıştır; bu çarpıtma Marksistlerin çoktandır ve tekrar tekrar anlattıkları gibi, burjuvaziye karşı saldırılarının tüm "hiddet"ine rağmen burjuva dünya görüşü zemini üzerinde durur. Latin ülkelerinde anarşistler ve Blanquistler, Almanya'da Most (Dühring'in öğrencisidir) ve ortakları, Avusturya'da seksenli yılların anarşistleri, dine karşı mücadelede devrimci lafazanlığı nec plus ultra'ya kadar [son sınıra kadar] vardırımlardır. Anarşistlerin iyice geldikleri yayı, Avrupalı sosyal-demokratların şimdi öteki tarafa doğru **aşırı germelerine** şaşmamak gerekir. Bu anlaşılır ve bir ölçüde haklıdır da, fakat Ba-

tı'nın özel tarihi koşullarını unutmak biz Rus sosyal-demokratlarına yakışmaz.

İkincisi, Batı'da ulusal burjuva devrimin sona ermesinden **sonra**, az çok tam bir inanç özgürlüğünün uygulamaya konmasından **sonra**, dine karşı demokratik mücadele sorunu, burjuva demokrasisinin sosyalizme karşı mücadelesi tarafından tarihsel olarak öyle geri plana itilmiştir ki, burjuva hükümetler **bilinçli olarak**, klerikalizme karşı sözde liberal "seferler" sahneye kitlelerin dikkatini sosyalizmden uzaklaştırmaya çalıştılar. Gerek Almanya'daki kültür mücadelesi, gerekse de Fransa'nın burjuva cumhuriyetçilerinin klerikalizme karşı mücadelesi böyle bir karakter taşıyordu. İşçi kitlelerinin dikkatini sosyalizmden uzaklaştırmanın bir aracı olarak burjuva anti-klerikalizm -işte Batı'da dine karşı mücadeleye sosyal-demokrasinin bugünkü "kayıtsız" tavrının yaygınlaşmasına yol açan şey buydu. Ve bu da anlaşılır ve haklıdır, çünkü sosyal-demokratlar burjuva ve Bismarckçı anti-klerikalizmin karşısına dine karşı mücadelenin sosyalizm için mücadeleye **tabi olmasını** koymak zorundaydılar.

Rusya'da koşullar çok farklıdır. Proletarya burjuva-demokratik devrimimizin önderidir. Onun partisi, eski, resmi din ve onu yenileme, yeni bir biçimde yeniden kurma vs. yönündeki bütün çabalar da dahil tüm ortaçağ kalıntılarına karşı mücadelede düşünsel önder olmak zorundadır. O nedenle Engels, işçi partisinin, **devletin** dini kişisel mesele ilan etmesi talebinin yerine dinin bizzat sosyal-demokratlar ve sosyal-demokrat parti için kişisel mesele **ilan edilmesini** koyan Alman sosyal-demokratlarının oportünizmini nispeten yumuşak bir şekilde düzeltmişse, bu Alman çarpıtmasının Rus oportünistleri tarafından devralınmasının Engels tarafından **yüz kez** daha şiddette mahkûm edilmeyi hak edeceği açıktır.

Fraksiyonumuz Duma kürsüsünden dinin halkın ahyonu olduğunu ilan ederken tamamen doğru davranmış ve böylece din sorununda Rus sosyal-demokratlarının bütün beyanlarında esas teşkil etmesi gereken örnek bir olay yaratmıştır. Daha da ileri gidip, ateist sonuçlar daha ayrıntılı biçimde açıklanmalı mıydı? Görüşümüzce hayır. Bu, proletaryanın siyasi partisinin dine karşı mücadelesini abartma tehlikesine, dine karşı burjuva ve sosyalist mücadele arasındaki

sınırların silinmesine yol açabilirdi. Sosyal-demokrat fraksiyon Kara-Yüzler Duması'nda yapması gereken ilk işi şerefle yerine getirmiş bulunmaktadır.

İkincisi -ve sosyal-demokrasi için sanırım en önemlisi-, yani, işçi sınıfına karşı mücadelesinde Kara-Yüzler Hükümeti'nin ve burjuvazinin desteklenmesi konusunda kilisenin ve din adamlarının oynadığı sınıfsal rolün açıklığa kavuşturulması da hakeza şerefle yerine getirilmiştir. Elbette bu hususta çok daha fazla şey söylenebilir, ve ileride yapılacak açıklamalarda sosyal-demokratlar Surkov yoldaşın konuşmasını nasıl tamamlayacaklarını bileceklerdir, fakat buna rağmen Surkov'un konuşması mükemmeldi ve bu konuşmanın tüm Parti örgütlerince yaygınlaştırılması Partimizin doğrudan görevidir.

Üçüncüsü, Alman oportünistleri tarafından sık sık çarpıtılan "dinin kişisel mesele ilan edilmesi" tümcesinin **doğru** anlamı gayet ayrıntılı bir şekilde açıklanmalıydı. Surkov yoldaş ne yazık ki bunu yapmamıştır. Bu daha da üzücüdür, çünkü önceki faaliyeti sırasında fraksiyon bu sorunda Belousov yoldaşın hatasına izin vermiş ve "**Proletari**" onun farkına zamanında varmıştı. Fraksiyondaki müzakereler ateizm tartışmasının, fraksiyonun dikkatini "dinin kişisel mesele ilan edilmesi" ünlü talebinin doğru ortaya konması sorunundan uzaklaştırdığını göstermektedir. Tüm fraksiyonun bu hatasından sadece Surkov yoldaş sorumlu tutmak istemiyoruz. Dahası, burada, bu sorunu yeterince tartışmamış, sosyal-demokratların bilincinde Engels'in Alman oportünistlerine yönelik söylediklerinin anlamı için yeterince anlayış yaratmamış olan tüm partinin suçu olduğunu açıkça kabul ediyoruz. Fraksiyondaki müzakereler, burada kesinlikle Marx'ın öğretisini dikkate almama gibi bir niyetin bulunmadığını, sorunun yeterince açık biçimde kavranmamasının sözkonusu olduğunu göstermiştir ve biz bu hatanın fraksiyonun bundan sonraki açıklamalarında düzeltileceğinden eminiz.

Sözün kısası, tekrarlıyoruz. Surkov yoldaşın konuşması mükemmeldir ve bütün örgütlerce dağıtılmalıdır. Bu konuşmayı müzakere etmekle fraksiyon sosyal-demokrat görevini sorumlulukla yerine getirdiğini kanıtlamıştır. Geriye fraksiyonu Parti'ye yakınlaştırmak, fraksiyonun yaptığı zor iç çalışmayı Parti'ye tanıtmak, Parti'nin ve fraksiyonun faaliyetinde düşünsel birliği kurmak için, parti basınında, Duma Fraksiyonundaki tartışmalar hakkında daha sık yazılar çıkmasını dilemek kalıyor.

Mayıs 1909

(*Seçme Eserler, Cilt: 11, İnter Yayınları, s.439-450*)

Proletarya partisi devletten, dinin kişisel mesele ilan edilmesini talep eder, fakat halkın ahyonuna, dini batıl inançlara karşı mücadeleyi "kişisel mesele" olarak görmez. Oportünistler sorunu, sanki parti dini kişisel bir mesele olarak görüyoruz gibi çarpıtıyorlar!

ABD ve NATO'nun Çin ve Rusya korkusu

Emperyalistler arasındaki çatışma ve rekabet yoğunlaştıkça ABD ve NATO, Çin-Rus "saldırganlığı"nın kontrol altına alınmasına giderek daha çok odaklanıyor. Ardı arkası gelmeyen dev çaplı kışkırtıcı askeri tatbikatlar bunun bir parçası olarak sürdürülüyor. Son örneği, soğuk savaş sırasında dahi benzerine rastlanmadığı söylenen ve ağustos ayında yapılan "Büyük Ölçekli Tatbikat" (LSE 21) oldu. ABD, uçak gemileri, denizaltılar, savaş uçakları, insansız deniz araçları ve yaklaşık 25 bin kişilik silahlı personelle düzenlediği tatbikatla, Amerika'nın "aynı anda birkaç cephede saldırganlığa cevap verebilir"liğini Çin ve Rusya'ya kanıtlamak istemektedir.

Çin, "sistem rakibi", Rusya ise "düşman" görüldüğü için Güney ve Doğu Çin Denizi'nde olduğu gibi Rusya sınırında da süreklilik kazanan tatbikatlardan biri olan "Büyük Ölçekli Tatbikat" (LSE 21) adeta bir savaş provasıdır. "40 yıl içinde kendi türünde en büyük olan" bu devasa savaş tatbikatı, ABD'nin Hint ve Pasifik Okyanusu'nda aynı zaman diliminde Çin ile savaşıp savaşamayacağına ilişkin ABD güçlerinin savaş yeteneklerini test etmeyi hedefliyor. ABD Deniz Harp Okulu'ndan Profesör James R. Holmes, LSE 2021 tatbikatının ABD Deniz Piyadeleri güçlerinin düşmanların denizleri kontrol etmesine izin vermemeyi göstermeyi amaçladığını ve "ABD'nin, Çin'in Tayvan'ı işgalini" veya Çin ve Japonya'nın anlaşmazlık yaşadığı Diaoyu Adaları'nı "ele geçirmesini" önlemeyi umduğunu belirtti.

"Rusya Federasyonu ve ÇHC'ye, ABD'nin aynı anda birden fazla cephede saldırganlığı geri püskürtbileceğinin bir işareti" kabul edilen LSE 2021 tatbikatı, bu yıl gerçekleştirilen ve 2021'in sonuna kadar ABD tarafından gerçekleştirilecek olan birçok tatbikattan sadece biridir. Tek fark, bu tatbikattaki rakiplerin, Rusya ve Çin olduğunun açıkça tanımlanmış olmasıdır.

RUSYA VE ÇİN'E KARŞI DAHA FAZLA SİLAHLANMA

ABD ve NATO güçleri, "sistem rakipleri ve düşmanları" olarak damgaladıkları Çin ve Rusya'dan gelen "tehditlere karşı" kendisini daha güçlü bir şekilde silahlandırmak istiyorlar. "Askeri bir süper güç olma yolunda ilerleyen" Çin ile ilişkiler ve "Rusya tehlikesine karşı" alınması

gereken önlemler, 2021'de Avrupa'da gerçekleşen G7, NATO, ABD-AB gibi zirvelerin değişmeyen gündemleri oldu. Jeopolitik rekabet, bölgesel istikrarsızlık, terör ve siber saldırıların artacağı vurgulandı. Haziran 2020'de hazırlanan "NATO 2030: Yeni Bir Çağ için Birlikte" raporu da giderek artan çatışmaya işaret etmişti. Silahlanmayı ve askeri saldırganlığı meşrulaştırmak için sistematik olarak Çin ve Rusya'dan gelecek bir tehdit propagandası körükleyen ABD ve NATO, adeta yeni bir dünya savaşının provasını yapıyorlar. Bunun ürünü olarak iki ülkeye karşı silahlanmayı ve devasa tatbikatları sürdürüyorlar.

ABD'nin "Geçici Ulusal Güvenlik Strateji Klavuzu" ve "Stratejik Rekabet Yasası" gibi belgeler de ABD'nin, Çin'i görüşmeler ve uzlaşma yoluyla değil, daha çok askeri olarak kontrol edilebilecek bir "stratejik tehdit" olarak gördüğünü gösteriyor. Biden'ın Vladimir Putin'e karşı diplomasi kurallarını aşan "katil" ve "ruhsuz" sözleri ve Rusya'yı düşman, Çin'i ise, "21. yüzyılın en büyük stratejik tehdidi" ilan etmesi bunu kanıtıyor. Dolayısıyla ABD, emperyalist hegemonya mücadelesinde Çin ve Rusya'nın karşısına aynı zamanda "dünyadaki ortaklık ve müttefikliklerini yeniden canlandırmak ve yeni ortaklıklar inşa etmek" yoluyla çıkmayı hedefliyor. Rusya ve özellikle de Çin'e karşı kaçınılmaz olduğunu tekrarlayıp durduğu bir savaşta AB'yi de kendi yanına kazanmak istiyor. Çin'e karşı ABD-AB ittifakının öneme işaret ediyor. Silahlanmaya devasa

kaynaklar aktarılıyor.

ABD ve NATO, savaşa ve saldırganlığa dayalı çizgisini, silahlanma ve militarizmi gerektendirirken, "istikrar ve refahı teşvik etmek için demokrasi, bireysel özgürlük ve hukukun üstünlüğü ilkelerine dayandığı" yalanını yüzüsüzce tekrarlıyor. Gerçekte ise, ABD ve NATO'nun bütün bir tarihi, yer kürenin her tarafında kan deryası yaratma, özgürlüklere düşman olma ve halklara kölelik dayatma tarihidir. Bugün yapmakta olduğu ve gelecekte yapacağı da budur. Zira o, sarsılan hegemonyasını restore etme çabasına odaklanmakta ve bunun için de savaş tamları çalmaktadır. Sistematik olarak NATO güçleriyle Rusya sınırında ve Çin'in Doğu ve Güney Çin denizlerinde yapılan kışkırtıcı askeri tatbikatlar da bu adımlardandır.

EMPERYALİSTLER ARASI İLİŞKİLERDE GERİLİM SERTLEŞİYOR

Hegemon konumunu artık eskisi gibi sürdürmez duruma düşen ABD emperyalizmi, halen de belirgin olan üstünlüklerine dayanarak hegemonyasını restore etmek çabasıdadır. Bunun için de saldırgan ve savaşçı bir politika izlemektedir. Bu saldırganlığın bir sonucu olarak emperyalistler arası ilişkiler alanında politik ve askeri gerilimler giderek sertleşiyor. Uzun süreden beridir derinleşerek devam eden hegemonya bunalımı, yeni gelişmelerle daha da ağırlaşıyor. Uluslararası ilişkiler alanını geren ABD ve NATO'nun hedefinde Çin ve Rusya'nın

bulunuyor olması bu iki ülkeyi birbirine yakınlştırıyor. Çin ve Rusya'nın son yıllarda daha da yakınlaşması birçok alanda giderek daha fazla anlaşmalar imzalayıp birlikte çalışıyor olması korkuyu büyütüyor.

Dolayısıyla ABD, Çin'in günah siciline sürekli yenilerini ekliyor. Sincan'daki Müslüman Uygurların acımasızca bastırıldığı iddiası, siber saldırılar, Çin'in ABD müttefikleri üzerinde ekonomik baskı kurduğu iddiası, Hong Kong'daki durum ve Pekin'in Tayvan'a yönelik saldırgan politikası bunların başlıcalarıdır. Blinken, "Bu eylemlerin her biri, küresel istikrarı koruyan kurallara dayalı çerçeveyi tehdit ediyor." demektedir. Dolayısıyla ABD ve NATO, odağı "giderek jeopolitik merkez haline gelen" ve "dünyanın büyüme motoru" olan Hint-Pasifik bölgesine yoğunlaştırıyorlar. Biden yönetimindeki ABD'nin, Amerika Birleşik Devletleri ve dünya siyasetini daha barışçıl, daha az çatışmalı ve daha işbirlikçi hale getireceğine inanılıyordu. Biden'ın izlediği politika, bu inancı taşıyanların hayallerine de büyük bir darbe oldu.

Joe Biden yönetimindeki ABD, Çin ve Rusya ile ilişkilerinde saldırganlığı tırmandırdı. ABD ile Rusya arasında zaten sefil durumda olan ilişkileri, yeni bir gerilim düzeyine çıkardı. Çin'le ilişkiler ise ABD Dışişleri Bakanı Anthony Blinken tarafından "ABD ile Çin arasındaki ilişki gerekirse rekabetçi, mümkünse işbirliğine dayalı ve gerekirse düşmanca olacak" biçimde özetlendi. Özetle ABD ve NATO, Rusya ve Çin'e karşı askeri saldırganlığı yoğunlaştıracaklarını hemen her uluslararası platformda ilan ediyorlar. Bunun için de "küresel tehdit" olan Çin'e ve "Küresel etkisini artırmaya ve yıkıcı rol oynamaya kararlı olan" Rusya'ya karşı savaş kışkırtıcılığını tırmandırıyorlar. Tersinden Çin ve Rusya da hegemonya mücadelesinde başa güreşecek adımlar atıyorlar.

Özetle, günümüzün üç büyük askeri gücü, Çin, ABD ve Rusya, hepsi de ürkütücü bir şekilde silahlanıyorlar, rakiplerine savaşmaya hazır olduklarını göstermek için türlü girişimlerde bulunuyorlar. Girişilmiş bulunan hegemonya mücadelesinde insanlığın toplu yıkımı anlamına gelecek küresel bir savaşla sonuçlanma riski taşıyan her tür çılgınlığı yapıyorlar.

Rusya-Çin Antlaşması: Küresel siyasette yeni bir adım

Bundan yirmi yıl önce, 16 Temmuz 2001'de Çin ve Rusya arasında "İyi Komşuluk, Dostluk ve İşbirliği Antlaşması" imzalandı. Antlaşma, iki devlet arasındaki yakınlaşmada bir kilometre taşı kabul ediliyor. Antlaşma'nın 20 yıl uzatıldığı, 28 Haziran 2021'de düzenledikleri bir video konferansta Putin ve Çin Devlet Başkanı Şi Jinping tarafından duyuruldu. İki lider, bunu resmen ilan ettikleri ortak bir bildiri yayınladılar. Moskova siyasi yorumcusu Pavlenko gibi kimi siyaset yorumcuları, yenilenen anlaşmaya ilişkin ortak deklarasyonu "Rusya-Çin ilişkilerinin tüm yönlerini" yansıtan "programatik" bir belge olarak görüyorlar. Tarafların bu işbirliğinin kapsamını kademeli olarak genişleteceklerini ve ona stratejik bir karakter kazandıracaklarını belirtiyorlar.

Bu "programatik" belgenin, 21. yüzyılda Çin-Rusya ilişkilerinin uzun vadeli ve istikrarlı bir şekilde gelişmesi için yasal bir temel oluşturduğu belirtiliyor. Anlaşmanın rehberliğinde Rusya ve Çin'in, iki ülkenin temel ulusal çıkarlarına ve halklarının isteklerine karşılık gelen yeni bir tür devletlerarası ilişkiler için bir model yarattığına inanılıyor. ABD ve NATO'nun Rusya ve Çin'i hedef alan saldırgan kuşatma politikası düşünüldüğünde, bu antlaşmanın ne kadar gereklili olduğu değerlendirilmeye konu oluyor. Şi Jinping, anlaşmayı yeni bir tür uluslararası ilişki kurmanın canlı bir örneği olarak tanımladı. Putin ise, Rusya'nın Çin ile olan ilişkilerini "eşi görülmemiş, yüksek derecede" diye nitelendirdi, ancak bu ilişkileri yok etmeye yönelik dış girişimlere işaret etmeden de geçmedi.

ANLAŞMANIN İÇERDİKLERİ VE İKİ ÜLKE İÇİN "YÜKSEK ÖNEMİ"

Uzatılan Rusya-Çin komşuluk anlaşması hem Pekin hem de Moskova açısından ABD ve Batı'nın küresel siyasetteki etkisine karşı bir denge oluşturma hedefine karşı bir denge oluşturma hedefine dayanıyor. Her ikisi de ABD ve Batı'nın etkisini sınırlama ve bunlara karşı bir duruş sergileme arzusunda birleşiyor. Her iki ülke de BM Güvenlik Konseyi'nde benzer çıkarlar peşinde koşuyor ve ABD ile gergin bir ilişki içinde bulunuyor. Putin'in ifadesiyle, Pekin ve Moskova daha önce var olmayan bir stratejik ortaklık geliştiriyor ve hemen tüm alanlarda "yüksek düzeyde bir güven ve işbirli-

ği" sağlıyor.

Bu işbirliğinin ana alanları enerji, ulaşım, altyapı ve dijital iletişim sektörlerini kapsıyor. Anlaşma tarımın yanı sıra uzay ve uçak yapımının teknolojik gelişimine özel önem veriyor. Para politikası ve finans alanında işbirliğini önemsiyor. Anlaşmayla aynı zamanda Avrasya Ekonomik Birliği'nin "Yeni İpek Yolu"nun genişlemesiyle daha yakın bir "birleşmesi" gerçekleşmiş oluyor. Fikri mülkiyet haklarının etkin bir şekilde korunmasını ve uygulanmasını karara bağlıyor. Keza gümrük alanında işbirliğini derinleştiriyor ve gümrük prosedürlerini basitleştirmeyi sağlıyor vb.

Bildirgeye göre anlaşma, çok kutuplu bir dünya düzenine doğru ilerlemede, uluslararası ve bölgesel güvenlik ve istikrarın sağlanmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bildirge, Rusya ve Çin arasındaki işbirliğinde "dinamik ve kapsamlı gelişmeden elde edilen 20 yıllık deneyim"e işaret ediyor ve anlaşmanın "benzeri görülmemiş bir değişim içinde olan uluslararası durumun gerçeklerine uygunluk testini başarıyla geçtiğini" söylüyor. Rusya istikrarlı ve başarılı bir şekilde gelişen Çin ile, Çin ise güçlü ve başarılı bir Rusya ile ilgileniyor. Anlaşmayla, politika, güvenlik, askeri, ticaret, ekonomi, insani ve uluslararası alanlar dahil olmak üzere tüm alanlarda koordinasyon ve işbirliği daha da güçlendiriliyor.

ABD ve Batılı emperyalistler dünyayı "iyiler" ve "kötüler" olarak ikiye ayırmış bulunuyor ve kendilerini "iyilerin" vücut bulmuş hali ve tüm insan uygarlığı için

Kabul edilebilir tek model olarak görüyorlar. Bu "dünya görüşü", ortak bildiri de Rusya ve Çin tarafından kesin olarak reddediliyor.

ÇOK YÖNLÜ İŞBİRLİĞİ

ABD ve NATO'ya göre Çin ve Rusya şu anda dünya güvenliği için en büyük tehdidi oluşturuyor. Pentagon, uzun süreden beridir Rusya ve Çin tehdidinin nasıl karşılanabileceği sorusuna yoğunlaşıyor. Askeri düşünce kuruluşları konuya ilişkin yeni çalışmalar ve analizler yapıp, senaryolar çiziyorlar. CIA stratejisti Douglas London, 5 Ağustos'ta, hükümete bağlı ABD platformu "TheHill"de "Tek başına savunma bizi Rusya ve Çin'den korumaz" mottosuyla Rusya ve Çin'e karşı izlenmesi gereken saldırgan politikayı özetliyor. ABD Başkanı Biden ise, son aylarda ABD'nin Çin ve Rusya ile bir yüzleşmeye hazırlandığını ve Avrupalı müttefiklerini bu çizgiye kazanmaya çalıştığını birçok kez vurguladı. ABD'nin Çin ve Rusya'ya karşı aynı anda iki cepheden birden savaş yürütme kapasitesinin geliştirilmesi gerektiğinin altı çiziliyor vb.

Tüm bunlar, Çin-Rusya anlaşmasını ayrı bir önem kazandırıyor. Çin ve Rusya'nın dostluk anlaşmasını uzatma konusunda anlaşmaya varmalarının, iki ülkeye de gelecek için sağlam bir işbirliği kazandırdığı kabul ediliyor. Her iki ülke de umutlarını karşılıklı ekonomik kalkınmanın refahına bağlamaktadır. Rusya-Çin dostluk anlaşmasının imzalanmasından sonraki yirmi yılda, ekonomik ve ticari işbirliği alanındaki rakamların zirvelere

ulaştığı söyleniyor. 2021'in ilk yarısında takas edilen mal hacmi bir önceki yıla göre yüzde 23,6 arttı. Çin, 11 yıldır Rusya'nın en önemli ticaret ortağıydı. Çin "Kuşak ve Yol Girişimi" (Yeni İpek Yolu) hem demiryolu hem de deniz yoluyla taşıma kapasitelerinin istikrarlı bir şekilde genişlemesine yol açmaktadır. Bu amaçla, Murmansk limanı ortak bir girişimle bir lojistik merkeze genişletiliyor. Krasnoyarsk bölgesinde petrol yataklarının geliştirilmesi, 2023 için planlanan CRAIC CR929 geniş gövdeli uçakların geliştirilmesi ya da bir uzay aracının projeksiyonu gibi çok sayıda ortak proje var.

Rusya ve Çin tarafından sıklıkla vurgulanan "stratejik ortaklık" anlamında askeri düzeyde işbirliği, ABD ve NATO arasındaki kuşatma politikası göz önüne alındığında son on yılda yoğunlaştı. Her iki ülkenin orduları 2005'ten beri birlikte tatbikatlar yapıyorlar. En sonuncusu 2021 Ağustos başında Çin'in kuzeybatı bölgesi Ningxia'da düzenlendi. Bu, Çin topraklarındaki ilk Rus-Çin tatbikatıydı. Halk Kurtuluş Ordusu (HKO) ile Rus silahlı kuvvetlerinin yönetim kademeleri arasında bilgi alışverişi ve istişareler daha kalıcı hale geldi. Dostluk anlaşmasının uzatılması için yapılan hazırlıklar ve bu yılın başında yapılması planlanan görüşmeler kapsamında, iki ülke arasında sözleşmeyle güvence altına alınmış bir askeri ittifakın da düşünüldüğü ortaya çıktı.

Hemen tüm alanlarda "yüksek düzeyde bir güven ve işbirliği" gelişmesine rağmen iki ülke arasında sorun alanları da bulunmuyor değil. Rusya ve Çin arasındaki dengesizlik bu şekilde gelişmeye devam ederse, çıkar çatışmalarının ortaya çıkabileceği bir dizi alan var. Örneğin, Kuzey Kutbu ve gelecekte Çin'in ekonomik bir aktör olarak giderek daha önemli bir rol oynadığı ve Rusya'nın bölgedeki üstünlüğünü yerinden edebileceği Orta Asya bunlardan biridir. Ve Çin'in Rusya'nın yakın çevresindeki rolü sadece Orta Asya'da değil, aynı zamanda Batı Rusya'da da artıyor. Bunlar, gelecekte çıkar çatışmalarının olabileceği alanlardır. Şimdiye kadar her iki taraf da bunlarla çok yapıcı bir şekilde ilgilenmeyi önemsiyor. Çünkü şimdiki ortaklıktan elde ettikleri avantaj, şu anda gördükleri dezavantajlardan çok daha büyük.

Av. Roland Meister:

“Alman emperyalizmi ile faşist Erdoğan rejimi arasında yakın işbirliği var”

Almanya’da siyasi iltica başvuruları haksız bir şekilde reddedilen Sinem Mut ve Anıl Kaya’nın dosyalarına da bakan Av. Roland Meister, dava süreci, Almanya’da siyasi ilticalara dair durum vb. konulardaki sorularımızı yanıtladı...

- Sevgili Roland, öncelikle kendini okuyucularımıza kısaca tanıtır mısın?

68 yaşındayım, işçi bir aileden geliyorum ve Essen’de yaşıyorum. Eşim, Der-sim’den, Türkiye-Kürdistan’ından geliyor. 5 yetişkin çocuğumuz var. 41 yıldır iltica/göçmen hukuku, sosyal hukuk, gösteri ve dernekler hukuku ile siyasi ceza hukuku alanlarında uzman avukat olarak çalışıyorum. 16 yaşımdan beri (1969) devrimci işçi hareketi içerisinde ve Marksist-Leninist parti inşasında aktifim. Komünist olmam nedeniyle meslekten men edildim ve doktora yapmam yasaklandı, ayrıca sendikadan da ihraç edildim. Uzun yıllar MLPD [Almanya Marksist Leninist Partisi] Merkez Komitesi üyesiydim. Devrimci düşüncem ve faaliyetlerim nedeniyle son yıllarda şahsıma karşı bir dizi ceza davaları açıldı. Gösterilen tepki ve dayanışmalardan dolayı söz konusu davalar kapatıldı veya beraat ettim. Federal seçimlerde MLPD-Enternasyonalist Liste içinde adayım.

- On yıllardır siyasi mültecilerin davalarını takip etmekte ve bu konuda büyük bir çaba sarf etmekte-sin. Devrimci kamuoyu da bu konudaki çabalarını büyük bir taktirle karşılamaktadır. Devrimci bir avukat olarak özellikle son yıllarda Alman devletinin siyasi mülteciler hakkındaki tutumunu nasıl değerlendiriyorsun?

Kırk yılı aşkın bir süredir iltica ve göç hukuku konusunda komünist bir avukat ve devrimci bir politikacı olarak çalışıyorum. Bu süre zarfında tabii ki çok şey yaşadım. 1980 Eylül askeri darbesinden sonra sığınma hakkı mücadelesi, PKK’nin yasaklanması ve kriminalize edilmesiyle bağlantılı siyasi baskılara karşı ve daha sonra da DHKP-C ve Türkiye’den ve diğer ülkelerden gelen diğer devrimci ve anti-emperyalist güçlerin davalarını avukat olarak takip etmek gibi. Ancak son yıllarda iltica ve Göç Hukuku’na da yansıyan ve giderek sağcılaşan bir sürece tanık oluyoruz. Özellikle Sinem Mut ve

Anıl Kaya’nın sığınma taleplerinin reddinde, aynı zamanda davasını üstlenmiş olduğumuz Avrupa Kürt çatı örgütü KC-DK-E’nin kongresinin yasaklanmasında veya mülteci örgütünün tanınmış bir sözcüsü ve temsilcisi olan Alassa Mfouapon’a yönelik sınır dışı edilme tehditlerinden de görmüş olduğumuz gibi. Anti-faşist bir temelde siyasi sığınma hakkı mücadelesi şu anki tartışmaların ana konusunu teşkil etmektedir ve emperyalist sistemin gittikçe derinleşen çok yönlü bunalımlarından dolayı gelecekte de teşkil etmeye devam edecektir. Burada ise önemli olan, sadece Avrupa’ya bakmakla kalmayıp Amerika, Afrika ve Asya’daki gelişmeleri de görmek zorundayız.

- Yakın dönemde Münih’teki TKP/ML davası ile ilgili olarak büyük bir özveriyle çalıştığınızı yakından biliyoruz. Özellikle de Kürt hareketinin temsilcilerine karşı yürütülen kovuşturmayla karşı da hep sahiplenici bir duruş sergiledin ve sergiliyorsun. Siyasi mültecilerin hukuksal işlemleri son yıllarda daha da zorlaştırıldı. Bunu nasıl anlamak gerekiyor? Hukuk büronuz, 2019 yılında siyasi nedenlerle Türkiye’den ayrılmak zorunda kalan akademisyenler Sinem Mut ve Anıl Kaya’nın savunmasını üstlenmiş bulunuyor. Onlar “terör örgütüne” üye olmak suçundan altı yıl üç aydan fazla hapis cezasına çarptırıldılar. Ancak Federal Göç ve Mülteciler Dairesi (BAMF) sığınma başvurularını reddetti ve Augsburg İdare Mahkemesi’ndeki dava da reddedildi. İdare mahkemesi ret kararı-

nı nasıl gerçekleştiriyor?

Horst Seehofer ve Federal Göç ve Mülteciler Dairesi’nin (BAMF) bağlı olduğu Federal İçişleri Bakanlığı’ndan (BMI) da güç alan Bavyera İdare Mahkemesi (BayVGH), iltica başvurularının reddedildiğini ve faşist Erdoğan rejiminin işkencehanelerine geri gönderilmelerini onayladı. İki tanınmış ilerici muhalif olan Sinem Mut ve Anıl Kaya’nın iltica hakları ellerinden alınmıştır, zira BAMF ve mahkemelerin görüşüne göre, demokratik bir dernek (DHF) için yasal siyasi faaliyetlerde bulunmak “terörizm” teşkil etmektedir ve [bu faaliyetlerinden dolayı] 6 yıldan fazla hapis cezasına çarptırılmaları (meşhur F-tipi cezaevine kapatılmaları) doğrudur ve ayrıca Türkiye’de artık işkence uygulanmamaktadır.

Bu mahkeme kararları ve Federal İçişleri Bakanlığı-Federal Göç ve Mülteciler Dairesi’nin tutumu son derece gericedir ve Cenevre Mülteci Sözleşmesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Almanya Anayasası’nda belirtilen mülteci hakkını ihlal etmektedir. Bu tutum, sadece somut davaları kapsamamaktadır, bilhassa Alman hükümeti ve yargısının özellikle demokratik, anti-faşist ve devrimci muhalefete ve Kürt özgürlük hareketine karşı olan düşmanca tavrını içermektedir. Erdoğan rejimi son derece antidemokratik, diktatör ve faşist bir rejim, yargı bağımsız değil ve tutuklu ve sanıkların hakları ayaklar altına alınıyor. Yani, Türkiye’deki durum ciddi bir şekilde çarpıtılıyor. Şimdi ikisi [Sinem ve Anıl] için çeşitli

yeni kanıtlarla birlikte bir sığınma başvurusunda bulunduk. Kısa sürede de geniş bir dayanışma oluştu.

Alman emperyalizmi ile faşist Erdoğan rejimi arasında, özellikle demokratik, anti-faşist, ilerici ve devrimci güçlere karşı ortak eylem konusunda yakın işbirliği vardır. Bunu, PKK davasında bayrakların yasaklanmasıyla veya en son olarak da Avrupa Demokratik Kürt Toplum Kongresi’nin (KCDK-E) yasaklanması ve kriminalize edilmesiyle demokratik hak ve özgürlüklerin ayaklar altına alınmasında gördük. Nihai sebep, bu işbirliklerine yol açan biricik neden anti-komünizm. Bunun sonucu olarak Sinem Mut gibi kadın haklarını savunan birisi, Alman mahkemesi tarafından “terörist” olarak damgalanıyor ve Erdoğan rejimine iade edilmek isteniyor. Kanaatimce, işleyiş ve kararlar uluslararası hukuk (Cenevre Sözleşmesi ve AİHS) ile güvence altına alınan iltica hukukunu ve Alman anayasasını ihlal etmektedir. Sinem Mut ve Anıl Kaya siyasi kovuşturmayla maruz kalmış kişilerdir ve mahkemeler ve BMI-BAMF tarafından tasvir edildiği gibi, kriminal değillerdir.

Kırk yılı aşkın bir süredir iltica hukuku ile ilgili avukat ve politikacı olarak faaliyette bulunuyorum. Ağırlıklı olarak Türkiye ve Kürdistan ile ilgili. Egemenler tarafından yapılmak istenen, Erdoğan rejimini aklamak ve bunun sonucu olarak da Türkiye’den siyasi olarak zulme uğrayanlara artık sığınma ve koruma hakkı verilmemesidir. Bu aynı zamanda, -ICOR’da veya Enternasyonalist İttifak’ta

olduğu gibi- ilerici ve devrimci güçlerin enternasyonal işbirliğine de yönelik bir tutumdur. Bu denli kararlar nihayetinde insanlar üzerinde dramatik etkiler yaratıyor. Türkiye’de muhalif güçlere işkence yapıldığını ve F tipi cezaevlerinde koşulların feci olduğunu biliyoruz. Bu iki kişinin bu gerçekler bilinerek işkencehanelere gönderilmesi aynı zamanda, sürekli insan haklarının korunmasından bahseden Alman hükümetinin gerçek tavrını da bütün açıklığıyla ifade ediyor.

- **Alman yargısı Türkiye’nin terör kavramına katılıyor mu? Ve Federal Dışişleri Bakanlığı Türkiye ve Kürdistan’daki durumu nasıl değerlendiriyor? Federal Dışişleri Bakanlığı ve insan hakları kuruluşlarının raporları dikkate alınmıyor mu?**

BAMF ve mahkemeler, özellikle Sinem ve Anıl’ın iltica davalarında, Türkiye’de “terörle mücadele” bahanesiyle kriminalize edilen ilerici güçlere karşı tutumu onayladılar. Türkiye’de faaliyet gösteren TKP/ML adına “terörist faaliyet” iddiasıyla yürütülen Münih komünistler davasına açıkça atıfta bulunuluyor. Şimdiki Dışişleri Bakanı Maas, zamanında Adalet Bakanı olarak TKP/ML’ye (ve ayrıca PKK’ye) karşı kovuşturma yetkisini imzaladı. Şimdi ise yerine geçen Christine Lambrecht (Maas gibi SPD’li) Federal hükümet ile koordineli bir şekilde bu yetkiyi veriyor. İkiyüzlü bir şekilde Türkiye çok açık insan hakları ihlalleri nedeniyle eleştiriliyor, fakat aslında güvenlik güçleri ve gizli servisler arasında karşı-devrimci ve anti-komünist bir temelde yakın işbirliği var. Gerçek durum hakkında bilgi veren insan hakları örgütlerinin raporları, sığınma hakkı mücadelesinde kuşkusuz ki önemlidirler. Ne kadar ciddiye alındığı ise tartışmalıdır.

- **Sinem’in verdiği bilgiye göre, Türkiye’de beraber suçlanıp hüküm giyen yoldaşlarının Almanya’da siyasi iltica talepleri kabul edildi. Bu bağlantıda Bavyera yargısının kararları nasıl açıklanabilir?**

Türk rejimi tarafından “MKP’nin örtülü örgütü” olarak görülen DHF’ye yönelik Türkiye çapında düzenlenen operasyonla 2012 yılında Ankara’da da tutuklamalar yapılmış ve Ankara’da 16 DHF aktivisti hakkında suçlamada bulunulmuştur. Daha sonra hepsi mahkum edildi. Sinem ve Anıl dışında 8 kişi Almanya ve İsviçre’ye sığınmak zorunda kaldı. Onlardan ikisinin dosyasına da hukuk büromuz baktı. İkisi hariç hepsi kısa sürede siyasi mülteci olarak tanındı. Sinem ve Anıl başlangıçta yalnızca sunulan belgelerin sahte olduğu iddiasıyla reddedildi –ki BAMF’in bariz bir hatası! Bu gerekçenin mahkeme tarafından artık kullanılamaması üzerine BAMF, mahkemede bulu-

nan hukuk departmanı aracılığıyla her ikisinin de artık “terörist ve suç faaliyetleri” nedeniyle reddedilmesini talep etti. Buna daha sonra İdare Mahkemesi’nin 4. Dairesi de katıldı.

- **Türkiye’de Kürtlere yönelik ırkçı saldırılar artıyor. 38 yaşındaki Deniz Poyraz bir ay önce HDP’nin İzmir’deki genel merkezine düzenlenen saldırıda öldürüldü. Temmuz ayı sonunda Konya’da Kürt bir ailenin 7 ferdi katledildi. Bunun üstüne bir de HDP’yi kapatma davasının Anayasa Mahkemesi’nde işleyen bir süreci var. Federal hükümetin Türkiye’deki bu gelişmelere ilişkin resmi tutumu nedir ve bu tutum iltica davalarına nasıl yansıyor?**

Türkiye’deki demokratik ve Kürt hareketiyle Almanya’da açıkça artış gösteren bir dayanışma var. Alman hükümeti bunu dikkate almalıdır. Belirli konularda Türk hükümetiyle çelişkileri olduğunu da ifade ediyorlar. Lakin burada büyük bir ikiyüzlülük rol oynamaktadır. Ancak asıl belirleyici olan, Türkiye’deki faşist rejimle yakın askeri, polis ve gizli servisler aracılığıyla yaşanan işbirliğidir. Bu bağlamda iltica hukukunu da gerici bir anlamda gittikçe sertleştirmeye çalışıyorlar.

- **Özel bir sohbet esnasında yaşam itibarıyla emekli oldum, ama bu haksızlıklar karşısında yine de bazı özel davalarla ilgilenmek durumunda kalıyorum demiştin. Bu, bu tür davalara bakabilecek avukatların olmadığı anlamına mı geliyor, yoksa var olanların da önceliklerinin farklı olduğu anlamına mı geliyor? Nihayetinde senin bu mesleği, özellikle de maddi kaygıları bir kenara bırakarak yaptığını çok iyi biliyoruz.**

Gelişmeler, hepimiz için becerilerimizi ortaya koyma zorunluluğu dayatıyor. Bu gelişmeleri göz önünde bulundurarak boş boş evde beklemek kendim ile çelişmem anlamına gelir. Siyasi davalarda –ister ceza hukuku veya iltica hukuku olsun– savunma yapan ve güzel dayanışma ve işbirliğinde bulunduğumuz çok genç avukatlar var. Elbette, daha ilerici, kararlı, omurgası olan ve polise, gizli servise ve yargı aygıtlarına karşı koymaya hazır meslektaşlarımıza ihtiyacımız daha fazla var. Ancak, bu denli davalarla büyük servetler edinmek çok da mümkün değil. Ama Che Guevara’nın dediği gibi, dayanışma halkların şefkatidir. Bu anlamda, sömürü ve baskıdan kurtulma mücadelesini komünist bir avukat olarak vermek oldukça tatmin edici ve ödüllendiriciydi. Ve bunu da hiçbir şeye değiştirmek istemem.

- **Sevgili Roland zaman ayırdığın için teşekkür ederiz.**

Ben de siz yoldaşlara ve Kızıl Bayrak’a çok teşekkür ederim.

KIZIL BAYRAK / ESSEN

Afganistan yıkımının baş sorumlusu!

A. Vedat Ceylan

ABD, savaş örgütü NATO ve diğer emperyalistler 20 yıllık Afganistan işgalinin kaybedenleri olduklarını çoktan biliyorlardı. Şaşırdıkları tek şey, Taliban’ın Afganistan’ı “fethetme” hızı oldu. Taliban başkent Kabil’e doğru ilerlerken, sömürge valisi olma dışında bir işlevi olmayan Cumhurbaşkanı Eşref Gani para dolu çantalarla ülkeden kaçtı.

Ardından Taliban başkanlık sarayını ele geçirdi. “Uluslararası toplum” ya da “medenî dünya”nın gözleri önünde Taliban, on gün gibi kısa bir sürede iktidara çıktı.

JEOPOLİTİK KONUMU VE ZENGİNLİKLERİ

Yaklaşık 38 milyon nüfuslu Afganistan, jeopolitik konumu ve zengin doğal kaynakları nedeniyle öteden beri emperyalistlerin dikkatlerinin yoğunlaştığı bir ülke olmuştur. Bu nedenle, Sovyetler Birliği’nin 1979’daki müdahalesinden bugüne, bu ülkenin insanları büyük acılar ve yıkımlarla yüzyüze kalmıştır.

Afganistan lityum, berilyum, değerli taşlar, granit, mermer, bakır, molibden, altın, niyobyum, kurşun, çinko gibi doğal zenginliklerin yanı sıra yüksek kaliteli demir cevheri, zengin krom yatakları ve alüminyum rezervlerine sahiptir. Petrol rezervi yaklaşık 1,6 milyar varil, gaz ise 15690 milyar metreküp olarak tahmin edilmektedir.

ON YILLIK SAVAŞ VE “SOVYETLER’İN VIETNAM”I

24 Aralık 1979’da Sovyet ordusu Afganistan’a girdiğinde, ABD Başkanı Carter’ın Ulusal Güvenlik Danışmanı Brzezinski, “Sovyetler artık kendi Vietnam’ını hazırlama imkanına kavuştu” diyordu. Sovyetler Birliği’nin Afganistan’a müdahale etmesi için gerekli koşulları yaratan bizzat ABD emperyalizmi olmuş, Brzezinski bu gerçeği şu sözlerle itiraf etmişti: “Başkan Carter, Kabil’deki Sovyet yanlısı yönetime karşı savaşanların desteklen-

mesi yönündeki ilk direktifini, Sovyet işgalinden altı ay önce vermişti. Aynı gün Başkan Carter’a yazdığım mektupta bu yardımın Sovyetler Birliği’nin Afganistan’ı işgal etmesine neden olacağını açıklamıştım.” ABD, Sovyet ordusu Afganistan’a müdahale etmeden çok önce mücahitleri yapılandırmaya başlamıştı.

Sovyetler Birliği 1989’da, geride binlerce ölü bırakarak Afganistan’dan çekildi. İşbaşına gelen Taliban ülkeyi Ortaçağ karanlığına hapsetti. ABD’nin Sovyet müdahalesi öncesi yapılandığı, Sovyetler Birliği’ne karşı savaşta her türlü desteği sunduğu cihatçılara bugün de Kabil’de iktidar adeta bahşedilmiş bulunuyor.

CIA, Afganistan’da yapılandığı cihatçılara on yıl boyunca (1979-1989) milyarlarca dolar destek sağladı. Başta Arabistan olmak üzere bazı gerici Arap ülkeleri de silah ve para desteği sağlamakta oldukça “cömert” davrandılar. Orta çağ artığı gericilere her türlü destek CIA ve Pakistan İstihbarat Örgütü (ISI) üzerinden sağlandı. Pakistan ve ABD’de açılan kamplarda eğitim verildi.

Pakistan Sovyetler Birliği’nin müdahalesi sonrası 3-4 milyon civarında Afgan sığınmacının Pakistan’da kalmasını müsaade etti. Pakistan medreseleri Afgan sığınmacılardan oluşan cihatçı çeteleri yetiştirme yurtlarına dönüştü.

Yıllar sonra Afganistan’a ilişkin değerlendirmelerde bulunan Brzezinski, “Radikal İslamcılar desteklediğiniz, onlara silah sağladığınız ve onları eğittiniz için pişman değil misiniz” sorusuna, hedeflenenin ne olduğunu açıkça ortaya koyan şu yanıtı vermiştir:

“Dünya tarihi için hangisi daha önemlidir? El Kaide mi, yoksa Sovyet İmparatorluğu’nun çökmesi mi? Kışkırtılmış birkaç Müslüman mı, yoksa Orta Avrupa’nın özgürleşmesi ve ‘Soğuk Savaş’ın bitmesi mi?”

Sonuçta ABD ve NATO, Afganistan’ı emperyalist çıkarları uğruna harabeye çevirdiler. Bu süreçte Pakistan, ABD ve NATO’ya her türlü hizmeti sundu. Sınır

kentlerinde yuvalanan cihatçı çeteler Pakistan'ın da istikrarsızlaşmasına yol açtı.

42 YILLIK SAVAŞIN BAŞ SORUMLUSU

1979'da Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a müdahalesinin altyapısını hazırlaması da dikkate alındığında, ABD Afganistan'daki 42 yıllık savaşın baş sorumlusudur. Taliban Pakistan'da eğitildi ve silahlandırıldı. Pakistan'ın askeri ve Suudi Arabistan'ın mali desteği ile 1996'da Afganistan'da yönetimi ele geçirdi. Taliban hükümeti Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri ve Pakistan tarafından resmi olarak tanındı. Tarihi Buda heykellerini tahrip etmeseydi, belki Çin de tanıyan dördüncü ülke olacaktı.

Yönetime çöker çökmez cihatçı Taliban yönetiminin ilk icraatı, bugün olduğu gibi, kız çocuklarının okula gitmelerini, televizyon, müzik ve sinemayı yasaklamak oldu. Erkeklerle sakal, kadınlara da peçe zorunluluğu getirildi. Sünni olmayan herkes düşman ilan edildi, vb...

11 EYLÜL VE AFGANİSTAN İŞGALİ

11 Eylül 2001'de İkiz Kuleler'e yapılan saldırının ardından ABD "teröre karşı savaş" adı altında "on yıllara yayılacak savaş" başlattı. El Kaide lideri Usame Bin Ladin'i koruduğu iddiası ile Afganistan'a savaş açıldı. Taliban iktidardan uzaklaştırıldı ve Afganistan işgal edildi. İşgalin akabinde BM Güvenlik Konseyi kararıyla, "Uluslararası Güvenlik Destek Gücü (ISAF)" oluşturuldu. ISAF'a 34 ülke katıldı. Çin, Rusya ve İran da ISAF kararına destek sundular. Afganistan işgali 2003 itibarıyla NATO komutasında yürütülmeye başlandı. Ancak ne işgalci güçler ne de kukla Afgan hükümeti "istikrarı" sağlayabildi. Sonuçta 42 yıllık savaşın yenileni oldular.

Trump yönetimi Taliban'la görüşmelere başladı. 1 Mayıs 2021'e kadar Afganistan'dan çekilme şartı ile Taliban'la anlaşma sağlandı. Trump'tan sonra gelen Biden, çekilme planını 1 Eylül 2021'e erteledi.

2001-2021'i kapsayan 20 yıllık savaş, 160 bini aşkın Afganlının hayatına mal oldu. 2.400 ABD askeri öldürüldü. Savaşın sadece ABD'ye faturası 2 trilyon doları aştı. İşgal sırasında Afganistan dünyadaki afyon talebinin yüzde 85'ini karşılar duruma geldi.

ABD ve savaş örgütü NATO hem Afganistan'da uğradıkları hezimet sonucu, hem de Çin'in yükselişini ve "Bir Yol Bir Kuşak Projesi"ni önlemek için savaş cephesini daraltıyor. Bu nedenle ülke ortaçağ artığı Taliban'a terk edildi. Geçmişte cihatçı terör çetelerini yetiştirerek Sovyetler Birliği'ne Afganistan'da Vietnam'ı yaşatmak isteyenler bugün de bölgede yeni tuzaklar kurmanın hesabındalar.

Sinem ve Anıl:

"Adaletsizliği dayanışma ile aşacağız"

Almanya'da iltica talepleri hukuksuz bir şekilde reddedilen Sinem Mut ve Anıl Kaya, Türkiye'de yaşadıkları baskılar, Almanya'daki iltica süreci ve karşı karşıya oldukları sorunlarla ilgili sorularımızı yanıtladılar...

- Öncelikle kısaca kendinizi okuyucularımıza tanıtabilir misiniz?

Bizler, Sinem ve Anıl adında Türkiye'li iki Kürt-Alevi mülteciyiz. Ülkemizde akademik hayatımız devam ederken asgari demokratik bir ortamda ve insanca yaşama olanağımız kalmadığı için 2019 yılının Mart ayında Türkiye'yi terk etmek zorunda kaldık ve Almanya'ya gelerek iltica talebinde bulunduk.

Tüm süreci birlikte yürütüyoruz zira nişanlıyız ve uzun süredir birlikte yaşıyoruz...

Türkiye'de yasal haklarımızı kullandığımız için, tüm dünyanın da tanık olduğu üzere antidemokratik, hukuksuz ve baskıcı bir zihniyetle Tayyip Erdoğan tarafından yönetilen günümüz Türkiye'sinde hapis cezasına çarptırıldığımız ve 'terörist' ilan edildiğimiz için ülkemizi terk etmek zorunda kaldık. Ama her şeye rağmen hayatlarımıza devam etmeye çalışıyoruz.

Sinem Mut: 29 yaşındayım, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Kurumları Yönetimi Bölümü'nden 2013 yılında mezun oldum. Ankara Üniversitesi Sağlık Kurumları Yönetimi Bölümü'nde doktora öğrencisiyim. 2014 yılında araştırma

görevlisi kadrosuna atandım ve Ankara Üniversitesi'nde çalışmaya başladım. Ayrıca 2018 Eylül-Aralık aylarında Ankara Üniversitesi'nin onayıyla Hochschule Neu-Ulm'de Erasmus programında misafir öğrenci olarak ders aldım. Almanya'ya iltica talebinde bulunduğumda hala bu görevi sürdürüyordum.

Anıl Kaya: 32 yaşındayım, Hacettepe Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü'nden 2015 yılında mezun oldum. Almanya'ya gelmeden önce Selçuk Üniversitesi'nde Sanat Tarihi bölümünde yüksek lisans öğrencisiydim. Bir yandan da özel bir şirkette idari işler departmanında çalışıyordum.

- Yaklaşık on yıl önce, 12 Kasım 2012 tarihinde gözaltına alındınız ve hakkınızda "yasadışı örgüt üyeliği" suçlamasıyla dava açıldı. Suçlamalar ve yargılama sürecini okuyucularımıza biraz açar mısınız?

Bahsettiğimiz yıllarda Türkiye'de Tayyip Erdoğan rejiminin demokrasi getireceğine inananların sayısı oldukça fazlaydı. Bizler o dönemde Tayyip Erdoğan ve AKP'nin gerici ideolojisine karşı çıkan binlerce insandan sadece ikisiyiz. Hapishanelere konulan ve demokratik örgütlenme hakkı dahi kullandırılmayan iki kişi.. Hapishanelerde bizleri Meclis İnsan Hakları komisyonu üyeleri ziyaret etti. CHP (Hüseyin Aygün, Veli Ağbaba) ve HDP'li vekiller yaşadığımız hukuksuzlukları, hapishanede maruz kaldığımız

darb ve işkenceyi kamuoyuna duyurdu. Ancak bizler yine de bu haksızlık içinde sessizce yaşamaya devam ettik. Ülkemizde AKP ve Tayyip Erdoğan rejiminin gerici uygulamalarına karşı binlerce insan gibi mücadele ettik ancak gelinen aşamada yargının bağımsız bir karar vermesi mümkün değildi ve öyle de oldu. Tüm bu yaşadığımız mağduriyet bilinmesine karşın 14 arkadaşımızla birlikte 6,3 yıl hapis cezasıyla karşılaştık ve ülkede yaşama şansımız elimizden alındı.

Daha önceki haberler ve röportajlarda da belirttiğimiz gibi biz Ankara'da öğrenci olduğumuz dönemde yasal bir derneğe (Demokratik Haklar Derneği) üye olduğumuz gerekçesiyle 12 Kasım 2012 tarihinde gözaltına alındık ve hakkımızda "yasadışı örgüt üyeliği" suçlamasıyla ceza davası açıldı. Ben (Sinem) gözaltı işlemlerinin ardından çıkarıldığım mahkemece tutuklanarak Ankara Sincan F Tipi Kadın Kapalı Cezaevi'ne gönderildim. Yargılama sırasında hakim bize, "Aslında tutuklanmanızı gerektirecek bir delil yok ancak hakkınızda bir belge var o yüzden tutuklamak zorundayım" dedi ve iki ay sonra bahsettiği belgenin kriminal incelemesi yapıldıktan sonra bizi serbest bıraktı. Çünkü bizimle ilgisi olduğu düşünülen belgenin polis tarafından hazırlanmış olduğu anlaşılmıştı.

Yargılamamız, Türkiye'de olağanüstü adaletsizliklerin yaşandığı bir dönemde gerçekleştirildi. Yedi yıl sürdü ve bu yedi

yılda 18 duruşma görüldü. Biz tüm bu süre boyunca sadece bir duruşmaya katıldık. Zira dediğimiz gibi Tayyip Erdoğan Türkiye'sinin genel adaletsizlikleri bir yana, bu dönem ayrıca olağanüstü bir dönemdi. Değişen heyetler, savcılar, görevden almalar, dosyayı hazırlayan yetkililerin tutuklanması gibi nedenlerle süre uzadıkça uzadı.

İşte mahkumiyetimize gerekçe yapılan o "suçlar": yasal bir derneğe üye olmak; 8 Mart, 1 Mayıs, Newroz, 2 Temmuz Sivas Katliamı, Roboski Katliamı gibi tarihi günlerde demokratik haklarımızı kullanarak, üyesi olduğumuz dernek ile birlikte mitinglere katılmak; bugünlerin anlam ve muhtevasıyla ilgili sloganlar atmak; Türkiye cezaevlerinde, işkence ile katledilen ya da yargısız infazlarla yaşam hakkı elinden alınmış insanlar için adalet talep etmek, o insanları unutturmamak ve bunun gibi en sıradan demokratik, yasal hak kullanımlarımız...

- Alman mahkemeleri siyasi iltica talebinizi hangi gerekçelerle reddetti?

Almanya'da mahkemelere Tayyip Erdoğan'ın demokrat olmadığını ve Türkiye'nin evrensel hukuk normlarına göre karar vermediğini anlatmak zorunda kaldık. Türkiye'de yargı mekanizmasının, polisin ve savcının direkt Erdoğan'ın talimatları ile karar verdiğini, verilen bu kararların hiçbir demokratik mekanizma ile denetlenemediğini ve bu sürede insanların hapisanelerde haksız yere yıllarca hapis yattığını, bu süre içinde hapisanelerde ve gözaltında işkence ve kötü muameleye maruz kaldığını anlattık. Ancak ne yazık ki Alman makamları bizim haksızlığa uğradığımıza bir türlü ikna olmadılar.

İşte bu yargılama ve hakkımızda verilen ceza nedeniyle Almanya Anayasası'nın "Siyasi nedenlerle kovuşturulanlar, sığınma hakkına sahiptir" maddesi doğrultusunda sığınma talebinde bulunduk ancak Augsburg 4. İdare Mahkemesi, bir adaletsizlik anlamına da gelen, uzun süren ve kâğıt üzerindeki duruşmalar nedeniyle bu yargılamayı adil buldu.

Hakkımızda açılan ve tek bir duruşmasına çıktığımız dava, bizi hiç görmeyen bir heyet tarafından 14 Mart 2019 yılında sonuçlandırıldı. Ve ikimize de 6 yıl 3 ay hapis cezası verildi.

Augsburg 4. İdari Mahkemesi duruşmada bize "İbrahim Kaypakkaya sizin için ne ifade ediyor?", "Evinizde İbrahim Kaypakkaya'nın kitabı bulundu mu?", "İbrahim Kaypakkaya'nın afişini astınız mı?" gibi birçok soru sordu.

Kamuoyunda Münih davası olarak bilinen ve bizimle hukuki, fiili hiçbir bağı bulunmayan bir yargılama iltica talebimizin reddine emsal olarak alınmış. Duruşmada bahsi dahi geçmeyen,

dosya içeriğinden hakkımızdaki kararlar haberdar olduğumuz ve üstelik hala sonuçlanmamış bir yargılamanın sığınma talebimizin reddine gerekçe yapılması karşısında maalesef söyleyecek bir şey bulamıyoruz.

"BELGELERİNİZ DOĞRU AMA TÜRKİYE SİZİ HAKLI GEREKÇELERLE YARGILAMIŞ: SİZİ İADE EDECEĞİZ"

BAMF'ın belgeleriniz inandırıcı değil diyerek ret kararı verdiği, bizim avukatlarımızdan bir kez daha isteyip Almanca'ya çevirerek mahkemeye sunduğumuz belgelerin hakim tarafından inandırıcı bulunduğunu söylemek isteriz. Ve Augsburg 4. İdari Mahkemesi'nin, bu kabluden de hareketle "Türkiye sizi haklı gerekçelerle yargıladı", "Siz örgüt üyesi olabilirsiniz" diyerek, "Türkiye Hapishanelerinde kötü muamele ve işkence olduğu söylenemez", "Türkiye'de idam kararı yok, bu yüzden Türkiye'ye iade edilmemizin insan hakları ve özgürlük hakkı ihlali anlamına gelmeyeceği" gibi ifadeler kullandığını okuduk.

Kararın tamamını okudukça mahkemenin adil olmayan bir karar vermiş olmasının ötesinde, özel bir kötülük haliyle karşı karşıya olduğumuz hissine kapıldık. Söylemediğimiz şeyler vardı kararda, başka türlü ifade ettiğimiz birtakım ifadelerimiz çarpıtılmıştı ve birçok yerde Türkiye'de sistematik adaletsizlikler, hukuksuzluklar yokmuşçasına olumlu inançlarına dayanan değerlendirmeler vardı.

- Sizinle beraber aynı davada yargılanan ve yurtdışına çıkıp siyasi iltica talebinde bulunan 10 kişinin iltica taleplerinin kabul edildiği bilgisini edindik. Bununla ilgili ne söyleyebilirsiniz?

Bu konu hakkında söylemek istediğimiz ilk şey, arkadaşlarımızın oturma hakkını elde etmeleri onların hakkı ve bunu elde ettikleri için çok mutlu olduğumuzdur. Arkadaşlarımız aynı koşullarda, benzer zamanlarda Almanya ve İsviçre'de bu hakkı elde ederken bizim bu haktan mahrum bırakılmamız tek kelime ile adaletsizlik. Biz bunu Bayern Eyaleti'nde olmamıza bağlıyoruz. Biz bu adaletsizliğin dayanışma ile hak kazanımına dönüşeceğine inanıyoruz.

Biz bu kararın Almanya'nın Tayyip Erdoğan ile son dönemde de açıkça gördüğümüz mülteci krizi ile ilgili işbirliğinin bir sonucu olabileceğini düşünüyoruz ve temas kurduğumuz Alman siyasiler de

bize bunun doğru bir fikir olduğunu ifade ediyorlar. Biz inanıyoruz ki Almanya, Tayyip Erdoğan'ın şantajlarına boyun eğmeden, diktatörlerin zulmüne uğrayan biz ve bizim gibi insanlara uluslararası anlaşmalardan doğan haklarını iade edecektir.

- Dinci-faşist iktidarın ırkçı politikalarının ürünü olarak son dönemde Ankara, Konya ve Aydın'da Kürt halkına karşı katliamlara varan silahlı saldırılara tanık oluyoruz. Alevilere dönük saldırılar da bu faşist ve ırkçı saldırıların bir başka cephesini oluşturmaktadır. Şimdi de Suriyeli ve diğer mültecilere karşı linç girişimleri başlamış bulunuyor. Öncelikle ilerici ve devrimci bir kadın olarak Türkiye'de dinci-faşist iktidara karşı mücadele etmek büyük bedeller istemektedir. Bu konuda ne söylemek istersiniz?

Evet haklısınız Türkiye'de ve dünyanın herhangi bir yerinde baskıcı, dinci ve gerici iktidarlara karşı mücadele etmek kadınlar için bir kat daha zor ancak

ben inanıyorum ki kadınların mücadele etmek için daha fazla nedeni var. Türkiye'de geleneksel devlet refleksi ne yazık ki siyasal İslamcı, Türk ve Sünni mezhebi çerçevesinde hareket etme eğiliminde, bu sebeple kendisine karşı mücadele eden tüm toplumsal kesimlere karşı düşmanca bir tutum sergilemekten geri adım atmıyor. Ancak

Kürtler ve Aleviler ne olursa olsun, hakim devlet ideolojisine göre her zaman karşıt bir güç olarak görülüyor. Tayyip Erdoğan ve AKP iktidarı da bu bakış açısının en açık temsilcileridir.

Konya'da Kürt bir ailenin bütün devlet görevlilerinin gözleri önünde önce linç edilmesi, ardından bir süre sonra evlerinde silahla vahşice katledilmesi hepimizi derinden üzdü. Tayyip Erdoğan ve devletin HDP'nin politik etkisini kırabilmek için her fırsatta dillendirdiği Kürt düşmanlığı bizce bu katliamı yapmak isteyenlere cesaret verdi. Arından devlet görevlilerinin ve İçişleri Bakanı'nın yaptığı "iki aile arasında husumet" açıklaması Kürtlerin kendisini güvende hissetmemesi için çok şey ifade ediyor. İzmir'de Deniz Poyraz'ın HDP binasında katledilmesi ve ardından polislerin gösterdiği umursamaz tavırlar, orman yangınlarını "Kürtler yaptı" suçlamasıyla linç girişimlerine dönüştürme isteği ve bunun gibi onlarca örnek ne yazık ki Tayyip Erdoğan'ların gerici-dinci ideolojisinin toplumda destek bulduğunu gösteriyor.

Son dönemlerde de Suriyeli ve Afgan göçmenlerin ülkeye gelişiyle Avrupa'da görmeye alışık olduğumuz göçmen karşıtlığı Türkiye'de de kamusal alanda varlığını hissettirdi. Bu sayede sağcı-popülist bir söylem ile ırkçılık kendini toplumda geniş kesimlere kabul ettirmek istiyor. Önemli bir tehlike olarak gördüğümüz göçmen karşıtlığının Türkiye'de bir an önce doğru bir politika ile normalleştirilmesi gerekiyor. Aksi halde göçmenlere karşı kitlesel katliamların ve linçlerin önü alınamayabilir. Ne yazık ki devlet önceki pratiklerinden de bildiğimiz gibi böyle bir katliamı engellemekte çok isteksiz görünüyor ve bizzat politika yoluyla bunun zeminini hazırlıyor.

Biz inanıyoruz, Türkiye'de var olan devrimci ilerici birikim Tayyip Erdoğan ve benzerlerini bir gün alt edecek ve yaşanabilir bir ülkenin kurulmasının önünü açacak.

- Son bir soru olarak yaşadığınız hukuksuzluk üzerine ilerici kamuoyuna ulaşabilme şansınız oldu mu? Değilse bu konuda söyleyecekleriniz nelerdir?

Evet, bu konuda şanslıyız çünkü beklediğimizin üzerinde bir ilgi ve destek gördük. Özellikle Almanya'da faaliyetlerini Grüne ve Die Linke içinde sürdüren Türkiye kökenli siyasetçiler, ardından Alman siyasetçiler ve göçmen dernekleri bizimle dayanışma içerisindedir. Ayrıca Alevi dernekleri ile Avrupa'daki Kürt örgütlenmeleri ve eklemekten geçmek istemediğimiz Barış için Akademisyenler (BAK) bizimle sürekli iletişim halinde kaldı ve onların destekleri bize güç ve moral verdi.

Almanya ve Türkiye'de yayın yapan birçok gazeteci ve internet sitesi bizimle hızlı bir şekilde temas kurarak konunun gündeme gelmesini sağladı. Geçmişten günümüze ilişkilerimizi sürdürdüğümüz, benzer kaderi paylaştığımız birçok insan bizimle bu zorlu süreci dayanışarak geçirdi. Onların da desteği olmasaydı biz bu konuyu gündemde tutmakta zorlanırdık. Sizin aracılığınızla hepsine teşekkürlerimizi iletiyoruz.

Ancak belirtmek isteriz ki hala bizim için tehlike devam ediyor. Şu anda avukatımız Roland Meister aracılığıyla tekrardan politik iltica talebimizin kabulü için resmi girişimlerde bulunduk. Bu sayede 21 Ağustos'ta geri gönderilmemiz önünde şu anda hukuki bir engel var ancak başvurumuz reddedildiği takdirde bizi tekrar geri göndermek isteyebilirler. Biz mücadele etmeye devam ediyoruz ve gelişmelerin takip edilmesini oldukça önemsiyoruz.

Bize sayfalarınızda yer verdiğiniz için teşekkürler. Dayanışmayla...

Lübnan'da ABD'nin ekonomik kuşatmasını yaran hamle...

Lübnan'da derinleşen ekonomik kriz akaryakıt krizini de tetikledi ve son günlerde temel altyapı hizmetlerinin bile uzun süre aksaması noktasına vardı. Benzin ve mazot kuyrukları kilometreleri buluyor. Hastanelerde enerji ve diğer ihtiyaç maddelerinin eksikliğinden dolayı sağlık hizmetleri ağır aksak yapılabiliyor. Fırınlar bile tam kapasite ile çalışmıyor. Benzin-mazot karaborsası yayılıyor. Kıscası tam bir kriz ve kaos hali yaşanıyor.

ÜLKEYİ BOĞMA PERVASIZLIĞI

Lübnan'ın bu şekilde kuşatılıp adeta boğulacak noktaya sürüklenmesi, sadece çarpık ve yolsuzluğa saplanmış siyasi sistemden kaynaklanmıyor. Fransız sömürgeciliğinden kalma ulusal, dinsel, mezhepsel temele dayalı siyasi sistemin çarpıklığı aşık. Ancak kaosu oluşturmada emperyalistlerin pervasızca müdahalelerinin özel bir payı var. Özellikle ABD, Fransa ve onların izinden giden Körfez şeyhleri, Lübnan'ı ekonomik kısaca alarak adeta çöktürdüler. Krizin bu kadar derinleşmesinde emperyalistlerle bağlantılı Lübnanlı bir kısım türedi zengin de payı var. Örneğin dövizin bulunmadığı bu küçük ülkeden birkaç milyar doları geçen aylarda yurtdışına kaçırdılar. Bu ise merkez bankası dahil bankaları da iflasın eşiğine getirdi.

Döviz olmadığı için elektrik, doğalgaz, benzin, mazot ve diğer bazı temel ihtiyaç maddelerinin ithalatı neredeyse durma noktasına geldi. İşsizliğin had safhada olduğu ülkede emekçilerin, yoksulların temel ihtiyaçlarını bile karşılama imkanları kalmadı. Yerel yönetimler altyapı hizmetlerini doğru dürüst veremez duruma düşürüldü. Bu durumu seyreden emperyalistlerle işbirlikçileri, özel firma ya da kişilerin bezin, mazot, doğalgaz vb. ithal etmesine izin vermiyor. Dünya Bankası ise, ABD'nin direktifiyle, kredi vermeyi belli reformların yapılması şartına bağladı. Yani tam bir pervasızlıkla Lübnan'ın boğuzunu sıkıyorlar.

BEDELİ EMEKÇİLER VE YOKSULLAR ÖDÜYOR

Bu kuşatmanın genelde tüm Lübnan'a olumsuz etkisi oldu, oluyor. Ancak zengin tabaka ve emperyalistlerle işbirliği yapan siyasi kast keyfine bakmaya devam ediyor. Felaketi emekçiler, işsizler, düzensiz

işlerde çalışanlar, yoksullaşmış kesimler ağır bir şekilde yaşıyor. Esas büyük bedeli toplumun bu kesimleri ödüyor.

Bedeli emekçiler ödese de sınıf eksenli bir hareket henüz gelişmedi. Zira siyasi yapıdaki parçalı durum toplumun tümüne yayılıyor. Yazık ki emekçilerin çoğunluğu da sınıfsal kimlikten önce etnik, dinsel, mezhepsel kimliklerin etkisi altında bulunuyor. Bu ise, sınıf eksenli örgütlü mücadelenin gelişimini köstekliyor. Arada bir kitlesel eylemler yapılsa da pek sonuç alıcı olamıyor. Bu parçalı yapı, Lübnan Komünist Partisi ve sendikaların gelişimini de zorlaştırıyor. Böylece, derinleşen krizin faturasını ödeyen emekçiler ne emperyalistlerden ne işbirlikçilerinden hesap sorabiliyorlar.

AMAÇ HALKLARI HIZBULLAH'A DÜŞMANLAŞTIRMAK

Başını Beyrut'taki ABD konsolosluğunun çektiği cephenin amacı, ilk adımda halkların emekçi kesimlerini yokluğa, yoksulluğa, sefaletle sürüklemektir. Nitekim bu rezil hedeflerine çoktan ulaştılar. Yakacak olmadığı için emek fırınları bile tam kapasite ile çalışmıyor. Hastaneler yarım yamalak hizmet verebiliyor. Akaryakıt istasyonlarının önünde insanlar ömür törpülüyor.

İkinci adımda, Lübnan'da yaşanan kriz ve kaostan Hizbullah'ın, hatta İran'ın sorumlu olduğunu propaganda etmektedir. Medya ordusu gece gündüz bunun propagandayı yapıyor. Bu plan tutarsa, bedeli ödeyenler emperyalistleri ve işbirlikçilerini değil, Hizbullah'ı 'şeytan' belleyip taşlamaya başlayacaklar. Tutsaydı kuşku-

suz bundan en çok Siyonist İsrail rejimi memnun olacaktı. Ancak plan tutmadı, beklenen olmadı. Körfez şeyhlerinin finans ettiği medya ordusunun Lübnanlılara boca ettiği kara propagandanın hedeflenen etkiyi sağlayamadığı görülüyor.

HIZBULLAH'TAN KARŞI HAMLE

Krizin sürdürülemez noktaya vardığı bir evrede sahneye çıkan Hizbullah lideri Hasan Nasrallah, benzin, mazot ve diğer temel ihtiyaçların İran'dan satın alınacağını duyurdu. Hizbullah daha önce İran'la uygun koşullarda ticaret yapılmasını önermiş ancak bu öneri ABD, Fransa ve işbirlikçilerinin engeline takılmıştı. Kaosa rağmen, Lübnan resmi olarak İran'ın önerdiği ticari ilişkiye giremedi. Resmi kurumların yapmaktan kaçındığı işi Hizbullah'a yakın tüccarlar üstlenerek somut adım atmaya başladılar.

Göründüğü kadarıyla Hizbullah liderliği bu adımı atmak için son ana kadar bekledi. Zira bu adım bir çatışmaya da vesile olabilir. Ancak gelinen aşamada artık eli kolu bağlı beklemenin mümkün olmadığını, söz konusu olanın Lübnanlıların onuru olduğunu ilan eden Hasan Nasrallah, geçen hafta ilk geminin İran'dan Lübnan'a doğru hareket edeceğini ilan etti.

Hizbullah'ın kendi kanallarıyla İran'dan ticareti başlatma kararı, bir medyan okuma olarak değerlendiriliyor. Zira bu adım ABD, Fransa, İsrail ve Körfez şeyhlerinin şimşeklerini çekebilecek mahiyettedir. Buna rağmen derinleşen ekonomik ve insani krizi kısmen de olsa hafifletme kararı uygulamaya kondu.

Nasrallah, İran limanlarından çıkış ya-

pan ve yapacak olan gemilere saldırı olmasında, aynı yöntemlerle karşılık verileceğini ilan etti. Hizbullah'ın bu adımı en büyük yankıyı İsrail'de yarattı. İsrail medyasındaki Siyonist yorumcular, atılan bu adımı Hizbullah'ın çitayı yükseltmesi olarak değerlendirdiler. Bir anlamda Hizbullah Lübnan bayrağı taşıyan gemilerini kara sulara indirmiş ve saldırıya uğramaları durumunda buna karşılık verileceğini ilan ederek, güç ilişkilerinde yeni mevzi kazanmış oldu.

Bu hamlenin Hizbullah'ı zayıflatma çabasını tersine çevirmesi bekleniyor. Zira krizin bedelini ödeyen birçok Lübnanlı, attığı bu adımdan dolayı Hizbullah'a sempati duyacağı öngörülüyor. Bu arada Hizbullah liderliği, getirilen akaryakıt ve diğer malzemelerden sadece örgütü destekleyen bölgelerin değil, tüm Lübnanlıların yararlanacağını açıklayarak, ABD'nin beklemediği bir hamle yaptı.

İlk gemi İran'dan karasulara açıldıktan sadece saatler sonra Beyrut'ta hareketlilik yaşandı. ABD'nin Beyrut'taki büyükelçisi, Lübnan Cumhurbaşkanı ile görüşerek (daha önce izin verilmeyen) Mısır'dan doğalgaz, Ürdün'den elektrik alınabileceğini, Dünya Bankası'nın ise herhangi bir kural dayatmadan bu ticaret için kredi vereceğini söyledi.

Bu gelişme İsrail dahil Ortadoğu medyasında geniş tartışma ve analizlere vesile oldu. "Ekonomik savaş" diye tanımlanan karşılıklı hamleleri değerlendiren bazı Siyonistler dahil birçok analist, ABD'nin dayattığı ekonomik kuşatmayı kıran Hizbullah'ın gücünü ve prestijini arttırdığını savunuyor.

Rektörlük seçimlerine dair: Ne Melih ne Naci!

Yaşasın özerk-demokratik üniversite mücadelesi!

Bir kararname ile Boğaziçi Üniversite-si'ne kayyım atanan Melih Bulu, 15 Temmuz'da yine bir kararname ile görevden alınmıştı. Yerine, zaten rektör yardımcılığı görevini üstlenmiş olan Naci İnci "vekaleten" getirilmişti. YÖK de 2 Ağustos tarihine kadar sürecek rektörlük adaylığı ilanını başlattığını duyurmuştu.

Akademisyenler bu süreçte rektörlüğe aday olanların YÖK'e başvurularının bileşenlerce (sadece akademisyenler tarafından) desteklenip desteklenmediğini belirlemek için, çevrimiçi bir oylama biçimi ile "Güvenoyu" uygulamasını hayata geçirdi. Akademisyenler, "Tüm üniversite bileşenlerini sürece dahil eden yeni bir sistemin uygulanabilmesi için şartların henüz uygun olmadığını düşünüyoruz" açıklaması yaparak, geri bir tutumu temsil ettiler. Öğrenciler ise Melih Bulu'nun görevden alınmasının ardından fiili olarak yine çevrimiçi ortamda "Boğaziçi seçiyor" adı ile üniversite çalışanlarının, öğrencilerin, mezunların ve akademisyenlerin dahil olabileceği bir seçim sandığı oluşturdular. Sürecin en başından beri en temel taleplerden biri olan "Söz, yetki, karar hakkı üniversite bileşenlerine!" talebini hiçe sayan akademisyenler, öğrenciler ile yaşadıkları fikir ayrılıklarına daha da keskinlik kazandırmış oldular. Akademisyenlere Mehmed Özkan süreci hatırlatılarak, "2016'daki tepeden atama biçimine göz yumulduğu için bugün kayyım rektör saldırıları hız kazandı" denildi. "Güvenoyu" uygulamasına rağmen ataması yapılan Naci İnci, kazanımların tavizsiz bir mücadele yolundan geçtiğini bir kez daha göstermiş oldu.

Toplamda 19 öğretim üyesinin adaylığını açıkladığı bu süreçte akademisyenler, sadece Naci İnci (%95 karşı oy) ve Gürkan S. Kumburoğlu'na (%93 karşı oy) karşı oy vererek, bu iki ismi desteklemediklerini açıkça ortaya koydular. Boğaziçi öğrencilerinin gerçekleştirdiği "Boğaziçi seçiyor" oylamasında ise Naci

İnci için öğretim üyeleri %95, mezunlar %89, öğrenciler %83, çalışanlar %62 ret oyu kullandı. Tüm bu sonuçların ardından, 12 Ağustos gecesi yine bir Resmi Gazete'de yayımlanan karar ile Naci İnci, Boğaziçi Üniversitesi rektörlüğü görevine tepeden atandı. Atamanın ardından akademisyenler diğer 17 adayın YÖK tarafından mülakata dahi çağırılmadığını açıkladılar. Henüz "vekaleten" rektörlük koltuğunda oturuyorken ilk icraatı kayyım a sırtını dönen akademisyenlerden Feyzi Erçin ve Can Candan'ın görevine son vermek olan Naci İnci ise şu sıralar yaptığı açıklamalar ile "Boğaziçi kültürüne" uygun bir imaj yaratmaya çalışıyor.

15 Temmuz'da Melih Bulu'nun görevden alınmasının ardından Boğaziçi öğrencileri tekrardan anlamlı bir duruş sergileyerek bir kent meydanı çağrısı yapmış ve Melih Bulu'nun yerine gelecek hiçbir kayyım rektörü kabul etmeyeceklerini, taleplerinin yalnızca Melih Bulu'nun gitmesi üzerinden değil, tüm kayyım rektörlerin istifası olduğunu bir kez daha ilan etmişlerdi. Hatta gelinen noktada yalnızca kayyım rektörlere değil, belediyelere atanan kayyımlara karşı, kısacası kayyım düzenine karşı direnişlerini sürdüreceklerini açıklamışlardı.

Öğrencilerin ve öğretim üyelerinin karar ve taleplerini hiçe sayan sermaye devleti, bir kez daha kayyım rektör ataması gerçekleştirerek özek-demokratik üniversite için sürdürülen mücadeleye ket vurmak istedi. Üniversitenin dışından atadığı kuklasını geri çeken devlet, tıpkı 2016 yılında Mehmed Özkan sürecinde olduğu gibi şansını üniversitenin içinden bir kukla ile denemek istiyor.

REKTÖR SEÇİMLERİ TARİHİNE KISA BİR BAKIŞ

1946-1980 yılları arasında rektörler seçimler ile belirlenirken, 1980 askeri darbesi ile YÖK'ün kurulmasının ardın-

dan, rektör atamaları Cumhurbaşkanı tarafından yapılmaya başlandı. 1992 yılında bu uygulamada tekrardan değişikliğe gidilerek yine üniversitenin tüm bileşenlerinin dahil edilmediği, rektör adaylarının öncelikle profesörler tarafından seçim ile belirlendiği, sonra YÖK'e ardından da Cumhurbaşkanı'na iletildiği bir süreç işletilmeye başlandı.

Sermaye devletinin başına geçen her iktidar gibi hedef tahtasına öncelikli olarak gençliği oturtan AKP iktidarı da gençliğe yönelik çok köklü saldırıları hayata geçirdi. Eğitimde dinci-gerici ideoloji ekseninde yaşanan dönüşümün ve ticarileşmenin hız kazanması için elinden geleni ardına koymayan dinci-gerici iktidar, dilinden düşürmediği "kültürel egemenlik" hedefine ulaşmak için üniversitelerin yapısını tahrip eden birçok saldırı gerçekleştirdi. Böylelikle 12 Eylül darbesinin artığı bir uygulama olan tepeden rektör atamaları tekrardan başladı. 2016 yılında AKP, Cumhurbaşkanı'na doğrudan rektör atama yetkisi veren bir kanun tasarısını Meclis'e sundu. Bahaneleri hazır: "Rektörlük seçimlerinin haksız uygulamalar, kavgınlıklar ve çekişmelere yol açtığı..." Muhalefetin itirazı üzerine tasarı geri çekildi. Ardından KHK silahına sarılan iktidar, kararı yürürlüğe koydu. Yapılan bir araştırmaya göre, on yıl önce hiç ilahiyat mezunu rektör yokken, 2016'dan sonra Türkiye'deki her 37 ilahiyat profesöründen biri rektör oldu.

Boğaziçi Üniversitesi'ne dönecek olursak... 2016 yılında zaten rektör olan Prof. Dr. Gülay Barbarosoğlu rektörlük seçimlerinde %86 kabul oyu almışken, Resmi Gazete'de yayınlanan karar ile Boğaziçi Üniversitesi rektörlüğüne Mehmed Özkan getirildi. O dönemde de Boğaziçi öğrencileri protestolar gerçekleştirdiler. Ancak akademisyenler ve öğrenciler arasında yaşanan fikir farklılığı gibi etkenler hareketin sönümlenmesine neden olmuştu. Mehmed Özkan ise Me-

lih Bulu'nun atanmasının ardından pişkince kendisini meşru gösteren şu açıklamaları yapabiliyordu: "Ben atanırken protesto edilen şey, yöntemin kendisiydi. Beni protesto edenlerin sayısı şu anki sayıyla karşılaştırılacak düzeyde değildi... Bana yönelik protesto bir hafta sürdü."

BU DAHA BAŞLANGIÇ MÜCADELEYE DEVAM!

Boğaziçi öğrencileri kamuoyuna yaptıkları her açıklamada, tüm kayyım rektörlerin istifası ve tüm bileşenlerin dahil olduğu rektörlük seçimleri taleplerinin arkasında kararlılıkla durduklarını her defasında gözler önüne seriyor. Bu sürecin Mehmed Özkan sürecindeki gibi hemen sönümlenmeyeceği açık. Nitekim direniş sekizinci ayını geride bırakmak üzere. Öğrenciler, atanan bir rektörün içeriden ya da dışarıdan olmasında değil, topyekun AKP iktidarının üniversitelere yönelik pervasız saldırılarında, toplumun gözünde iyice teşhir olmuş kayyım politikalarında görüyor sorunu. Kısacası direniş, tepeden atanan kişilerin kimliğinden ziyade, AKP iktidarının üniversiteleri teslim almaya yönelik saldırılarına karşı biriken öfkenin sonucu olarak ortada duruyor.

Boğaziçi Dayanışması'nın "AKP elini Boğaziçi'nden çek!" başlıklı son açıklamasında, "Öz yönetimi tesis etmek, kayyumların karşısına örgütlü bir biçimde dikilebilmek mecburiyetindeyiz" denilerek, tüm üniversitelerin öğrencilerine öğrenci meclislerini örgütleme çağrısı yükseltildi. Açıklamada, "Naci İnci, hükümetin bütün kurumları ele geçirmeyi hedefleyen baskı ve sindirme politikasının son halkasının yeni piyonudur" denilerek, akademisyenlere de seslenildi. Diğer bileşenleri dışlayıcı tutumlarından kaynaklı "Melih Bulu'nun gitmesi ile doğan tüm bileşenler ile yönetme iradesinin ortaya konulabileceği tarihi fırsatın" geri itildiği vurgulandı. "Boğaziçi Üniversitesi'nde başlayan direniş dışarı taşmalı, demokrasi mücadelesi veren diğer kesimler ile birleşmelidir... Kayyuma karşı direnişin yolu iktidar ile uzlaşmak veya pasif eylemliliklerle ortaya çıkıp mücadeleyi sönümlendirmek değildir. İrademizi yok sayan her kim olursa olsun karşısında duracağımızı bir kez daha tekrarlıyoruz" denilen açıklama ileri bir tutumu sergilediği gibi, mücadelenin de kararlı bir şekilde sürmeye devam edeceğini gösteriyor.

Boğaziçi direnişi kitleler üzerinde ilk günlerdeki gibi bir etkiyi doğasında yaratamıyor, ancak direnişin okul içinde de olsa sürmesi ve gösterilen iradi tutum, sürecin gençlik açısından yeni hareketliliklere gebe olduğuna ve önemli potansiyeller barındırdığına işaret ediyor.

Çin Devrimi'nin önderi Başkan Mao!

*Ölümünün 45. yılında
saygıyla anıyoruz...*

